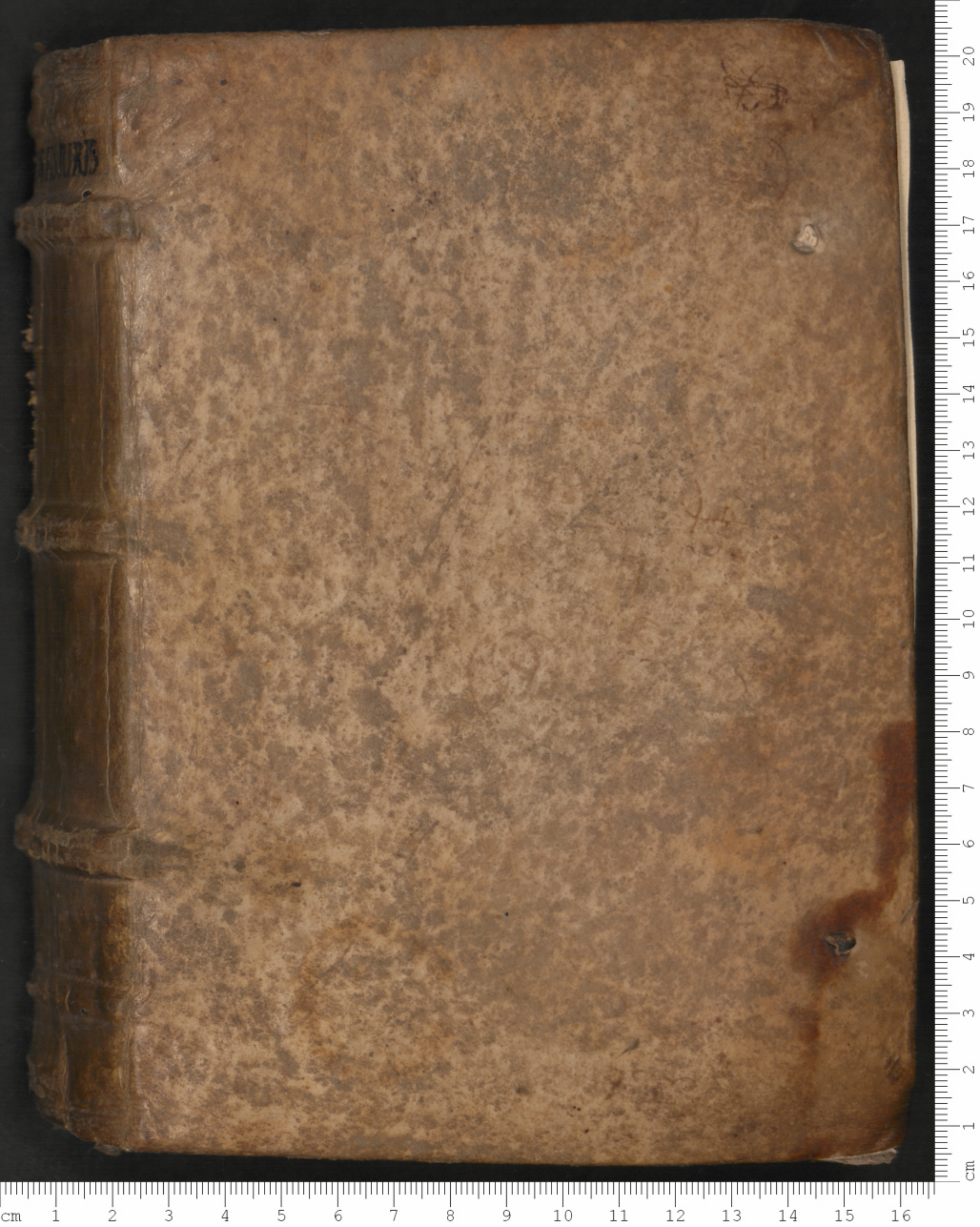

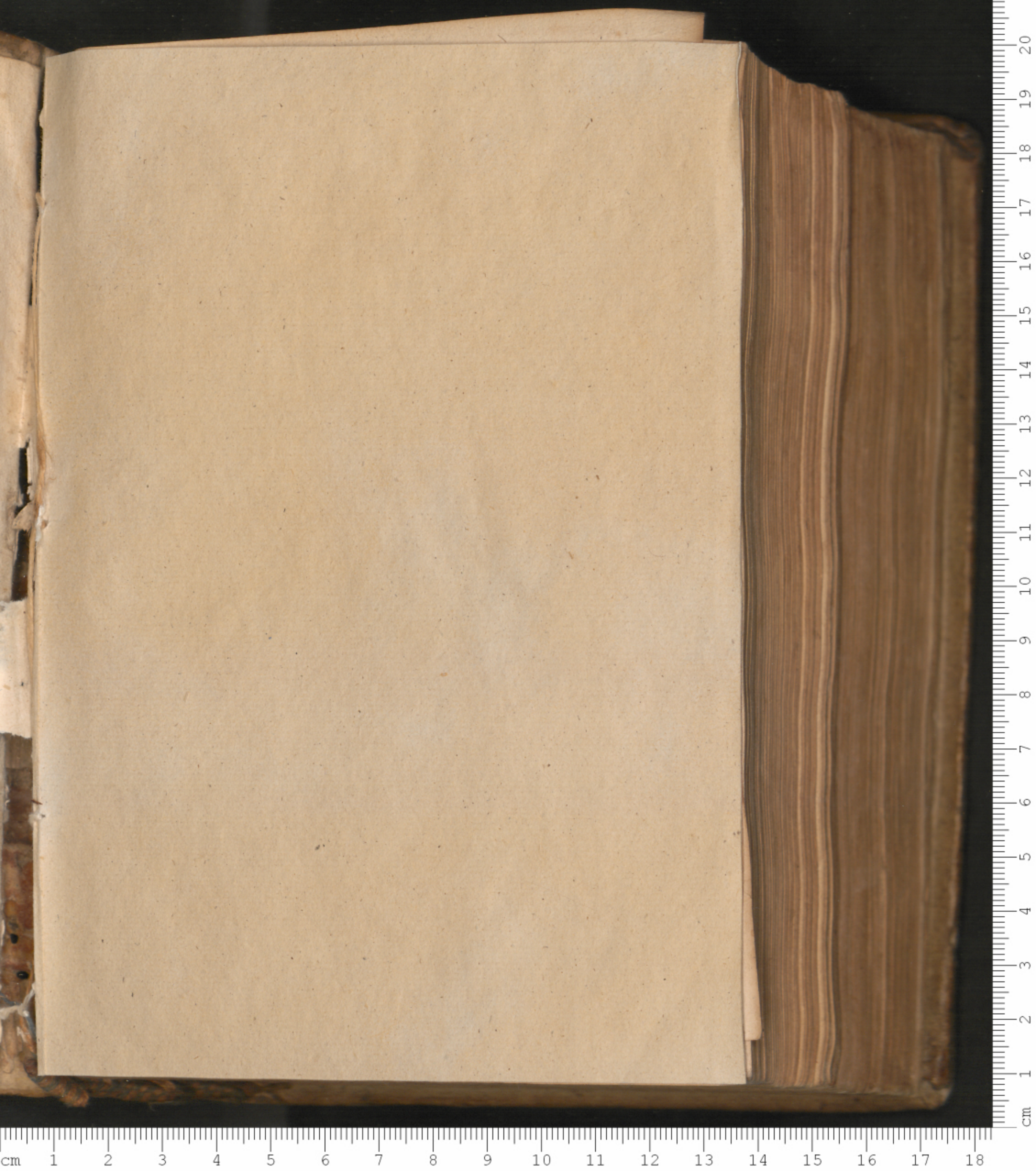
VIATORILIS JURIS

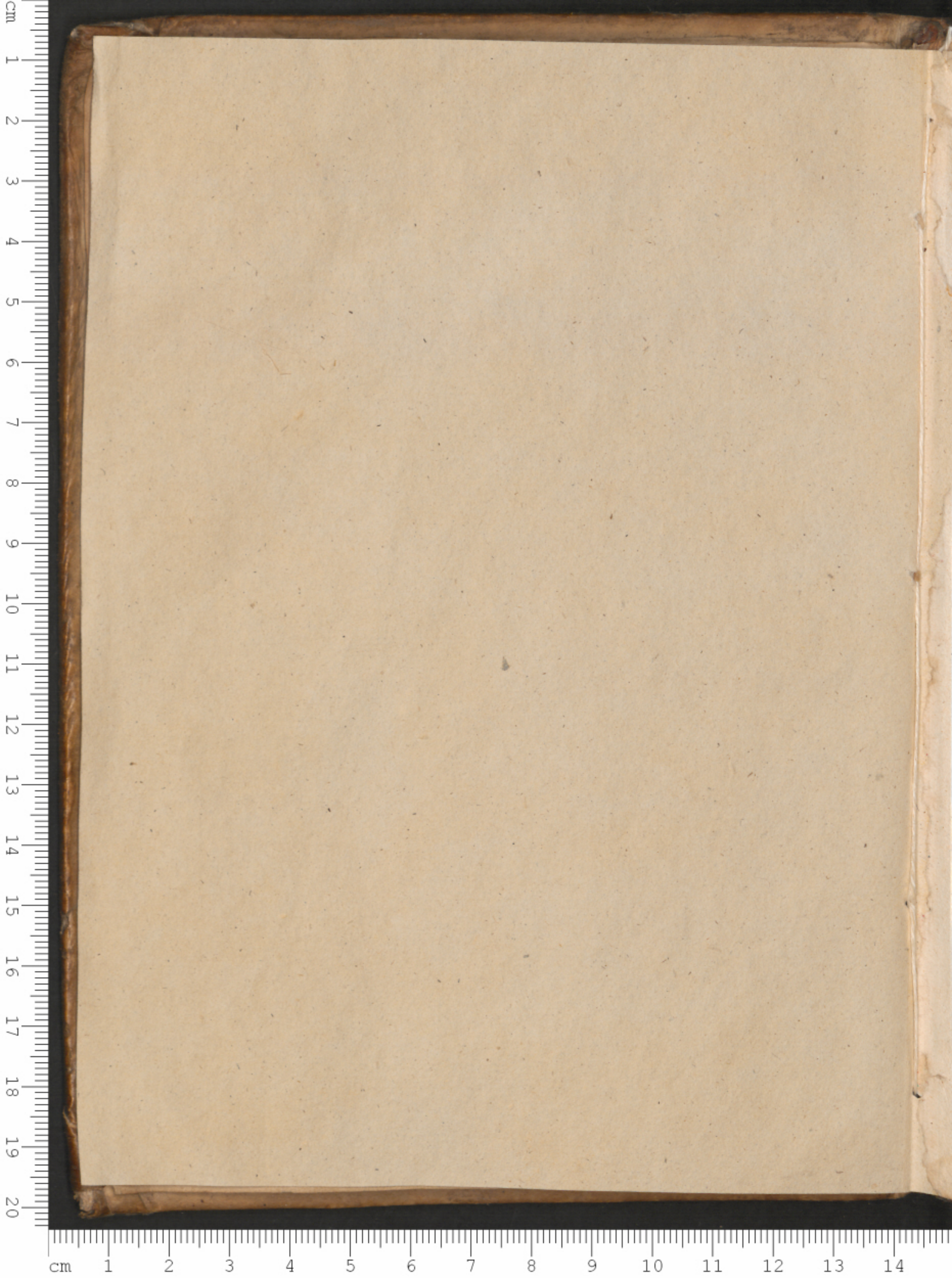

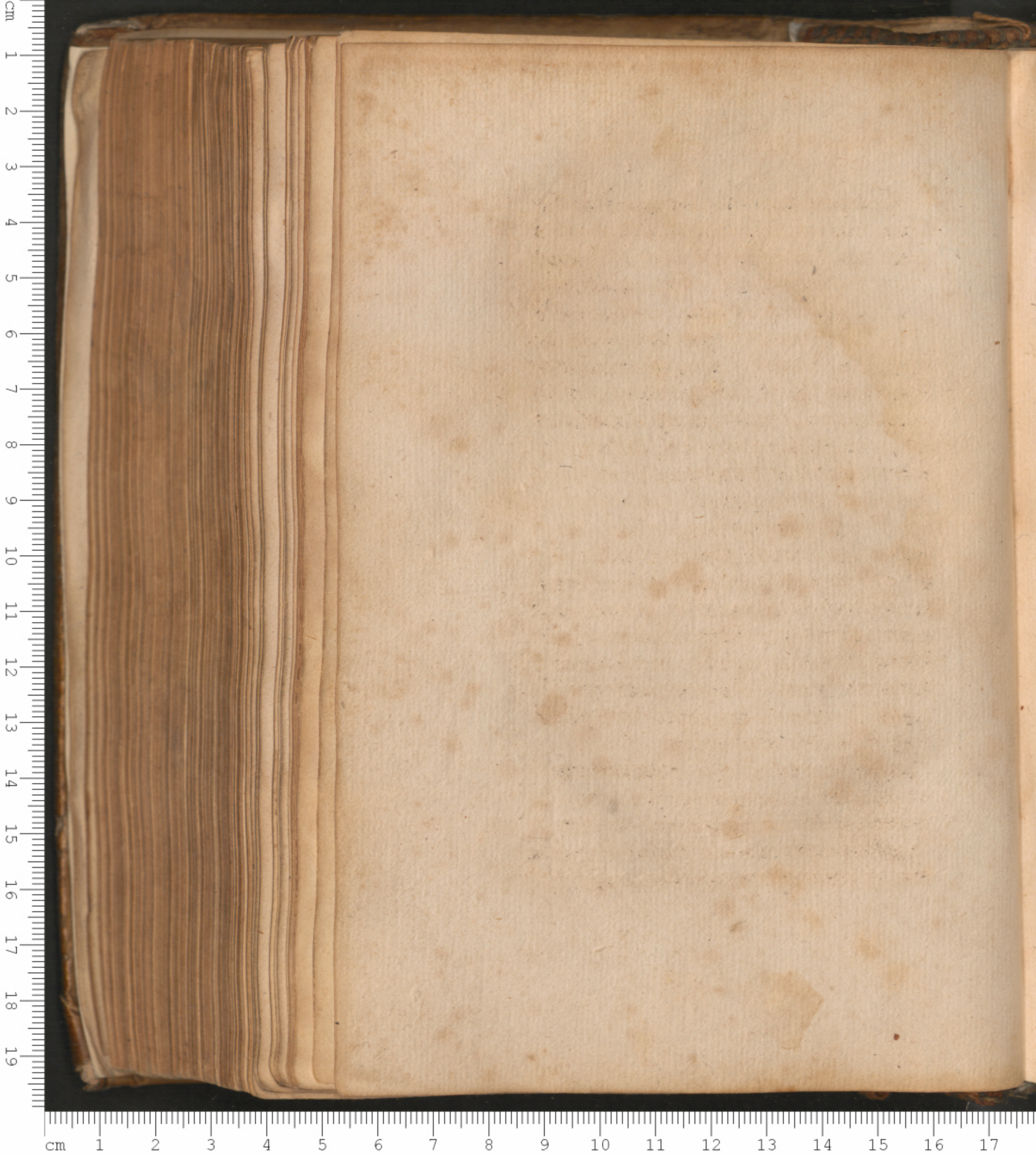
Æ XV 4° SUP 34

B. G. 15

Impressée en
Blanc

Compendium ad omnes materias In
Iure civili inueniendas Margarita le-
gam appellatur In nomine domini Incipit
Opendiosum deo providente
opusculum. supra eas que crist⁹
est petram. petras edificat qui
vniuersas bonas materias p accursum
super toto Iuris civilis corpore notatas
vsquequaqz. breui epologo sub cōpetē
tibus titulis. quo loco scripta sunt ma-
nifeste elucdat Vt tantorū librorū pro-
lixitatem p vna materia volūtarius vo-
torum reuoluēs diem non expēdat inuti-
lem. sed in vtilitate potius. et diuturnos
atqz nocturnos minuat cruciatus Sitqz
hoc opus speciali quadam prerogatiua
prefulgens. dormientibus suuz auxilium
dedignabitur impartiri Circa suorum ti-
tulorum seriem Justiniani sacētissimi Co-
dicem secuturus Qui autem tituli C. nō
sunt ff. seriem obtinebunt
Incipit liber de nouo C. componendo de
no. C. confir. de emen. iusti rubrica De
summa tri. et fi. ca. De sacrosanc. eccle.
et rebus episcoporum et priuilegijs eo-
rum et ceteris venerabilibus locis

Casus in quibus nullo modo quis alie-
nat rem suam nō. in auct. de non alie. et
emphi. §. ea vero coll. ix. Et C. de sacro
sanc. eccle. auct. hoc ius porrectum

Item in quibus casibus alienat C. e.
auct. eadem hoc ius et in auct. de non a-
lie. §. nos igitur in fi.

Qualiter possessio ecclesie in emphiteo-
sim dari valeat in auct. de non alie. aut
pemu. §. quia vero leonis coll. ij.

In quibus casibus factum persone rez-
dundet in dampnum ecclesie in auct. de
non alie. §. si vero talis coll. ix.

Qualiter ecclesia contra ecclesiam vel p-
uatum p̄scribit C. e. ti. auct. q̄s actiones

De epi. et cle. orpha.

Utrum possit renunciari priuilegio fori
secundum leges nō. ff. de iudi. l. i. C. de
pac. l. si quis in conscribendo

De epi. au. et de diuersis ca. q̄ ad hec
Que sit pena frustratorie appellationis
et male appellantis habes in l. ij. C. e. ti.

De legi. et consti. p̄nci. et c̄dictis
Que consuetudo legi preiudicet vel ecō-
tra ff. e. ti. l. de quibz. Et nota q̄ Prin-
ceps est lex aiata in terris In. cor. auct.

de consul. pu. coll. iij.

Quot modis fiat fraus legi ff. e. l. contra

Quot sūt vtutes legis ff. e. l. legis vtus

Quot modis lex ad posteriores trahatur ff. e. l. non est nouum

De Ju. et fac. igno.

Quid Iuris sit de iuris et facti ignorantia et in quibus casibus succurrendū est militi propter ignorantiam iuris C. e. l. i. ff. e. l. regula

De diuersis rescrip.

Quando rescriptum valeat et quando nō C. si contra ius vel uti. pu. l. multi et ff. de consti. peccu. l. i.

De hijs q̄ ad sta. consu. vel exclamāt Quādo securitas fugientibz ad ecclesiā danda sit C. e. l. p̄t in fi. in auct. de mā. p̄n. §. si quis autem circa mediū coll. iij.

De offi. p̄fec. vigi. et officio q̄storis Quid possit facē prefectus vigilum C. de off. p̄fec. vigi. l. sicut sunt questōes Et ex quibus causis questor possit creari ff. de offi. questor. l. i. Et in probe. insti. §. cumqz hoc

De officio proconsulis et legati An delegatus proconsulis possit subde

legare ff. de offi. pcon. et lega. l. legati
Et de iuri. o. iudi. l. more et l. sequenti

De officio pretoris

Qualiter pretor non possit se dare tuto
rem vel specialem Iudicem Potest au
tem emancipare ff. de inoffi. preto. l. si.

An sit spectabilis ff. e. l. iij.

De offi. prefec. vigilū et assessoribus

Qualiter prohibeat quis in sua pūncia
presidere et officiū obtinē ff. e. l. si. ex q.
cau. ma' o. l. qui Et ibidez nō quando pos
sit ibi assistere et quanto tempore

Explicit liber Primus

Incipit secundus de edendo

An actio sit in libello preponenda ff. e.
l. i. i. R^o et in auct. de exhiben. re. §. illud
quoq3 et §. vero

Qualiter actio edi debeat habes ff. e. l.
i. R^o i. Et in eadem l. nō. quando in reali
vel psonali actiōe expediat cāz exprimi
in libello Et idē nō C. ad exhibē. l. neq3
et ff. de excep. rei iudi. l. si mater i. R^o

Itēz qualiter edi debeāt instrumta ff. e.
l. i. §. editiones et Insti. de muti. sti. §. si

An libellus sit in causa impossibilis
faciendus Insti. de ac. §. triplici

In quibus causis sit Faciendus libellus
nō. in auct. de exhiben. re. §. illud quoq;
coll. v. et in e. glo. dicitur qualiter sit forma
dus in civilibus et quid debeat continere
Qualiter debeat formari libellus si fili-
us familias mōach⁹ vel alij q̄ sūt sub tu-
tela vel cura conueniant nō. in auct. vt
clerici apud propri. epis. oppor. ad ordi.
perduci §. preterea coll. v.

Qualiter formatur libellus in generali-
bus et specialibus iudicijs nō. ff. e. l. i. i. R^o
Vsq; ad quod tempus possit emēdari li-
bellus in causa Insti. de ac. §. min⁹ in fi.
et C. quō et quando In auct. qui semel

De Inius vocando

An sit necessarium edicta peremptoria
venire in noticiam citati nō. ff. de Judi.
l. et post edictum i. R^o

Quando filius possit petere veniam vt
agat contra patrē et in ea quis iurabit
de calumpnia nō. Insti. de ac. §. penales

De pactis

Quot sunt vires pactorū nō. C. e. l. pac-
ta quoq;

Qualit̄ pacta vires suas exēceāt nō. ff.
e. l. si prius §. pactus ne peteret

Quibus causis pacta nouissima non sunt
seruanda nō. C. e. l. pacta nouissima
Quid sit nudum pactum et quando pa-
riat actionem nouam vel informet nō. ff.
e. l. iuris gentium §. quimmo et de con-
trahen. emp. et ven. l. pacta et insti. q.
bus mo. re. contrahi. ob. in prim.
Quibus causis ex pacto in continenti ap-
posito non oritur actio Et ex quibus cau-
sis pactum ex interuallo appositum pa-
riat actionem nō. et alle. l. pacta C. e. ti.
Item in quibus causis pactum factum in tra-
dicōe rerū nō valz nō. ff. e. l. in tradicōibz
Que obligatio pactum tollat ipso iure
nō. ff. e. l. si tibi §. quedam
Qualiter hypothecaria per pactum tol-
latur nō. ff. e. l. si tibi §. de pignore
Quid iuris sit si pater filio paciscat nō.
ff. e. l. si tibi. §. si pactus
Qualit̃ pactum factum super re vedita p̃lit
emptōi nō. ff. e. l. si tibi §. pactum cōuētū
In quibus casibz pactum factum cum
vno p̃lit alijs nō. ff. e. l. si vn⁹. §. Item ne
Dum pactum obscurū vel ambiguum po-
nitur in contractu contra quē interpre-
tari debeat nō. ff. e. l. veteribus

Quot modis pactum dicatur personale
nō. ff. e. l. iuris gentium §. pactorum

In quibus casibus nullus potest renunci
ari iuri sibi cōpetenti nō. ff. e. l. pactum
inter heredem et C. e. l. si quis in conscri
bendo et in auct. vt sine prohibi. ma. a
credi. §. quia vero coll. vii.

An pactum apposituz incontinenti sup
vfuris sine stipulatione valeat nō. ff. e. l.
iuris gentium §. idem marcellus

An pactum procuratoris possit nocere
domio vel prodesse nō. ff. e. l. ea nocere

Quibus causis pōt quis pmittere alienuz
factū nō. insti. de muti. sti. §. ne statim

In quibus fallit regula nemo alteri sti
pulai pōt nō. insti. de muti. sti. §. si q̄s alti

Quando pactuz fideiussoris prodest reo
nō. ff. e. l. fideiussor

Quando inutilis stipulatio tacitū pactū
inducat vel transactio spe future succes
sionis nō. C. de dona. l. cum donationis

De transactionibus

In quibus casibus iuranduz superet
transactionem vel sententiam vel ecōtra
nō. ff. de iureiu. l. ij.

Que differētia sit int̄ pactū facō vt des

et pactū transactiōis nō. C. e. l. siue apd
Quando transactio super vna re facta al
teri p̄iudicēz nō. C. e. l. age cū gemimano
et ff. de pac. tres fratres in fi. et de tras
ac. l. qui cum tutoribus in fi.

Quibus causis occasione instrumentorū
postea repertorum infringitur transac
tio nō. C. e. l. sub pretertu

Qualiter in causa criminali possit iurari
et non transigi nō. ff. de iureiurā. l. Ait
pretor §. quecumqz et de arbi. l. non di
stinguemus §. Julianus

An de adultio possit hodie transigi nō.
in auct. vt lice. mat. et ame. §. fi.

De errore calculi

Quot modis dicitur hec dictio calculus
nō. C. e. l. i.

De aduo. diuer. Ju.

Differentiam inter hunc titulum et pre
cedentem nō. C. e. In rubro

Vt que defūt aduo. parci. Ju. supple.

Qualiter Iudex possit supplere de facto
vel de iure in causa nō. C. e. l. i. i.º R̄

In qui. cau. in fa. irroge.

Ad quid nocet infamia facti ff. e. l. i. in
prima glo. et l. quid ergo §. quantum

In quibus piurus sit infamis scdm lez
Quādo per augm ges nō. ff. e. l. luci⁹
tum vel diminucōez pena infamie abolet
nō. ff. e. l. quid ergo §. pena grauior

De procuratoribus

Que differentia sit inter hunc titulum
et titulum mandati nō. C. e. l. i. et ff. e. in
rubrica

Que sunt persone que aliorū acta agūt
et nomina eorū Insti. de procu. §. ult

Que sit differentia inter peuratore et ac
torem nō. C. e. l. tutōes in tex. et in glo.
et ff. qd cui⁹ qz vniū. l. Int eorū §. actor

Que sit differentia int lndicū et pconoz
mum nō. ff. qd cuiusqz vniū. l. i. §. quibz

In quibus causis interuenit procurator
nō. ff. e. l. seruū §. publice

Que plone agunt sine mādato pro alijs
nō. ff. e. l. sed et hec in tex. et in glo.

Que persone remouentur a procuracōe
nō. ff. e. l. mutus

In quibus causis mulier possit esse pro
curatrix nō. C. e. l. qui absente

Quis dicit peuratō in rē suā nō. ff. e. l. i.

Qualiter sit procurator in rem suam ex
parte rei nō. ff. e. l. plaucius

An procurator in rem suam possit inus-
to actore ex parte rei comparere nō. ff.
familieis. l. plane

Quādo procurator in rem suā nō possit re-
uocari nō. ff. de cōpen. l. in rem suā in pñ.

Quando procurator possit prodesse do-
mīno vel nocere nō. ff. de pac. l. nam et
nocere Et certe potest nocere in tribus
casibus domīno siue sit procurator gene-
ralis siue specialis siue sit procurator in
rem suam ut nō. C. e. l. si extra ea

An cōfessio procuratoris domīno p̄iudicet
nō. ff. de int̄roga. acti l. si sine §. celsus

An infirmus teneatur mittere procura-
torem in iudiciū nō. ff. si quis cau. l. ij.
et de iu. l. interdum et melius ff. de diuer-
sis tempore prescrip. l. i. §. plane

An procurator sit condēpnād⁹ vel domi⁹
nō. ff. e. si quis cū procuratorio et l. licet
§. si plures et ff. de neg. g. l. libert⁹ §. si
et C. de senten. et interlo. omīn. Judi. l.
i. et ff. si quis cau. l. si.

An quis liberetur si soluat falso procura-
tori vel si indebituz exordmarium et ibi
dem nō qualiter in personali non cauet
de rato vel in re ciuili actione

Quando procurator rei non cogitur sa-
tis dare iudicatum solui nota. ff. qui satis-
da. co. l. sciendum §. tutores

Qua actione procurator salariū pete-
re possit nō. C. man. l. i. et ff. man. l. q. mu-
tuam §. salariū et insti. man. §. in fūma

In cuius persona pcurator vel nuncius
debet concipere verba cōtractus et qua-
liter domio teneatur nō. C. si quis alter
vel sibi. l. multum interest

In quibus causis miles possit esse pro-
curator nō. C. loca. et conduc. l. milites

De hijs qui po. nomi. titu. pōi. impo.
vel eorum no. in lite pretendunt

Qualit̃ pumant̃ qui titulos pōi. impo-
nunt nō. in auct. de man. pñ. §. si. coll. in.

De nego. ges.

Quot sunt genera negotiorum In quib-
us causis gestor vel negociator tenea-
tur de casu nō. ff. e. si negocia

Quot modis dicitur negociū alienum
Et quid iuris sit in eis nō. ff. e. l. si pupil

Quando negociuz ge li. §. quid ergo
stum debz vsuras ex pecunia quā non cō-
uertit in vsū domi nō. ff. e. q. aliena i. Rē.

Qualiter minor ex negotio quod gessit

possit conueniri nō. ff. e. l. si pupillus
Qualiter teneat qui accipit rem ad me
perferendā nō. ff. e. l. si pupillo §. si q̄s
Quando ex eo quod vnius nomie gestū
est alter teneatur nō. ff. e. l. cum actum
C. an. seruus ex suo fac. l. i.

Qualiter teneatur quis si pecūia accep-
ta in eius vtilitatem sit conuersa ff. e. l.
si pupillus §. i. in fi.

An gestor negotiorum semper teneat
exigere a se naturale debitū ff. e. l. ac q̄
natura i. R̄ et ff. man. l. qui negocia.

In quibus causis negociū gestū non repe-
titur qd̄ vtilit̄ impedit nō. ff. e. l. negociū
Quid iuris sit si negocii gestor alicuius
rem aliquā vendidit nō. ff. de offi. pecu.
cesa. l. i. Item contra quem habeat res-
petitionem nō. C. de fur. l. falsus et ff.
de condi. ob causam l. si procuratori Et
in e. l. nō. vtrū si falsus procurator vel cre-
ditor sciens indebitū recipiat teneatur
actione furti

Quando procurator recuperet expensas
in lite factas nō. ff. e. l. qui pro §. litis
In quibus casibus procurator potest a-
gere nō. ff. e. l. si procurator

8
Quando procurator debeat iurare de ca-
lumpnia nō. ff. e. l. non solum i. R^o

An procurator habeat necesse appellare nō.
ff. e. l. inuit⁹ et ff. mandati l. si procuratorē

An dominium possit per procuratorē ac-
quiri nō. C. de acqui. posse. l. procuratorez

In quibus casibus fallit illa §. igitur
regula Quod quisque per se agere potest
et per procuratorē nō. ff. e. l. i. §. versus

Quare procurator lite contestata non
reuocatur nisi causa cognita Iudex au-
tem delegatus sic nō. ff. e. l. post lites et
ff. de re iudi. l. soluitur Iudicium

Quare procurator cuiuslibet privati pos-
sit constitui ad litem futuram actor ve-
ro vniuersitatis non nō. ff. quod cuiusque
vni. l. Item eorum §. i.

Quibus causis necesse est procuratorez
habere speciale mandatū nec sufficit ge-
nerale nō. ff. e. l. proponius i^o R^o et mlti.
de hīs per quos agere pos. §. ult^o

An satisfactio de rato sit hodie superflua
nō. ff. e. l. proponius §. sed hīs

An post litis contestationem possit hec
satisfactio exigi nō. ff. e. l. proponius §.
rati autem

Item quando procurator actoris debet cauē
de rato vel non ff. e. l. non solū §. qui a
liena et insti. de satis da. §. sed hodie

Quando procurator tenetur p̄cise defen
dere nō. ff. e. l. sed hee §. p̄ter satis dacōez

Quando procurator actoris debet eum de
fendere nō. ff. e. l. si quis in rem suā Itē
ubi debet eum defendē nō. ff. e. l. sed hee
§. non solum Itēz ad quas causas vsqz
ad quod tēpus debet eum defendere nō.
ff. e. l. eum

In quibus causis satisfacere debet procu
rator de rato nō. ff. e. l. p̄mpomius §. sed
et id Et nō. C. e. l. exigendi in glo.

Eius qui impedit in rem alienā quando
possit petere nō. insti. de re. diui. §. terre

Quibus causis negotiorum gestor te
netur nō. insti. de obli. que ex quali cons

Qualiter ille qui trac. §. sicut autez
gessit negocia pupilli repetit nō. ff. e. l.
si pupilli i.º. R.º. et §. sicut hns

Que vi me. ve causa ges. sunt

An hec actio infamet nō. ff. e. l. si cum
exceptione §. eum qui et de hns qui no.
infa. l. e. in glo. que incipit Sed an tene
at contractus qui metus dat causam cō

tractui nō. ff. e. l. si mulier §. si dōs

An prima sentēcia que fertur in hac ac-
tione de restituenda sit sentēcia vel ad-
monitio nō. ff. e. l. si cum exceptione §.
hec autem actō Et istud idem potest no-
tari in rei vendicatione

De dolo malo

Que sit differētia int̄ fraudē et dolum nō.
ff. de pac. l. iurispergentium §. si fraus

Qui dolum probare teneatur nō. ff. e. l.
eum qui §. i. et de proba. l. quoties §. i.

Quid Juris sit si dolus in contractu inci-
dat vel det causam contractui nō. ff. e.
l. eleganter i. Rē

Cum quibus actionibus actio de dolo
possit concurrere nō. ff. e. l. i. §. ait pretor
sed non in glo. accursij

Qualiter actio de dolo usq; ad duos au-
reos datur et actō furti cum sit eque fa-
mosa nō. ff. e. l. eadem

In quibus causis heres non tenetur ex
dolo defuncti commissio in contractu nō.
ff. de po. l. hominem §. i

In quibus causis lata culpa dolo non cō-
parat nō. ff. de in lit. iuran. l. in actōibz

An exceptio doli actionem excludat nō.

ff. e. l. i. §. si. in fi.

Qualiter in contractu illo facio ut des
datur actio de dolo et non prescriptis
verbis nota. ff. de prescriptis v. bis l. na
turalis §. q. si faciam

Quot sunt genera absentie et qualiter q. s.
in eis restituatur nota. ff. e. l. intro

De in integrum restitutione

Quando annus incipiat currere hijs qui
restitutionem postulant nō C. de tempo
ris inte. resti. peten. l. i.

Quando pupillus ex contractu locuple
tior videtur nō ff. eo. l. in. i.º R.º

An semper minor presumatur lesus in
si aduersarius probet eum locupletē nō.
ff. de iureiuran. l. nam postea §. si minor

Item an sufficiat minori dicere se lesum
vel debeat probare facilitatem suam vel
dolum aduersarii nō. ff. de mino. l. verum
§. sciendum

An minor in specialibus si renunciet re
stituatur nō. ff. e. l. ait pretor §. i.

An minor possit renunciare privilegio
minoris etatis nō. ff. e. l. si Iudex

An hec in integrum restitutiones minorū
Iure actōis petantur vel iudicis offiō Ite

an currat cum aliqua actione vel excep-
tione nō. ff. e. l. in cause la. ij. i^o R^x Et me-
lius est in §. pompomius

An minor condēpnatus in causa momē-
tanee possessionis possit petere restituti-
onez nō. C. si de mom. posse fuit appel. l. i.

De fideiussor. mino.

Quando fideiussor minoris restituit nō.
ff. de mino. l. de mōqz §. vtrum

Quando minoris restitutio prodest fide-
iussoribus nō. ff. de procu. l. minoris al-
incipit si minor i^o R^x et de arbi. l. si pu-
pillus et C. e. l. ij.

Si tutor vel curator interuenit

Que differentia inter adultum procura-
torem habentem prodigum et pupillū
nō. C. de inte. resti. l. si procurator

Quando pupillus vel adultus cum tu-
tore vel curatore vel sine eo possit obli-
gari et q̄lit nō. C. de inuti. sti. l. i. et meli⁹
Insti. quibz modis re cōtrahit ob. §. ij.

Si aduersus rem Judicatam

An minor possit appellare nō. ff. de mi-
no. l. preses

An tempora appellatiōis currant mi-
nori nō. ff. e. l. et si sine §. p̄lt

Si aduersus venditionem
Quando emptor vel creditor recuperet
pecuniam suam a minore qui restitutio-
nem impetrauit nō. ff. de mīno. l. quod
si minor §. qui restituere

Si aduersus venditionem pigno.
Quando minor in vendicōne sui pigno-
ris restituatur nō. ff. e. si ex causa i. p. et
C. e. l. ij.

Si aduersus so. a debitōe vel a se factā
Quando debitor soluendo minor libere-
tur nō. ff. de mīno. l. ait pretor §. ij. et C.
si aduersus so. l. ij. et mlti. qui mo. ali. li-
cet §. si in autem in fi.

Qualiter si minor soluat pecuniam auc-
toritate presi. non restituit si autē ven-
dat predium eius auctoritate nō. ff. de
mīno. l. ait pretor §. permittitur

Quando minor liberet per solutiones a
se factam Et quando et qualiter repe-
tit debitū solutū nō. C. e. l. ij. et ff. si cer-
pe. l. non omnes §. si pu. et de condi. inde
l. interdū Insti. qui. ali. licet vel nō §. i.

Si aduersus dotem
Quid vel quantum minor dare possit in
dotem nō. C. e. l. i.

Si aduersus delictum

Quando minor in delictis restituitur nō. ff.
de mino. l. si ex cā §. nūc videndū in fi. §.

Si aduersus vfucapionem

An aliq̃ prescriptio possit currere cōtra
pupillum vel incipē nō. ff. de mino. l. etia3

Que p̃scriptio currat cōtra minore et in
quib3 restituitur nō. ff. de mino. l. auxiliu3 i^o
R^o et in auct. de here. et fal. §. p̃lt. coll. i.

An tempora appellationis currant mi-
nori nō. ff. e. l. et si sine §. p̃lt

An hic titulus hodie locum habeat vel
non C. e. l. i.

Si aduersus creditorem

Quando creditō vel emptor recupēt pe-
cuniā a miore qui restitucōz impetrauit
nō. ff. si adu. ven. l. q̃ si minor §. testamto

In quibus causis in integrum
restitutio non est necessaria

In quibus causis fit in integrū restitucō
nō in sūma damastici super titulo eccle-
sie vel minoris

Si minor se maiorem dixerit

Quis debeat etatem probare si minor di-
cat se maiorem vel econuerso nō. ff. de
mino. l. de etate

An minor xx. an. possit renunciare pri-
uilegio minoris etatis nō. C. e. l. si alte-
rius et ff. de Judi. l. Iudex Sed quero
quare minor non pōt renunciare priuile-
gio minoris etatis Dic qd hoc ideo qā si
minor posset renūciare iam posset petere
restitutionē in integrū oportet qd restitu-
eretur in cōtractu et sic restitueret ad re-
stitutionē qd esse nō debet ff. de mio. xxv.
annis l. Intēduz extra ordinē Si pbauit
idē se maiorez cum alio agēdo vel cū eo
dem in alia causa nō. ff. de mio. l. de etate

De hīs qui veniā etatis impetra.

Quot modis etas secundum diuersos cō-
tractus terminū sumit nō. ff. de postu. l. i.

De temporibus in integrū restitutionis
tam minorū qd rōne maiorū psonarū

Quando utilis annus incipit currere hīs
qui restitutionem postulāt nō. C. e. l. i.

Quando incipiat currere tempus mino-
ris volētis restituē in integrū ex psona
maioris cui succedūt que poterāt petē re-
stitutionē nō. ff. de mio. l. Intēdum in fi.

Quibus ex causis maior in integrum

Quando absens vfucapit cōtra absentē
an possit pūz restitui cōtra eū nō. ff. e. l.

ait pretor §. hec autem et §. hñs qui

De alie. mu. Judi. cau. fac.

Quot sunt necessaria vt hoc edictū locū
habeat nō. C. e. l. i. et ff. e. l. Item si res

Item vtz habeat locū tam §. potest
in re mobili q̃ in immobili nō. ff. e. l. si

Item an habeat lo res in p̃ma glo.
cum si quis tantū alienet nō. ff. e. l. Itē

si res §. potest et l. non solum i° Rē

Quot auxilia habeat ille contra quē fit
hec alienatio nō. ff. e. l. in. m. fi. Et ibidē

nō. an hoc edictum sit superfluum et nō.
§. e. l. i. in vlt. glo.

De receptis ab arbitris

Quot modis dicatur hec dictio arbiter
nō. ff. e. l. p̃lt

In quibus differāt arbitria nō. ff. e. l. i.

Quando arbiter sit cogendus sententiā
dicere nō. ff. e. l. Item vnus §. si vltro

An possit a sentēcia arbitri appellāi nō.
ff. qui satis co. l. arbitro in fi.

An is qui inique arbitratus est volens
rationem arbitrari sit audiendus nō. ff.
pro so. l. in proposito autem

An ex sententiā arbitri deē actio nō. ff.
qui satis co. l. arbitro et ff. l. hñs q̃ no.

infa. l. quid ergo §. ex compromisso

An delegatus a papa possit cogere arbitrum q̄ cognoscit de sua suspicōe et sentenciare nō. ff. e. l. Nam et magistratus Si pena sit arbitro promissa et non pati an teneat compromissum nō. ff. e. l. litigatores §. quod ait

Quare de criminali causa non licet compromittere vel transigere nō. ff. e. l. nō distinguemus §. Julianus

Qd nullus possit esse arbit̄ illi rei de q̄ est Iudex h̄ possit amicaliter componē licet nō in forma arbitri nō. ff. e. l. fi. §. i.

De Jure Juran. propter calumpniam Quot capitula contineantur in iuramento calumpnie nō. Insti. de pe. te. liti circa prim. et C. e. l. ij. §. q̄ observare Et in eadem glo. dicitur ad que capitula non extenditur hoc sacramentum

Quis in causa pu. debeat iurare de calūptu vel pu. nō. C. e. l. ij. in fi. i° R^o et ff. de iureiura. l. Iusiurandū. iij. §. q̄ Iusiurādū In quibus causis pater debet iurare de calumpnia vel filius nō. C. e. l. ij. §. q̄ observari et ff. de Jureiuran. l. adoptivum i° R^o

An clerici debeant iurare de calumpnia nō.
Quis procurator de C. e. l. ij. in pñ.
beat iurare de calumpnia vel non nō. C.
de procu. l. non solum §. qui alieno

An actor vel fideius debeat iurare de
calumpnia vniū. nō. ff. q. cuiusq. vni. l.
tunc eorum §. actor

An hoc sacramentuz possit tacite remit
ti nō. C. e. l. §. sed quia vete. iuris

Quis debeat de calumpnia iurare in hīs
causis in qbus filius agit cōtra prēm vl
alium exneum nō. Insti. de ac. §. peāles

Ad intelligendam formam huius titu
li nota omnes questionēs que nō. C. e. l.
ij. per diuersas glo.

Item Idem scriptum ff. de nego. ges. l.
at qui natura §. cum me absente

Explicit liber secundus

Incipit liber Tercius de Iudicijs

Quot modis sumit hoc nomē Iudiciuz
nō. Insti. qui. mo. non est pmu. fi. te. §.

In quibus causis filius in preterea
potestate manens potest agere contra
patrem nō. ff. e. l. lis nulla

An filius possit esse Iudex in causa pa
tris vel econtra nō. ff. e. l. in priuatis et

de offi. preto. l. i. et de Juri. o. iu. l. qui iu-
ris et de arbi. l. quoniam etiam

In quibus causis filius fa. pōt agere ab-
sente patre nō. ff. e. l. si longius et de in-
iur. w. l. si libertas Idem est de mōacho
et canonico regulari

An filius fa. possit agere vel conueniri si-
ne consensu nō. ff. de mīmo. l. deniqz §. si
p̄trum ibi et quidam

In quibus causis filius possit petere ve-
ram ut agat cōtra patrē Et in ea causā
quis de calumpnia iurabit nō. Insti. de
ac. §. penalis

In quibus causis seruus potest esse in iu-
dicio nō. ff. e. l. vix certis ex causis

Cuius etatis debet esse Iudex nō. ff. e. l.
cum pretor §. p̄lt.

An Iudex ordi. possit recusari et quādo
causa suspitionis sit p̄banda nō. C. e. l. a-
pertissimi et ff. de pro. l. si suspecto Nec
amittas circa recusationem hanc quod
nō. C. de libe. ca. l. si filium in fi.

In quibus causis fallit hec regula Qui p̄-
us appellat prius agat nō. ff. e. l. qui p̄or
Quare pretor non potest se dare specia-
lem Iudicē vel tutorem pōt autē apud

se emancipare nō. ff. de offi. preto. l. fi.
Quando non cogit pronunciare de hīs
de quibus cognouit nō. ff. e. l. de qua re
Quando debeat remitti de vno loco ad a
lium qui conuenitur si ibi non inueniat
ubi respondere tenetur nō. ff. e. l. heres
absens §. i. et in auct. vt nulli Judi. §.
Itē ubi debitor va qā vero coll. ix.
gabundus non habet certum domiciliū
ubi conueniatur nō. ff. e. l. i.

An scđm allegata vel potius secūdy cō
scienciā Iudex debeat iudicare nō. ff. de
offi. preh. l. illicitas §. veritas et de peti.
here. l. fi. et in auct. de man. pn. §. si tibi
Quando presumatur an ali coll. in.
qui consenserint in Iudicem tanq̃ in ar
bitrium vel tanq̃ in ordinarium nō. ff. e. l. i.
Circa Iudicia euz filiis fa. habita vel ha
benda non obmittas optimam glo. C.
de bo. q3. libe. l. cum oportet i° R^x
Quando imperitus literarum possit esse
Iudex nō. in auct. de iudi. §. n.

De sportulis et sumptibus in
diuersis Judi. faciēdis et ex
ecutoribus omnium litium

An per executōez intrūpat̃ p̃scripcō vl

an perpetuetur nō. ff. si ex nova. ca. l. i.
Et de eo per quem factus l. si. in i° R^e et
ex qui. cau. immo. l. ait pretor §. si. et l. se
et Insti. de ac. §. Item aduersus et C.
de prescrip. xxx. an. l. sicut

Quotiens habeant nomina isti executo-
res nō. ff. de execu. rei Judi. l. executorē

Qui pro sua Jurisdictione Ju-
dices dare dariqz possunt

Quot sunt genera magistratuuz haben-
tium ordinariā Jurisdictionē nō. in auct.
vt ab illustri et qui super coll. v.

Quot sint genera vt delegacō teneat nō.
C. de Juri. o. Judi. l. eum qui

Que cause sunt meri Imperij vel mixti
vel Jurisdictionis nō. ff. de Jurisdictio-
ne o. iu. l. in.

Quis possit dare ordinariā vel delegatā
iurisdictionez nō. ff. de iuri. o. iudi. l. neqz

Quādo ppter mortē mandātis expirat
mandatū vel iurisdictione nō. ff. de iuri. o.

Que cause ab ordi. de Judi. l. et quia
le. po. nō. C. de pe. Judi. qui l. placet

In quo differunt mādata Jurisdictio a
delegata nō. ff. de offi. eius cui man. est
Jurisdictio l. i. §. qui mandatum

Vtrum delegatus possit per edicta citare
nō. C. quō et quādo Ju. in auct. q̄ semel
An delegatus delegare possit nō. ff. de
Juri. o. iudi. l. more et de offi. ei⁹ cui mā.
est iurisdictio. l. si. et C. de iudi. l. a iudi
ce et in auct. ad hō et in cor. auct. vt dif
fe. seu effi. coll. v.

An delegata cause cognitione videatur
sentencia delegari nō. ff. de procu. l. qui
Si a sūdelegato appel procuratorem
letur ad quē debeat appellāi nō. C. de ius
di. l. cum specialis in fi.

Quot modis porrigetur Jurisdictio de
legati nō. ff. de immo. l. ij. §. si et Iudex
Vtrum actō recōuentus corā Iudice de
legato possit recōueire reū sup alia re q̄
super q̄ literas impetrauit nō. in auct. de
excu. §. illud quocqz coll. vñ. et C. de sen.
et interlo. o. Ju. §. autem et consequēter
in glo. secunda

Quibus Iudex sup vna re datus sup alijs
possit cognoscere nō. C. si a nō cōpe. iu. l. i.

Ne quis in sua causa iudicet
vel Ius sibi dicat

In quibus causis quis sine auctoritate
Iudicis potest rem apprehendere nō. ff. q̄

me. cau. l. extat Et in cauillacōmibus ba
garoti in ti. de iudi aditione

Qui legitimā psonā in Iudicijs habet.
Quibus causis pupill⁹ potest esse in Ju
dicio sine tutoris auctoritate vel sine cu
ratore nō. Insti. de aucto. tu. §. neq3

De ordine Iudiciorum

Vbi summaria cognitio locum habeat
nō. ff. ad exhibi. l. in. §. sciendum et C. de
Judi. l. Iudices et in auct. de exhib. re.
§. si vero in fi.

An de incidenti vel emergenti questione
sit pronuntiandū et quando non nō. C.
e. l. i. et ff. de Judi. l. de q̄ re. et ff. de mi
no. l. intra vtile circa prim.

Quando principalis questio preiudicet
incidenti nō. ff. de hñs qui sunt sui vel a
lie. Ju. l. si Iudex

De litis contestatione

Quando dicitur litis contestatio et per
quas racōnes nō. in auct. de exhiben. re.
§. suscepto et C. e. l. vna in fi. et de Ju
ra. ca. l. si in prim. et de Judi. rem non no
uam §. patrom

An ante litis cōtestationē possit ferri sē
tencia diffinitiva nō. C. de hñs qui ad ec.

8
confu. l. presenti §. ii. m. fi.

De dilationibus

Qualiter debeant dari dilaciones nō. ff. e. l. fi.
et in auct. de testi. §. quia vero circa fi.

De feriis

An miles et alij qui non laborant in tē
pore messium et vindemiarū possint con-
ueniri nō. ff. e. l. i. i. R^o

Si reus in ius vocat⁹ non comparet nō.
ff. si quis in Ius vo. ex quacūq; causa
Que sunt que faciunt vt feriatis diebus
Judicari possit nō. ff. de arbi. l. feriatis

De Iuri. o. Judi.

Quando quis tenetur venire allegatur
rus foruz vel nō. ff. si quis in Ius vo.
l. ex quacūq; cau. et de feri. l. i. §. i.

De foro competenti

Quot modis sortitur quis forum nō. ff.
de Judi. l. heres absens §. ii.

Quomodo Iudices habent scolares nō.
ff. in constitu. §. ult. et C. ne fi. pro pa-
tre in auct. habita

Quid si scolaris reus per errorem sui ma-
gistri non allegans priuilegium suum
passus est secum lit. contest. coram alio
Iudice nō. ff. de Judi. l. ii.

Item ubi debitor negat contractus nō.
ff. de Judi. l. heres absens §. ij.

An scolaris possit uti privilegio in delictis
tis nō. C. ne fi. pro patre auct. habita
et in auct. de man. prim. §. si quis autem

Ubi fideicommissum peti oportet

Ubi legatum vel fideicommissum peti
debeat nō. ff. de Judi. l. q. legatum

Ubi sena. vel cla. civilis vel criminis. coue.

Que differentia sit inter senatorem et se-
natorium Iuris Et inter consulem et con-
sulare nō. ff. de arbi. l. ij. §. ult.

Item ad quid profunt hee dignitates
senatoris et consularis et huiusmodi nō.
ff. de sena. l. ij.

Ubi cause fiscales vel diuine domus
Non debet aliquid peti ratione salarii quā-
to est questio inter fiscum et priuatum
pro cognitione nō. C. e. l. ad fiscum

De Inofficioso testamento

Utrum querele inofficiosi testamenti ho-
die locum habeant inter ascendentes et
descendentes nō. ff. e. l. si pater et filius et C.
e. l. parentibus et Insti. e. §. ult. et C.
de liber. preter. vel ex here. auct. ex cau-
sa et in auct. ut cum de app. cog. §. illud

quoq; coll. viij.

In quibus sit correctus iste titulus per
§. et per auct. nō. ff. e. l. nam hñs §. fi.
et Insti. e. §. fi.

Qd querela inofficiosa non sit actio nec
accusatio nō. ff. e. l. postu. §. si quis. et l.

An qui agat de inofficio: pap. i. R^e
so audeat proponere petitionem heredi-
tatis nō. ff. e. l. qui de inofficioso

An eo ipso qd quis agit querela videat-
ur se immiscere vt iam abstinere nō pos-
sit nō. ff. l. quemadmodum

Quando ascendentibus et descendenti-
bus detur hec qrela nō. ff. e. l. i. et C. de lib.
pret. vel exhere. auct. ex causa

Quibus ex causis quis excluditur ab hac
querela nō. C. e. l. parentibus

Quando querela inofficiosa quinquennio
excludatur quo ad quid hoc quinquennium
datur continuus quo ad quid non nō. C.
e. l. contra maiores.

De inofficiosis donationibus

Quibus ex causis cessant qrelae inofficio-
se donationis nō. C. e. l. cum donationibus
et in auct. de inue. in fi. coll. viij.

De petitione hereditatis

Differentiam inter rei vindicationem et
petitionem hereditatis non. ff. de rei ven. l. si.
Differentias inter petitionem here. et in edic-
tum quorum bonorum non. C. quorum bo. in
An peticio hereditatis sit publica
pretoria vel civilis non. ff. si pars here. pe.
Quare peticio hereditatis non l. i. i. R.
datur titulo possidentem regulare in qui-
bus casibus contra eum datur et in qui-
bus casibus longi tem. prescrip. tollatur
non. C. e. l. hereditatis et in l. hereditatez
Quare peticio hereditatis non datur fi-
deicommissario contra rogatum restituere
non. ff. de fide. here. pe. l. si. §. si.
Quot modis dicitur quis pro herede pos-
sidere non. ff. e. l. pro herede
Quot sunt necessariae quod quis pro herede possi-
deat non. Insti. de here. qua. et differentia
§. pler. et ff. si pars here. pe. l. i. §. i.
Utrum feuda veniant in petitione heredi-
tatis non. ff. e. l. Item videndum §. ult.
An qui mutuum rem hereditariam pos-
sidet sit in solidum pro tota hereditate
non. ff. si pars here. pe. l. i. §. i.
An qui agit de inofficioso videatur pro-
ponere petitionem heredi non. ff. de inoffi.

l. que de inofficio

Quando possessor hereditatis solvens he-
reditarium debitum possit repetere et a
quo nō. ff. e. l. si quis possessor i° Rē

Quando emptor vniuersitatis teneatur
petere here. vel quādo non nō. C. e. l. ij.

Quid differt petere here. ab illo auxilio
qd datur per illū titulū C. de edic. diui.
adri. tol. l. si. in glo. illius verbi luminis

De rei vendicatione

Differentiā inter hanc actionē et peti-
tere. nō. ff. e. l. si autem §. sed et hys

Qualiter teneatur qui se obtulerit de-
fensionem rei ven. nō. ff. e. l. qui restituere
et C. e. l. a possidentibus

An qui agit rei ven. et succubuit habe-
at recursum ad publicianam nota. ff. de
eue. l. minor

Quo ad qd bo. si possessor remaneat bo.
si. possessor lit. cōtest. in rei ven. quo ad
quid non nō. ff. de vfuris l. quid sit §. bo-
nefidei et ff. e. l. sed et si lege §. si ante et
C. de fruc. et lit. expen. l. i. et ij. et de ac-
qui. po. l. nemo

Quando possessor conuentus in rei ven.

teneatur de casu si res pereat post lit co
test. nō. ff. e. l. si verberatum §. si.

Quid iuris sit si adiectō fit p applūbaco
nem vel per ferrum. nō. ff. in rem actō §.

An pater vel prō pos Item quicūq
sit petere filium vel maritū qui uenūdi
in possessionem in seruū nō. ff. de mīmo. si
ex causa §. ait pompo.

Cum pater vendicat filium in sua pote
state an habeat locū in edic. de libe. ho.
exhi. vel cognitio pretor vel off. Judi.
nō. ff. e. l. i. §. i. et C. de libe. ho. exhi. l. i.

Quibus causis ille qui vendit rem suam
debet restituere precium possessore nō.
C. de euic. l. super

De usufruc. et habitatione rē

In quibus differt usufructus a propri
etate in quibus assimulantur eam nō. ff.
e. l. usufructus Secunda differentia in
usufruc. et ho. si. possessorez nō. de usu. l.

In quibus causis usufruct. qui scit §. i.
et usurarius sunt equales nota. Insti. de
usu. et habi. in pn. et ff. e. l. diuus in glo.
ordi. et nō. ff. de usufruct. et earū re. que
usu consu. l. vt senatus §. si.

Quibus causis morte ppetarij amittat

usufructus nō. C. e. l. q. et p. n. in fi. in glo.
or. illius l.

In quibus causis in aduēticijs patri nō
acquiratur usufruct. nō. in auct. vt lice-
mat. et aūe in fi. i.º R.º et Insti. p. quas
personas nobis acqui. §. quod autem et
de bo. q. libe. cum oportet in §. idem est
Qualiter usufructus accrescat re et ver-
bis coniunctim re tantum aut verbis nō.
ff. de usufruct. accre. l. i. §. p. l. Et circa
hanc materiam facit l. triplici in tex. et
in glo. ff. de verbo. sig.

An in coniunctis verbis tantum habeat
locum ius accrescēdi nō. ff. de usufruct.
Casus in quibus usufruct. ac. l. i. c. ca. p. n.
non cauet C. e. l. usufruct. et nō. ff. usu-
fruct. §. illud et §. sequenti

Si usufruct. nō possit cauere q. liter cōsu-
leretur vt admittatur ad usufruc. nō. C.
e. l. usufructuarius

Vtrū hec cautio sit de substācia usufruc.
et diffi. eius de nō. ff. e. l. i.

Quare hec cautio a testatore non possit
remitti et an ab herede possit nō. C. e. l.

Quando queratur usufructuario ex i. in fi.
operis sui in quo habet vsum nō. ff. de

usu. et habi. l. per seruum i° R^x

De seruitutibus et aqua

Qualiter acquirantur seruitutes retineantur et amittantur Et an in hñs bona fides sit necessaria nō. ff. q̄ ad seruū. amit. l. si.

Sub qua cōdicōne fuitus possit cōstitui

Quot sunt fuitutes pso nō. ff. e. l. iñ.

nales nō. ff. de usufruct. l. si quis viuas

Qui possit haberi p possessore in fuitutibus nō. ff. si serui. ven. l. si a te §. si.

Quid sit officiū Iudicis in cōfessoria et negatoria nō. ff. si serui. ven. l. iñ. i° R^x

Quibus causis fundum non sequitur nō. ff. de serui. rus. predi. l. pretor

Quando per communicacōnem prediorū seruientiū factam inter socios seruitus extinguatur nō. ff. de serui. rus. pre. l. iñ. mō

Quare fuitutes urbane ponunt in affirmatiua et in negatiua Rustice aut in affirmatiua tantū nō. ff. de serui. rus. pdi. l. i.

Quando fuitutes prescribantur vel nō nō. ff. e. l. seruitutis iñ. i° R^x

An in prescribenda seruitute titulus requiratur vel non C. e. in l. iñ. in i. glo.

De lege aquilia

Quot modis dampnum detur et quali

ter in eis competat l. acquilia nō. C. e. l.
de pecoribus et Insti. e. in fi. ti.

An hec actio infamet nō. ff. e. l. si seru⁹
seruū §. si tamen maritus de hñs qui no.
infa. l. i. et in glo. duodena

Quid in ista actione acquiratur per infir-
mationem nō. C. e. l. qua

Utrum pro homie libero vulnerato vel
occiso cōpetat actio l. acquilie nō. ff. e. l.
qua actione §. si quis in colluctatione

Familie herciscunde

Qualiter hoc Iudiciū inter aliquos plo-
q̃ semel non potest intentāi nō. ff. e. l. si
filia §. familie

Communi diuidendo

Si rem habeam tecum comunē qualif-
me ut liceat nō. ff. e. l. scimus in prim.

Quibus causis quis in societate vel con-
munionē detinetur inuitus nō. C. e. l. si.

Quibus causis res communes non diui-
duntur sed vni tantū adiudicant nō. C.
communia vtriusq̃ in l. possessorium

De noxalibus actionibus

In q̃bus causis domi⁹ aīttat beneficiū q̃
nō sufficit ei dāe suū p noxa. nō. ff. e. l. i.

Si seruus cōmuis dat dāpnū q̃liter et

in q̄tū domi teneāt nō. ff. e. l. si ex duobz
An ille qui dolo defieit in posside si post
euctionem vult noxe dare nō. ff. e. l. si
plurium §. est in fi.

Ad exhibendum

Differentia inter hanc actionez et edic-
tum illud quemadmodum testamenta a-
periantur et interdictum de tabulis ex-
hibendis nō. C. de ta. exhi. l. i.

Explicit liber Tercius

Incipit Quartus de Iureiurādo

De quibus speciebus Iusiuranduz trae-
tatur in corpore iuris nō. ff. e. in rubrica
et C. e. l. i.

In quibz iuramentū superat trāsaetōez
et sententiā vel ecōuerso nō. ff. e. l. in.

Quod in diuersis locis obtineat Iusiur-
randum nō. C. e. l. generaliter circa p̄n.
ff. e. l. ait pretor §. quacumqz

Quando dat̄ actio vel exceptio ex iure
iurando nō. Insti. de ac. §. actōnes autē

Quando debeat deferri iuramentum ac-
tori vel reo propter inopiam probatio-
nis Et in quibz cau. l. differt reo nō. ff. e.
admonendi et plemig C. e. l. in bonafidei

In quibus causis nullo modo refertur iura-
mentum nō. C. e. l. generaliter §. si Iudex

Si certum petatur

Quot sint genera debitorum et ad quos spec-
tat eorum periculum nō. ff. e. l. quod te

Quot sunt genera mutui Et ex eis qualiter
quis obligetur nō. ff. e. l. ii. §. si.

Quid requiritur ad hoc ut mutuum di-
catur nō. ff. e. l. mutuum §. i.

Quot modis mutuum reconsilietur nō.
ff. e. l. ii. §. appellamus

Quot sunt specialia circa mutuam pecu-
niam nō. ff. e. circa singularia

Quando pater tenetur de mutuo quod fi-
lius accepit in scholis nō. ff. ad mate. l.

Julianus §. plit.

Quando et a quibus Iudex alicuius p-
uincie possit accipere fenebrem pecuniam

vel aliam mutuo nō. C. e. l. quisquis Iudici

Quando creditor cadit a Iure debiti oc-
cupando rem debitoris propria aucto-
ritate nō. ff. quod me. cau. l. extat

Si quis ita vulgariter dixerit tolle pecuniam
utrum sit donum vel mutuum nō. ff. e. l. cum quod

Quare certi conditio generalis sit inuen-
ta nō. ff. e. l. certi conditio in pñ.

In quibus causis certum petitur nec ta-
men certi conditio nō. ff. e. l. i. R^o in glo.
quid sit certum

An condicō incerti sit proprium nomen
actionis et in quo differat ab actore ex
stipulatu nō. ff. de cōdi. inde. l. h. et si me.
§. cum iter Et de cōdi. sine cau. l. in. i. R^o
An quis possit condicere possessionē rei
sue quam alius habet et a non fure nō.
ff. vfu quā ad ea. l. fi.

De suffragio

Qua actione petere possit aduocatus su-
um salarium nō. C. e. l. stipulanti in glo.
et ff. man. l. salarium Circa quod etiam
nō. aliam glo. C. e. l. vna que incipit per
officiū vbi sunt multe questionēs et
vtilēs circa salarium et in e. l. in glo. §.
prestato

Nota an ante sententiā vel post sit dan-
dum salarium Et qd salariū peti possit
ab aduōto nō. insti. mādati §. fi. in glo.

De prohibita sequestratione pecunie
Quando sequestratio fieri possit nō. C.
e. l. i. et in summa damastici e. ti. et ff. qui
satisda. co. l. fideiussor §. fi.

De conditione indubiti

Quot modis dicitur indebite et qualiter
repetatur nō. ff. e. l. i.

Que causa inducat cōditionem indebiti

Que cause faciant nō. ff. e. l. i. sufficit
eam cessare nō. ff. e. l. i. eleganter in fi.

Cui detur et contra quem nō. ff. e. l. i. si p.

Inq̃tum detur nō. ff. curator §. Jul
e. l. i. indebitam et l. i. indebiti

Quando indebitū solutum repetatur nō.

ff. de iur. et fac. igno. cum quis

Quibus causis indebitū solutū non re-
petitur C. e. l. i. Insti. qui. mo. re. ob. et

de ob. que ex quasi §. Item in hys

Qualiter minor petat indebitum solutū
nō. C. si aduersus so. l. ij.

Quando quis liberatur si soluat debitū

Falso procuratori vel si indebite quādo
habeat repetitionem nō. ff. de condi. ob

causam l. si procurator Et in eadē l. nō.

si falsus procurator vel falsus creditor

si sciens indebite recipiat tenet furti vel

non C. de fur. l. falsus

An debitum solutum per ignorantiam

condici possit nō. C. e. l. iij. in prim.

De condictione ob causaz datorū

An hec cōdictio sit cōtracto nomiatus

et in quibus contractibus locum habe
at nō. ff. e. l. finali et de re. permu. in fi.

In quibus conditionibus naturalis ac
cessio ut fructus veniat nō. ff. e. l. q. suus

De conditione furtiva

Vnde hec actio nascitur ex contractu vel
cuali vel ex varijs figuris causarum nō.
ff. e. si pro fure §. plet

Item quot modis tollitur nō. ff. e. l. pui.
et C. de fur. substracto

De conditione ex lege sine causa
vel cum iusta causa

Qualiter conditio sine causa concurrat
cum alijs conditionibus nō. ff. e. l. i.

De actionibus et obligationibus

Quot sunt divisiones actionū nō. Insti.
e. §. preterea quasdam actiones et C.
de poli. l. si deposita in fi.

Que actiones sint personales et in rem
scripte nō. ff. ad exhib. l. in.

Quot sunt actiones in rem Et quot sūt
mere personales de vniuersitate nō. C.
de prescrip. xxx. an. l. sicut in prim.

Que actōes sūt arbitrarie nō. Insti. e. §.
preterea in tex. Et an aliq̃s sine actōe ex
periat ff. de neg. ges. si pupilli §. videat

Quot modis dicitur alienatio penal' nō.
Insti. e. §. earum vero actionum
Que differētia est int' penales et non pe
nales ac. nō. Insti. e. penales
In quibus causis crescit actio per infici
ationem nō. Insti. de pe. te. lit' circa pñ.
Differentia inter actiones ex maleficio
quam nota Insti. de obli. ex quali delict.
§. si. et ff. naute caupo. l. debz §. hec autē
An actio oneris auerli hodie locum ha
beat nō. ff. loca. et con. l. in naue
Quibus modis tollit obligatio tam civil'
q̃ natural' nō. Insti. qui. mo. tol. in fi. titli
Quando quis eligendo nouam actionez
preiudicat sibi in alijs nō. ff. de tu. l. q̃
in heredem §. eligere
Si plures cōpetant actiones quādo vna
per aliam tollitur nō. ff. nau. cau. sta. l. et
ita §. si. et ff. pro so. l. rei cōmuis Insti.
li qua pau. fe. di. in fi. ti.
Quādo et quō actio vel obligatio p suc
cessionē cōfundat nō. C. de pac. l. debitōi
In quibus actioibus sit melior cōditio
occupantis nō. ff. de pe. l. si vero
Qualiter actio possit cedi nō. C. ne lice.
Quando actio cessionis presu po. l. i.

mitur simulata nō. C. man. l. p. diuersas
Differentia inter cedere actionem vel
mandare nō. C. e. l. i.

Quibus causis detur utilis actio sine ces-
sione facta vel delegatione nō. ff. de le.
i. l. ex legatis et C. e. l. i. in i. glo.

Que actiones sunt priuilegiatę nō. C.
qui po. in pig. ha. l. eos qui

Quot sūt actiōes in re a p̄tore date nō.

Quibus causis rem ha. Insti. e. §. pign.
beo et rem peto nō. Insti. de le. §. si res

Que actiones antiq̄ iure filio aliena-
fa. competere nō. ff. de Judi. l. si longis-
us et Insti. per quas p. so. no. ac. ē. a p. n.

Qua actiōe petant Codicilli legata nō.

An actio p̄sonalis p̄ces C. de le. l. n.
sione det̄ nō. ff. de condi. inde. l. indebiti

Que sunt personales actiones que non
durant xx. annis nō. C. qui non ob lon-
temp. prescrip. l. neq; mutui

Quot actiones p̄torie rei p̄secutorie nō
sunt perpetue nō. ff. e. ti. l. honorariis

Ne vxor pro ma. vel ma. pro vx. conue-
niatur vel mater pro filio

Quādo marit⁹ ex facto vxoris cōueniat̄
nō. ff. de offi. proconfu. l. obseruare §. i.

8
An seruus ex suo facto post
manumissionem teneatur

Quando seruus ex eo q̄ ante se gessit in
seruitute liber factus teneatur nō. C. e.
l. i. ff. de nego. ge. l. eum actum

De hereditariis actionibus

Quibus causis singuli hēdes teneant ag
noscere onera hēditāia p̄ hēditariis pō
nombz licz regularit̄ cōtra. nō. C. e. l. n.

Ex delictis defunctorum here
des inq̄tum teneantur

Que delicta trāseūt ad heredē lite nō cō
test. cum defūcto vel nō transeūt lite cō
test. Et similiter ex cōtractu defūcti vel q̄i
nō. Insti. de succe. ab. §. interdū C. e. l. i.
et ff. de positi l. si hominem §. i.

Que vicia realia vel personalia transa
unt in personam successoris et quando
non nō. C. de acqui. pos. intra

De probationibus

Quot sunt species probationum nō. ff.
de testi. l. testium §. eiusdem et in auct.
de testi. circa prim. in verbo. q̄ non ali
Qualis sit semiplena probatio nō. ff. de
Iureiuran. admonendū et C. de re. cre.
l. in bonafidei

Quando actor non probat sit absoluen-
dus reus etiam sine iuramento nō. ff. de
iureiuran. l. admonendi

Qualiter quis debeat probare filiū esse
nō. C. quo bo. l. i.

Quis debet probare etatem cum dubi-
tatur utrū sit aliq̄s minor vel maior nō.
ff. e. l. euz de etate et ff. de mino. l. de etate

Quot modis quis probat se esse ingenu-
um nō. C. e. l. matrem

Quomodo debet probare quis aliquem
esse mortuum nō. C. solu. matri. l. si q̄dem

Quot sunt p̄sumpcōes et q̄d iuris sit in
eis nō. ff. q̄ me. cau. l. non est verisimile

Itez an cōtra p̄sumptionē probatio ad-
mittitur vel non In contrariuz nota C.
de proba. l. sine in vlt̄ glo.

De testibus

Que persone a testimonio repellantur
nō in auct. e. §. multe coll. vii.

An periuri et homicide et alij in morta-
libus peccatis constituti scdm leges a
testimonio repellant nō. ff. e. testium §.

An pupillus possit ferre Itez diuus
testimonium nō. ff. e. l. muti.

Aduocati possunt ferre testimonium in

causa in qua patrociniū perstiterint nō.
ff. e. l. nullus C. e. l. omnibus

An frater pro fratre mater p filio vel
econtra recipiantur in testimonium nō.
ff. e. l. testis idoneus

An pubes factus possit ferre testimo-
nium de hijs que vidit in pupillari etate
Et an infamis possit ferre testimonium
nō. ff. e. l. testium §. Julia et si quis cau.

An testes debeant esse l. ii. in fi. §. i.
noti parti contra quam testificantur vel
non nō. ff. e. l. iii. magis

An in causa appellationis post diffiniti-
uam sententiam possint testes recipi nō.
C. quomodo et quando Iudex auct. q se
mel et in auct. eodem §. illud causam

An sacmentū possit testibus remitti nō.
Quibus personis re ff. de feri. l. i. §. i.
mittatur nō. C. e. l. Iurium

In quibus causis non sufficiunt duo te-
stes nō. ff. e. l. numero et C. e. l. testium
Insti. de testa. §. fi.

In quibus causis testes non rogati non
valent nō. ff. e. l. ad fidem et in auct. e. §.
et licet in fi. §.

Cum contractus aliquis celebrat quot

debeant adhiberi testes. Inducti sup vno
articulo non debent super alio interrogari
nō. ff. de peti. here. si qs libertatem in fi.
An soci⁹ in causa soci⁹ debeat ad testimo
niū admitti. C. e. l. quomiaz Circa hūc ti.
nō optiaz glo. in auct. e. l. aut §. si vero

De fide instrumentorum et eorum
amissione et de apoch.

Quibus caus⁹ necessaria est scriptura ad
probationem nō. C. de pac. conuen. l. i.
et ff. de pig. l. contrahitur

Quando Indicō inueniatur nō. C. de no.
C. cōpo. l. i. §. hunc igit et in auct. vt p
ponat nomē Imperatoris in pn. coll. vi.
Cuius mandato debeat tabellio instru
menta conficere nō. in auct. de tabelli.
Vtrum preponantur anni coll. iij.
domini et debeant poni in instrumentis
nō. in auct. vt preponatur nomen Impe
ratoris circa medium coll. vi.

Qualit⁹ dubitatur de fide scripture pub
lice nō. C. l. generaliter et si cer. pe. l. fi.
Qd ex v. generibus scripture fiat cōpa
ratio nō. C. e. auct. ad hec

Item de comparatione literarum facie
nda nō. C. e. auct. at si contractus

An sit publicum Iudicium si quis falsum instrumentum conficiat nō. C. ad l. cor. de fal. l. eum qui celauit
Vtrū in obligacōibus causa debeat expri mi nō. C. de non nu. pecc. l. generaliter
An preteritu instrumentorum de nouo reperorum sententiā retractetur nō. ff. de iureiuran. l. admonendum
Quare in instrumento reddito debitori videtur creditor debitū remisisse nō. auct. reddito pignore
Item si apud debitorem inueniatur instrumentum cancellatum presumatur si bi redditū a creditore nō. ff. de pac. l. in.
Quibus sit maior fides adhibenda testibus an scripture nō. ff. de pba. l. sensus et in auct. de instrumentorū cauthe. §. si vero
Quando debeat credi instru coll. vimento vel ex nō. ff. e. l. n.
De diuersis instrumentis sibi contrariis cui stetur nō. C. e. l. scripture diuerse
An hodie credi debeat fidei et rationibus numulariorum nō. ff. de eden. l. quēdam §. cum nummularios
Differentia inter apochā et antipochā Et qualiter vtraq; fiat nō. C. e. plur. ff. de condi. indebi. l. si. §. ticius

An solēpnitas testamenti possit p̄ duos
testes p̄bari nō. C. de bo. pos. secundum
Qualiter debeat fieri instrum̄ ta. l. n.
tum per tabellionem vel discipulū nō. in
auct. de tabelli. circa prim.

Plus valere quod agitur q̄ qd
simulate concipitur
Quibus causis plus valet quod in verit̄
tate agitur q̄ quod simulate concipitur
vel econtra nō. C. e. l. i.

De comodato

Quādo comodatarius teneat de dolo et q̄
li culpa nō. Insti. qui. mo. re cōtra. ob.
Quare cōductor vel cōmo S. Ite is
dotarius nō restituit qd actōne furti est
ab extraneo consecutus Creditor autem
sic nō. ff. de pig. ac. si pignore

Quando cōmodatarius vel depositarius
possit agere pro re deposita vel comoda
ta nō. ff. de peti. here. l. et nō tantū i. R.
In quibus differt cōmodatum a preca
rio nō. ff. de pre. l. i.

De pignoratitia actione

In quo differūt pignoratitia et ppothe
caria nota Insti. de acc. S. fūiana et C.
si aduersus credi. l. i.

Qualiter hypothecaria tollatur per pactum nō. ff. de pac. l. si tibi §. de pignore
An creditor possit referre questionem de domino debitori vendicanti ab eo rem obligatam nō. C. e. l. nec creditores
Quādo hec actō nascit̃ et quādo nō nō. ff. e. l. si rē §. om̃e et C. de an. excep. l. i.
Quanto tempore hypothecaria tollat̃ aduersus quemlibet possidentem nō. C. de prescrip. xxx. an. l. cum notissimū

De exerci. et Insti. actione

Differentia inter hunc titulum de exercito. et illū ff. mā. cau. nō. ff. e. in rubrica
An ista sex exercitoria institoria tributoria peculio de in rem ṽso qđ iussu sint propria nomina actionū vel addicōnes nō. Insti. de ac. §. actiones et de nor. in prim. et ff. de pecu. l. in §. cui congruit
Differentia inter tributariam et institoriam nō. ff. de Insti. tol. l. sed si pupillus

Quod cum eo qui in aliena potestate est negotiū gestum esse dicitur ṽl de peculio aut de in rem verso aut quod iussu

Que differentia sit inter primam partē huius rubricę et illum titulū ff. de capi

di. nō. ff. de cap. nu. l. ij. §. i.

Quid differūt Iustus et mādatū nō. ff. quod iussu l. i. et Insti. de acti. tu. §. ult.

An actio de in rem verso tollat actōne electa de peculio nō. ff. de tribu. q. in heredem §. eligere

Quot modis sumitur hoc vocabuluz peculium nō. ff. e. in rubrica

Quot sunt genera peculiorum nō. C. de bo. q. 3 li. l. cum oportz et de in off. ti. l. fi.

Qualiter teneatur pater vel in prim. dominus ex contractu filij vel servi nō.

Insti. de ac. §. actionum

Quibus causis dominus non teneatur de peculio ex facto servi nō. ff. de pecu. l. i. et C. e. cum ancillam

Quibus causis domini conditio per servum fiat deterior nō. C. de pac. l. servus et ff. man. l. cum servus ex toto

Quare duo domini eiusdem servi non agunt inter se de pe. nō. ff. de pac. l. hunc quoq. §. ult. in fi.

Quando id quod acquirit filius debet esse patris et quando filij nō. C. de bo. q. 3 libe. cum oportz in tex. et in glo.

Quare servo inter vivos manumisso vi

datur concessum peculium nisi expresse
adiuuatur Contra vero si in ultima vo-
luntate manumittatur nō. C. de pecu. eig q
In quibus filius fa. dif liber. me. in l. i.
fert a seruo nō. C. l. nulli

Quando seruus vendendo rem peculiaz
rem transferendo dominiū vni vel importat
causam vfucapiendi nō. C. l. si libertatem

Per quas psonas nobis acquiri
Quot sunt persone per quas nobis acqui-
ritur nō. Insti. e. in prim.

Ad sena. consul. mace.

Quando pater tenetur ex mutuo qd fi-
lius contraxit in scolis nō. ff. e. l. sed et
Julianus §. ult. et C. e. l. macedo nō. In
sti. de eo qd cum lo. §. plet.

Quare non potest renunciari macedon.
nō. ff. e. l. tam et si

De non nu. pecu.

Nūquid qui renunciat exceptio non nu-
merate pecunie possit eam in eibilomin
infra biennium opponere nota. C. e. l. si
ex cautione

An exceptio post biennium possit obici
nō. C. de condi. ob. tur. cau. l. i.

De compensatiombus

In quibus causis cōpensatio cessat nō.
ff. e. l. ob negotium et C. e. l. ult. §. si. et
ff. de condi. m. de. l. que inuicem et Insti.
de ac. §. sed instricti

In quibus causis alienum debitum cō-
pensatur nō. C. e. l. eius q̄ ff. e. l. si q̄s a
fideiussore Et in ea glo. nō. an ipso iure
compensacō fiat Et tunc tantū si ab ho-
mine obiciatur Et idem nō. in l. si ambo
i° R² Et insti. de ac. §. sed instricti. et C.
Quande fideiussor pos- e. l. si constat
sit obicere cōpensationem eius quod de-
betur reo p̄ncipali nō. ff. e. l. verum

De vfuris

An vfure secundum leges sint prohibi-
te nō. C. e. auct. ad h° et in auct. de ecc.

Quātas vfuras possit quis ti. coll. ix.
stipulari vel non nō. C. e. auct. ad hoc

Quibus causis vfure centesime petūtur
nō. C. e. l. eos qui §. intra metitus

An pactum incontinenti appositum sine
vfuris super stipulatione valet nō. ff. de
pac. l. iuriscgentium §. Idem marcellus
et de prescrip. l. titius

Quando et a quibus et in quibus Iudex
alicuius p̄uincie possit recipē pecuniaz

fenebrēm vel aliam nō. C. si cer. pe. l. q̄
Si quis manu sub vfuris quis Iudici
pecuniā monſtrauerit ſi ante ſoluē vult
debitor an creditor recipe teneat cū vfu
ris p̄teriti t̄m nō. ff. si cer. pe. l. q̄ pecuniaz
Vsq; ad quam ſummam poſſunt peti pe
ne conuētionales nō. C. de ſentēcijs que
pro eo q̄ intereſt l. vnica circa fi.

Quando recipiēdo ſortem videtur pena
remitti nō. ff. si quis cau. l. i. in p̄m. et de
eo q̄ certo loco l. vlt. in fi.

Quando res et pena poſſunt peti nō. ff.
de arbi. si quis rem

Quando quelibet pena ſtipulationi cō
mittatur et ea cōmiſſa quando purgat
nō. ff. si quis cau. l. et ſi poſt tres

Quando aliquid dari vel fieri ſub pena
promittit ſi non in totum detur vel fiat
qualiter pena in totum vel in partes cō
mittatur et ea cōmiſſa quādo purgatur
nō. ff. si quis cau. in l. si ſeruū. §. si plu
rium et ff. in ius v. vt eāt l. qui duos et
nō. ff. famil. her. l. hered §. Idem iuris

Depoſiti vel econtra

Quibus cauſis depoſitarius vltra dolum
teneatur nō. ff. e. l. i. §. ſepe et C. e. l. i. et

ff. como. l. sint certo §. nunc videndum
Quando depositarius vel comodotarius
agere possunt pro re deposita vel como
data nō. ff. de peti. here. l. et non tantum

Mandati vel contra

Differentia huius tituli ad illum et de
procu. nō. C. de procu. i. rubrica

Differentia huius tituli ad illum quod
iussu nō. ff. qd iussu l. i. Insti. de ac. in. §.
plē. Et in libell' raufredi in ti. qd iussu

An ista actō illius ti. quod iussu possint
concurrere nō. ff. e. in l. i. in prima glo.

Differentiam inter mandatorem fides
iussorem et constitutorem nō. ff. e. si veō
non re §. post creditam

Quando rati habitio non retrahitur res
tro nec mādato cōparatur nō. ff. de hñs
qui. no. in fa. l. quid ergo i° Rē

Inq̃tum duo mandatores possunt cons
uemiri nō. ff. e. l. si mādato §. paul' et l. se
§. duob' et q' iussu l. si mādato alicui
Si mādato alicuius aliquid alicui simo
mace pmittatur an habeat actionez cō
tra eum nō. ff. de nego. ges. l. que utilis
ter i° Rē

Pro socio

Quibus causis retinetur quis in societa
te vel communione nō. ff. cōmuni. di. l. fi.

Quot requiruntur ad hoc ut heres in so
cietatem succedat nō. ff. e. l. labeo

Si rem habeam tecum communē qualiter
me uti liceat nō. ff. cōmuni. di. l. sabinus

Quid iuris sit quando quis vendit rem
communē nō. ff. e. l. nemo ex socijs

Quot modis dissolvitur societas nō. Insti.
e. §. ei vero in tex et glo.

An scholaris recedens possit instituere
aliū loco sui nō. Insti. locati §. fi.

Quādo et qualiter socius repetit id quod
expendit in refectōne domus communis
vel rei nō. ff. l. cum duobus §. Idē verū

Quando actio pro socio nascatur nō. C.
e. l. tam diu

De contrahēda emptione et venditione

In quibus conveniant et differant per
mutatio et emptio nō. C. de re pmi. l. i.

Quot sunt errores qui viciant contrac
tus nō. ff. e. l. in venditionibus in tex.

Quot requiruntur ad hoc ut venditio sit
perfecta nō. ff. de periculo. et co. rei ven.

l. necessario et Insti. de emp. §. sed nos
tra in fi.

An tutor rem pupilli possit emere nō. ff.
e. l. si in emptioe §. ult. et C. e. l. tempore
Quibus causis quod de pecunia alicuius
emittitur eius fit nota. C. de re. ven. l. si ut
proponis et C. si quis alteri vel sibi l. i.
An post arras. p. dit. vel duplic. nichilo
mius possit agi ad interesse Et qua actio
arre repetantur nō. ff. e. l. q. sepe Et In
sti. e. l. in fi. i.º R.º Et C. de fide instru. l.
contractus in fi.

Quare emptor cogitur facere rem emen-
tis nō. ff. de ac. empti l. ex empto §. i. et
precium venditor

Qui ignoranter vendit vas vitiosum vel
locat an tenet Si comodet rem venditam
vel quando non nō. ff. de dolo l. q. venditio
Quando venditio donatiois causa facta
precio viliori inter virum et uxorem tene-
at nō. ff. e. l. si quis donationis

Quare alienam rem vendere possim nō autē
pignori obligare nō. C. e. l. rem alienam

Quando eadem res distrahitur duobus ab uno
vel a diversis nō. ff. de pul. l. et si quidem

Quot sunt necessaria ut res alicuius ap-
ter publicum debitum vendatur nō. C. de resc.
ven. l. si quis et de rescrip. xxx. an. in l. i.

An hoc ipso iure q̄ res tradiē fides ha
bica sit de precio nō. ff. e. q̄ vēdidi et de
tribut. l. p. procuratō §. si dedi et Insti. de
rerum diuisione §. vendite

Quando possit conferri emptio in arbitrium
alterius de contrahentibus nō. ff. e. q̄ sepe §. i. et C. e. l. in vendentis

Quibus causis pōt quis suam rem emere
nō. ff. e. sue rei et C. e. si mei

An duplicatis arris liceat recedē vendi
tori a vēditione nō. ff. de vsu. l. si stipula

Que p̄sone licet nō sint domi tus §. i.
possint aliēare nō. Insti. qui aliē. licet circa
prim. et ff. de acqui. re. do. l. traditio

An venditor si velit rem tradere libere
tur dando interesse vel compellatur ad
rem tradendam nō. ff. de ac. empti. l. i. i.
R̄ et Insti. e. sed nostra

Quādo alienatio valeat rei phibite ali
enari vel nō nō. C. de condi. ob causā. da.
Quid differt cōtractus em l. ea lege
phiteothecarius ab emptione et vēditi
one nō. C. de Jure emphi. l. i. in prim.

Qualit̄ sit tut⁹ cōtra dominū qui rem ali
enam emit a fisco nō. C. si adūsus fi. l. fi.

Que p̄sone licet domi sint alienare nō

possunt nō. C. e. l. dominium

De hereditate vel actione vendita

Quare venditor hereditatis non cauet
de euictione nō. ff. e. l. ij. in prim.

An actio iniuriarum vendi non possit nō.
ff. e. l. si nomē et C. e. l. si.

Que res vendi non possunt

Quibus causis compellitur quis vendere vel
alienare nō. ff. de ac. empti. l. Jul. §. idēz
celsus et in auct. de fideico. §. plēt et C.
de contrahen. emp. l. dudum

De restituenda venditione

Quomodo debeat considerari deceptio ul
tra dimidium Iusti precē e. l. ij.

De periculo et comodo rei vendite

Quot sunt necessaria ad hoc ut periculum rei
vendite spectet ad emptorem nō. ff. e. l. ne
cessario et Insti. de emp. §. si nra in fi. §.
Quando periculum vni vel aliarum rerū
que degustationem requirunt spectet et ad
emptorem nō. C. e. l. i. et de contrahen.
emp. q. sepe §. in hys et C. e. l. sicut

Si quis alteri vel sibi sub alte

rius nomine vel aliena pecunia

Quibus causis quod de pecunia alicuius emit
eius sit nō. C. e. l. i. et dicit in l. si ut p. ois

8
De re. alie. vel non alie. et de
prohibita rerum alienatione

Quare alienam rem vendere possum nō
autem pignori obligare nō. ff. de cōtra
hen. emp. l. rem alienam

Quando valeat alienatio rei prohibite
nō. C. de condi. ob cau. l. ea lege

Quare presente et non contradicēte res
mea obligetur fit michi preiudiciū. non
autem si me presente et non contradicē
te vendat nō. C. ad velle. l. si sine

De communium rerum alienatione

Quid Juris sit cum quis vendit rem cō
munem nō. C. famill. l. in familie

Si mancipium ita fuerit alienatus

Que et q̄t sunt cōstitutioēs que represen
tant libertatē suo qui ita vendit⁹ est v^l
alienatus ne manumittat^r vel ne prosti
tuatur nō. C. si māci. ita fu. alie. l. i. in fi.

De edilicij actionibus

Quibus caus^r cōpetit actio in factuz ex
hoc edicto. nō. C. e. l. si predium in pn.

Quando res emptā a suo possit rediberi
nō. ff. e. l. cum mancipium

Quando p̄t vnam viciōsam plures de
beant rediberi nō. ff. e. l. cum eiusdem

Quando annus vel sex mēses vel ix. dies

danē redebitori nō. ff. e. l. ediles in se de

De vectigalibus et co.

Que res vel persone a vectigalibus ex
culantur nō. ff. e. si publicanus §. i.

De rerum permutatione

In quibus differant et conueniant per
mutatio et emptio nō. C. e. l. ii.

Quando actio prescrip. verbis et in fac
tum locum habeant nō. ff. de prescrip.
verbis l. naturalis §. q. si faciam

Quot sunt genēa actionis in factum et
an ipsa sit bo. fi. vlt. stricti iuris nō. Insti.
e. §. actionum et de interdic. §. fi.

An due in factum actiones possint com
petere ad idem et contra eundem nō. C.
de re credi. l. i. in glo.

De locato et conducto

In quibus differunt contractus emphi
teothecarius a locatiōe et conductione
nō. Insti. e. §. adeo

Quid iuris sit qui locat rem et operam
nō. ff. e. l. si vno §. in et in e. l. i. R. nota
quando dicatur esse sterilis

Si inquilinus discedat ab habitatione
an dominus possit agere pro me cede fu
turi temporis nō. ff. e. l. si in lege §. iii.

Quibus causis potest Inquilinus expelli
a locacōe et q̄ndo petico solui debeat nō.
Si fruct⁹ fundi locati he C.e.l. eidez
sifunt aut aucti ad quē ptineat dāpnū
aut lucrum nō. ff.e.l. si merces §. minor
An ex geneali promissione in locato cō
modato et similibz teneat quis de omni
casu nō. ff. si quis cau. l. sed et si quis §.
An liber homo possit loca questum
re operas suas imperpetuū uic. ff. de usu
fruct. l. in §. plet.

Questio sabatina die de medico q̄ suscep
pit curaz egroti q̄ postea renūciauit nō.

An aduocato si p eū ff.e.l. maritus
non stetit debeat reddi salariū nō. ff.e.l.
qui operas §. aduotū et de cōdi. ob cau.

Qualiter et in q̄bus l. si pecuniā §. i.
causis dominus horreorum locator tene
tur de dampno dato nō. e.l. dominus

Quid iuris sit si quis rem quam possidet
ab alio conducat siue sit sua siue aliena
nō. ff. de acqui. po. l. si aliquam

Quid differt contractus emphiteothe
carius a locatione et conduc. nō. In li.
locati §. ad co.

De Jure emphitheotecario

Quid differt ab emptione et venditione
In fūma huius tis nō. C. e. l. i. in pñ.
tuli nō tres q̄stiones que sūt C. e. p totū

Explicit liber Quartus

Incipit Quintus de spon. et ar-
ris sponsalicijs et prosoneticis

Quare arre date a spōsis repetant vñ re-
tineant matmoio nō secuto nō. C. e. l. fi.

De nupcijs

In quibus causis matrimonium non va-
let sine scriptura nō. in auct. vt lice. ma-
tri et auie §. quoqz ij. coll.

Quando aliqua presumitur esse vxor vñ
concubina nō. ff. de ritu nup. l. in libere

Quid iuris sit si cui legatus sit vt nubat
nō. in auct. de nup. §. nūc sequit coll. ij. q.

De Incestis et Inutilibus nupcijs

Differentia inter Incestum et mutiles
nupcias et nephāias nō. C. e. in rubrica

Quando pūmatur contrahens nup. illi
citas nō. in auct. e. §. i.

Quando mulieres paciant eadē penas
quaz que nubit infra tēpora luctus nō.
in auct. de nup. coll. in §. igitur in fi.

Quid vel quantū minor possit in dotem
dare nō. C. si aduersus do l. vna

De Jure dōtium

Qualiter et quādo res in dōtē data vfu
capi possit nō. C. de vfuca. pro do. l. i.

An mulier sit domina rei dotalis et an
possit institui a patre nō. ff. so. matrimo
nio l. deniqz et plenius C. e. l. in rebus
et de suo. pigno. dato l. i.

An mulier possit repetere dōtem quam
dedit cum sciret matrimoniu nulluz esse
nō. ff. de condi. ob causam l. ij.

Quando maritus lucretur fruct⁹ dōtis
vel non nō. ff. e. l. dōtis fructus

Quod impensas Jure dotali factas ma
ritus possit repetere nō. Insti. de ac. §.
per retentionem

Quibus causis licet sunt extimata res
in dōtem data agitur tantū ad verā exti
mationem nō. C. so. ma. l. si circūscripta

De pac. conuen. tam sup dō
te q̃ dō. propter nup.

Quando quis lucretur dōtem vel dona
tionem ppter nupcias ppter pactū exi
stentium vel non existētiuz liberorū nō.
in auct. de nup. §. quoniam infirmas

De dona. Inter vi. et vxo. et
a paren in liberos

In quibus causis donatio inter virum et
uxorem constare matrimonio teneat non.
C. e. l. si quidem

Quando venditio donationis causa fac-
ta inter vi. et vx. teneat non. ff. de contra-
hen. emp. l. si quis donationis

De repudijs et diuorcio

Si sponsa possit mittere repudiū sponso
sine motu amissionis arrarū non. C. e. l. ij.

Si constare matrimonio dos fuerit soluta
Quibus causis soluto matrimonio morte
vel diuorcio dos vel donatio p̄t nup. ab
aliq̄ coniugū possit repeti et a quibus non.
in auct. de non alie. §. p̄p̄erimus in fi.

Soluto matrimonio quem
admodum dos petatur

Quibus causis constare matrimonio dos pos-
sit peti non. in auct. de nup. §. dos autem

De concubinis

Quando aliqua presumitur vxor vel co-
cubina non. ff. de ritu nup. l. mulierem

De testamentis. tutela

Quibus causis tutor testa. datus non a-
mittat legatum si tutelam non subierit
non. C. de leg. l. si legatarius

Qui pe. tu. vel curato.

Quibus causis excuset mater si non pecñe
tutorē filio nō. C. ad se. cō. tercū. l. mres

Qui dare dari ve tu. vel cu. et
cui dari possunt vel non

An datio tutoris possit delegari nō. In
sti. de actil. tu. §. sed hoc iure

Quare pretor non possit se dare tutorez
vel specialē Judicē potest autē apud se
emancipare nō. ff. de offi. preto. l. si.

Quibus causis tutorem ha-
benti tutor dari non potest

In quibus causis fallit hec regula adiū-
gi potest nō. ff. de le. et fe. con. l. nō oim

De suspic. tutoribus

Que sunt q̄ faciunt tutorez suspectū nō.
ff. qui sat. co. l. fideiussor §. si satisfatus

Arbitrium tutele

Quibus causis tutor vel curator possit
conueniri ab alio q̄ a pupillo finita ad-
ministracōe nō. C. si ex facto tu. vl' cu. l. i.
Cum filiūssa. administrat tutelam vel
curam quando in solidum vel de peculio
teneatur C. q̄ cum eo l. i.

De diuidenda tu. et pro qua
parte quisqz tutor

Qualit' pluēs tutōes vl' curatōes ex ma

la gestiōe conueiant nō. C. de trāsac. l. i.

De in lit. Jurando

An adolescens possit iurare in litem nō.
ff. e. l. videamus §. adolescens

An propter latam culpam in litē iure-
tur nō. ff. e. l. in actionibus

In quibus causis in actione stricti ius-
ris in litem iuretur nō. ff. e. l. in actioni-
bus §. plane

De excusa. et temporibus earum

In quibus causis a suspecta tutela vel
curia se excusat nō. ff. de mīmo. l. paruus
§. ex facto

De cu. furio. seu prodigi

Differentia inter adultum curatōrē ha-
bentem prodigum et pupillum nō. C. de
in inte. resti. l. si curatorem habens

Qd differūt isti curatōr a curatōr bo-
nis dato nō. in rubrica

Quando decreto opus non est

Quibus causis res minoris sine decreto
possunt alienari nō. C. e. in rubrica

De magistratibus conuēiendis

Qualiter magistratus conuēiatur p-
ter malam admīstrationē tu. vel cu. nō.

Iusti. de satis. §. faciendum et §. si.

Explicit liber Quintus

Incipit sextus De seruis fugitiuis

Qualiter puniatur qui recipiunt seruos
fugitiuos nō. C. e. l. quicumq; in fi.

De furtis et seruo corrupto

An furtum possit fieri p familiares eig
cui fit nō. ff. p so. Cum duob; §. dāpna

An aliquis sit compellendus Judicare
furē nō. C. e. l. in ciuile et ff. ob tur. cau.
l. Idem §. si tibi

Que actiones possunt competere furi p
re furtiua si eaz comodauit vel deposuit
nō. ff. como. l. ita et depo. l. i. §. si predo

Quādo pro partu ancille substracte cō
petit actio furti vel non Et quā x sit fō
tius vel non nō. C. e. l. ancille et ff. de
publici. l. si ego §. partus Et ibi nō. an
possit vfucapi

De operis libertorum

Quot sunt genera operarum quas debēt
liberti patromis nō. ff. de condi. indebi. l.
si non sortem §. libertus

De boīs libertorū et de Jure patronat⁹

Quot sūt Jura patronat⁹ et q̄t modis
amittat⁹ Jus patronat⁹ nō. C. de bo. lis
ber. l. si q̄s in fi. J. sci. de suc. liber §. si aut

Si quis iurauerit aliquem libertum suum
esse quid iuris in eo habeat nō. ff. de iu
re iuran. l. eum qui §. libertus

An patronus accusando libertum amit
tat Jus patronatus nō. ff. de in ius vo.
l. sed si hoc §. si autem

Quare patronus cuiusq; nomie conue
niatur prestat ei reuerētia a libertis non
autē prestat cuiuscūq; noie liberti agat
ff. de in ius vo. l. sed in hac lege §. ult.

Qui admitti. ad bo. po. possunt

An bonorū possessiones hodie habeant
locum nō. Insti. e. in fi. ti.

Quod hodie teneatur de bonorum pos
sessionibus nō. C. e. l. ult.

Que bonorū possessio tribuit ius et que
non nō. ff. de inoffi. testa. l. pompomius i
R^o et de officio eius cui est man. in t. l.

Quot sunt necessaria cognitio §. fi.
ut bo. po. cōpetat nō. Insti. e. §. septi.

Que est possessio exordīaria nō. Insti.
e. §. aliam vero

An actiōes q̄s intendit bo. po. iure hē
ditatio ut puta emptio et hiles sint p̄tōie
vel ciuiles nō. C. de bo. po. here. peti. l. fi.

Vnde vir et vxor

Quibus causis succedat vir uxori nō. C.
e. l. si emancipati

An simplex donatio conferatur vel non
nō. C. e. auct. ex testamento

Quando filius teneatur conferre ea que
pater sibi donauit nō. in auct. de trien.
et se. §. illud quoqz coll. in.

De testamento militis

Qualiter miles non possit testari nō. In
sti. e. §. quimymo et C. e. l. in militibus

Quando in test. mto militis sit locus Ju
ri accrescendi vel non nō. C. e. l. i. in fi.

Quot sunt necessaria vt qs sit miles nō.
ff. ex qui. cau. ma. l. miles et in auct. de
man. prim. §. si. circa fi.

Qui testamenta facere possunt

Que psonae testari non possunt nō. Insti.

Que persone non possunt a e. §. ult.
liquid capere nō. Insti. de le. §. legari

Quibus causis seruus habeat successore
nō. C. communia de suc. l. seruus

De testa. et quemadmodum testa.

appe. inspiciantur et describantur

Quot modis sunt extreme voluntates
nō. in auct. de hē. et fal. §. q. vero coll. i.

Quot sunt necessaria in cōposicōe testa.

menti nō. in auct. de here. et fal. §. q̄a vō
Quando testator vel incidit vel aufert
literam in testamēto quis debeat ei suc
cedere nō. C. e. l. nostram

Quibus causis minus solemnis volun
tas tollit solemnem nō. C. e. l. hac con
sultissima §. per nūcupationem

In quibus causis testetur quis super res
bus alienis nō. C. de sacrosanc. ec. auct.
si qua mulier in glo. nūquid

De here. Institui et que persone
here. institui non possunt

Que persone non possunt ex testamento
aliquid capere nō. Insti. de leg. §. legari

In quibus causis ista regula fallit Qui
semel est heres semper est heres nō. ff.
de mino. l. et si sine §. sed qd pap. ait

De insti. et substi. seu relict.
sub conditione factis

Quot modis dicitur conditio impossibi
lis nō. Insti. de here. Insti. §. impossibilis

Quando legatū vel Insti. valeat vel nō
si deficit conditio sub qua relictū est nō

Quid iuris sit si cōditio im C. e. l. i.
pleatur ante mortem testatoris vel post
nō. C. e. l. si quis her. dem

Sub qua condictione filius vel nepos ex
heredari vel institui pot nō. C. e. l. si pat

De Impube. et alijs substitucōm bō

Quot sunt substitucōes et qualiter stant
nō. Insti. de pu. sub. §. qua ratione

Quot sūt vt pupilli substitutio infirma
tur nō. Insti. de pu. sub. §. qua ratione

De liber. preter. vel exheredat

Sub qua condictione filius vel nepos ex
heredari vel Institui possunt nō. C. de
Insti. si pater

Quod auxilium habet exheredatus qui
libet vel pterit sine causa nō. C. e. auct.
ex causa in fi. illius glo.

De postumis here. Insti.

vel exheredandis

Quot modis fit postumus nō. C. e. in ru

An postumus possit hodie ex brica
heredari nō. C. de libe. pte. in fi. ult. glo.

De Jure deliberandi

Quando seruus vel exneus hereditate
licet non aditā ad suos successores trās
mittat vel nō nō. C. e. cū in antiquioribō

Quot sūt necessaria vt hēditas p liberū
hominem nobis acquiratur nō. Insti.
per q̄s personas nobis ac. §. idē et ff. de

acqui. re do. homo liber in prim.

Qualiter ex pluribus in eodē testamēto
relictis siue sit hereditas siue legatum
vno addito possit repudiari vel necessa-
rium sit adici nō. C. e. l. quidam

Qualiter heres qui non conficit inuen-
tarium teneatur creditorum et legatarū
nō. C. e. l. sanctimus §. fi.

De re. pu. vel absti. hereditate

Qualit̃ repudiatio in iure nō valz. cōfessio
facta in iudicio tenz C. e. l. sicut maiō

De edic. diui. adri. tol. et q̃ ad.

Quid differt hic titulus ab interdicto
quorum bonorū et apēt. here. nō. C. e.
l. fi. in glo. illius verbi legitime

De hīs quibus vt indig.
auferatur hereditas

Vtrum ante additā hereditatē vel post
debeat heres defuncti mortem vindicare
nō. C. e. l. inter fratrem

Cui debeat applicari pōcio vl' hereditas
alieni vt indigno vt prop̃t aliud allata
nō. C. e. l. hereditas et Insti. e. circa p̃n.

De codicillis

Qua actōne petātur codicilli legati nō.
C. e. l. fi.

De legatis

Quid differt legatū a donacōe causa mō-
tis et int̄ viuos et ab hēde nō. Insti. e.
Vbi legata dari debeant nō. in pñ.

ff. de Judi. l. quid legatur

Cuius electio est hominis in genere le-
gati nō. insti. e. §. generaliter et ff. fa-
milher. l. heres §. si in certo homine et
ff. de le. i. l. legato generaliter

Quibus causis ex testamento non adita
hereditate relictum petatur nō. C. de fi

Cuius sumptibus debet de. l. eaz quā
heres petere rem legatam cum agit p
ea contra extraneū suis in legatariis nō.
C. de litig. auct. nunc si heres

Si res legata eumcatur quādo possit a-
gere legatarius de euictiōe vel non nō.
Insti. e. §. q̄ autem diximus

Quid Juris sit cum legatur talis res cu-
ius cōmerciū nullum est vel si est non ta-
men ab illo cui legat̄ Insti. e. §. si eadez
et C. de cadu. tol. l. unica §. in primo

Quibus actionibus possit peti quodli-
bet legatum nō. Insti. e. §. nostra autez

De verborū et rerum significatiōe
Que ad hunc titulu pertineāt inuenies

nō infra fines operis eiusdem tī.

De fideicommissis

Qualiter restituatur hereditas p fideicō
missum et an fideicōmissarius sit domin⁹
ante restitutionem nō. Insti. e. § h quia
Qualiter portio hereditatis non compe
tit fideicōmissario contra rogantez resti
tuere nō. ff. de fideico. here. pe. l. fi. §. fi.

Quibus causis fideicōmissarius habeat
tantum vtilēs actiōes non directas nō.
C. ad se. con. tre. l. sanctimus in fi.

An prelegationes sint restituende et p
qua parte reputentur in quartaz trebel
lianicam nō. C. e. l. cum Jure

Quibus causis fideicōmissarius general
rogatus et restituere quartaz detrahat
nō. C. ad tre. l. plet §. fi.

Item si rogatus heres per fideicōmissuz
restituere nō sit capax an cogatur adire
et restituere nō. C. e. l. eam quam

In fideicōmisso qui fructus heredem se
qui debeant et qui fideicōmissarium nō. ff.
de usu. l. in fideicōmissis in fi i° Rē

De falsa causa adiecta legato

Quare falsa causa legata non nocet nō.

Insti. de le. §. longe magis

Ad se. con. trebellianum

Quot sunt quarte nō. Insti. de fidei he-
re. §. postea familher. l. filium q̃ in glo.
Quando filius possit habere duas quar-
tas trebellianicas nō. ad l. fal. q̃ q̃ et ff.
de inoffi. tel. pap. §. meminisse in fi. §.
Quando debeant fructus in quartam cō-
putari trebel. nō. C. e. l. Tubemus et ff.
de inoffi. ti. pap. §. si conditionem
Quibus causis fideicommissarius rogatus
restituere secundo quartaz detrahat nō.
C. e. l. plt. §. si.

Ad legem falcidiam

In quibus causis habet locum l. falcidia
nō. Insti. e. circa prim.
In quibus causis non habet locum nō.
C. e. l. in testamento militis
An in vna re possit heres falcidiam re-
tinere nō. C. e. l. ij.
Vtrum legatarius singularis rogatus
restituere detrahat fal. nō. C. communia
dele. l. i. circa fi. Ibi cum causa

Ad se. con. terculianum

Qualit̃ succedat filio mater q̃ secūdo cō-
trahit post mortem filij vel ante nō. C.
Quibus causis mater non e. l. mater

succedat patre mortuo cum fratribus de
functi sed repellitur nō. in auct. de nup.
§. quoniam

Ad se. con. officianum

Cum spurius succedit vel nō nō. C. e. si
qua et Insti. e. §. nouissime

De legitimis heredibus

Qualiter sibi ab intestato succedant nō.
C. e. auct. itaqz et in auct. de consang.
et vtrinis §. ult. coll. vi.

Explicit liber Sextus

Incipit Septimus De indita
libertate et manumissione

Quando valeat libertas per metum das
ta vel non nō. ff. q. me. causa l. metum §.
Idem pomponius

De fideico. libertatibus

Qualiter debeat libertas per fideicom
missum relicta nō. C. e. l. debet

Quando ancilla cui relicta est libertas
fideicommissaria liberum pareat vel ser
uum si fiat mora in libertate prestanda
nō. C. e. l. cum libertate

De liberali causa

Cum quis de possessione libertatis in ser
ui. ute petit quo ad que habet interim

1
liber quo ad que non nō. C. e. l. lite

De peculio eius qui libertatē meruit
Quare seruo inter viuos manumisso vi-
detur concessum peculium nisi expresse
adimatur contra vero si in vltima volū-
tate manumittatur nō. C. e. l. i.

De vfucapione pro emp-
tore et pro transactione

Que res vfucapi non possunt nō. Insti.
de vfu. §. res fisci

An partus ancille furtiue vfucapi possit
nō. C. de fur. l. ancille et ff. de publi. l. si
ego §. partus

An vfucapio interrumpatur lite cōtest.
nō. ff. de peti. hē. l. sed et si lege §. si ante
Et C. de āna. excep. l. vt perfectus in fi.
Quare in vfucapione sufficit attigisse vl-
timum diez et in prescripcōe non requirē
de momento ad momentū Insti. e. in pñ.

Quando successor possit vfucapere quod
defunctus non potuit nō. ff. de publi. l. si
et si rez §. in hac et l. si ego §. partus

Quibus causis etiam interrupta posses-
sione vfucapio cōplet nō. C. de p̄scrip.
lon. temp. l. ij.

Quando interrūpitur vfucapio vel non

Cum ille qui usufruiebat ab hostibus
captus est nō. ff. c. si is qui in fi. i.º Rº

De usufruie pro dote

Quando et qualiter res alienam dotem
usufrui possit nō. C. e. l. i.

De usufruiombus

Quid possessio habeat plurimū iuris et plu-
rimū facti vº alias nō. ff. ex qui. cau. ma.
deniqz et C. e. l. i. Et in e. glo. nō. in qui.
cau. po. que p nos acqui. habet plurimū
iuris Et ibi sunt casus quibus possessio
etiam sine actu corporali acquiritur

Qualit̃ dominus amittat possessionē cū
is per quē possidet naturalit̃ derelinquit
eaz aut pdit aut tradit aut deicit nō. C.
Cum quis exit de possessiōe l. ex literis
hōne propter timorem aliorum qd aux-
ilium vel actio competat ei ad eam res-
cuperandaz nō. plenissime ff. de vi. et vi.
ar. l. iij. §. si is autem visis

De p̃scrip. lon. tempo. p. vel xx. añoz

Quot p̃scripcōes currāt mioribz et in q
bus restituūt nō. ff. de mio. l. auxiliū i. Rº

Cum absēs usufrui cōtra p̃sentē possit
p̃sens restitui cōtra eū nō. ff. qui. ex cau.
ma. l. Itē ait p̃tor §. hec aut et l. is qui

Qualiter tempus inspicere debet et computari secundum diversa Jura nō. ff. de mino. Idem. §. minore et lxxvii. di. c. 3 hac tenus et ff. de verbo. sig. l. amicis

Quid Juris sit cum quis querit aliquid ideo q̄ longo tempore sibi prestitum sit nō. ff. de usu l. cum de in rem verso.

Quando naturalis et civilis interruptio fiat et quomodo annue prestationi prescribatur nō. C. de p̄scrip. xxx. an. l. cum notissimi §. si quis debitor et §. in hijs et in e. l. nota an Jus offerendum possit prescribi in §. An autem in fi.

De p̄scrip. xxx. vel xl. annorum

An prescriptione xxx. annorum domini um acquiratur nō. C. de bo. mat. auct. mi li et Insti. de usuca. in prim.

Contra quos p̄scriptio xxx. annorum non currit nō. C. e. l. sicut

Quibus causis locum habeat p̄scriptio xl. annorum nō. C. de an. excep. l. i.

De annali exceptione p̄tali con tractus et de diversis temporibus p̄scriptionibus et interrupcionibus

Quo naturalis et civilis interruptio fiat nō. C. de p̄scrip. xxx. an. l. cum notissimi

An executione interrumpatur prescriptio
vel actio nō. ff. si ex nova. cau. aga. l. 1. i.
R^o et de eo per quem factū est l. fi. i^o R^o
Et ex qui. cau. ma. l. ait pretor §. fi. et l.
se. et Insti. de ac. §. si aduersus et C. de
prescrip. xxx. annorum l. sicut

Circa prescriptionem interruptam non
obmittas glo. illius l. C. e. l. fi.

Quō et q̄ndo Iudex sentēciāz pferat
presentibz pātibz vel vna pte absēte
Qualiter sit procedendum contra reum
absentem nō. C. e. l. consentaneum

Itez an reo absente ante lit. cōtest. pos
sit fēri sentēcia diffinitīua contra eum
nō. C. e. auct. qui semel

Quando altera pte absente sentēcia pos
sit ferri nō. C. de Judi. properandum

De sen. et inf. omnium Iudicium
Quibus causis siue scriptis fert sentēcia
nō Insti. de ac. §. curare et in auct. vt iu
di. sine quoquo suffra. §. necessitatem et
de man. prīm. §. sit tibi coll. in.

Si quidam Iudicem quidam non senten
cia teneat nō C. quando pronō. non est
necesse l. cum magistratus

Qualiter teneat sentēcia pluriū Iudiciū

si discordet nō. ff. de arbi. l. diē §. si plures
Quando sententia pro parte valeat et p
parte non nō. ff. de mīno. l. etiam §. ij. et
ff. familher. l. in hoc Iudicio

De sen. que sine certa q̄titate pferē
In quibus causis fertur incerta sentēcia
nō. C. e. l. ij. §. si ps here. pe. l. pmittēduz
Quot sūt species de intelle et q̄d iuris sit
nō. C. e. l. i. et ff. de ac. emp. l. i. i° Rē

Quando pena peti possit nō. ff. pro so.

De sen. que p eo q̄d interest pferunt
Quibus actiombus tenetur Iudex qui
gratia vel pecunia dampnatus male iu
dicat nō. C. e. l. ij.

Cum Iudex vel procurator vel aduer
sarius corrupt⁹ est quando valeat sentē
cia vel quādo non valeat ipso iure vlp
p executionem nō. C. e. l. ij. in glo. non soli.

Sententiam rescindi non posse

Quibus causis possit Iudex sententiam
suā emendare nō. C. de sen. experi. reci. l.
ij. ff. de re Judi. l. Iudex ff. de arbi. l. ar
biter. et vide tex. in l. unica ff. que sentē
cia sine appellatione rescindatur et in c.
i. ex de sen. et re. Judi.

Quibus causis quis sententiam sui pre

Decessoris reuocare possit nō. C. sententiam rescindi non posse l. i.

De fructibus et litis expen.

Quando malefidei possessor licet t. habeat tenetur de fructibus percipiendis nō. ff. q. me. cau. l. sed et partus et C. de rei ven. l. si scindi et Insti. de re. di. l. ex
Que expense facte diuerso. §. petitō
Iure restituēde sint nō. ff. de rei ven. l. in fundo et ff. de cōdi. Inde. l. in area §. ult.
Quibus causis tenetur malefidei possessor ad fructus percipiendos et de perceptis restituendos existentes et consumptos nō. C. de con. ex ll. malefidei in duobus ultimis in glo.

In casibus fallit ista regula victus victori et q. est C. de Judi. l. apperand; nō. ff. de alie. mu. Ju. cau. fac. l. i. in fi.

Quot modis fiunt expense in Iudicio et quid iuris in eis sit nō. in auct. de Judi. §. appellationes

De re iudicata

Quando exceptio rei iudicate in reali vel personali actōne possit alicui obitare vel non nō. ff. de excep. rei iudi. l. si mater i. R. et C. ad exhibendum l. neq;

Quibus res inter alios acta
vel Judicata non nocent

Quibus causis sententia inter alios lata
alijs noceat nō. C. e. l. ij.

Que differentia sit inter hunc titulū et
illum de int. ac. nō. ff. de Int. ac. l. ij. §. i.

De confessis

Que et quot sunt necessaria ad hoc ut
confessio valeat nō. C. e. l. i.

In quibus causis de confesso super alie
no crimie credit nō. C. de accu. l. si. in fi.

An sententia in confesum sit ferenda
nō. ff. ad l. acqui. pro inde §. fi.

Qui notantur infamia nō. ff. de Int. ac.
l. i. §. ij.

In quibus causis quis non stet sue con
fessioi nō. ff. de pba. Cum indebito §. fi.

Causis in quibus confessio de recepto sta
tim sibi preiudicet nō. C. de non nu. pe
cu. l. in contractibus

An confessio procuratoris preiudicet do
mino nō. ff. de int. ac. l. si defensori

Si defensor me absente confiteatur se de
bere michi an talis confessio sibi preiud
dicet nō. ff. de proba. l. cum indebito

De appellationibus et consultacionibus

An sententia que nulla est confirmetur
per appellationem nō. ff. de fer. l. i.

An secundo ab interlocutoria possit ap-
pellari nō. C. quorū ap. non reci. l. ante fi-
nem et C. de epi. au. l. n. in glo. et de sen-
et interlo. omnium Judi. l. si. in glo. or.
Quando sententia confirmat per Iudices
appellacōis ex qua sententia detur actio
in factum ex p̄ma vel ex secunda Et di-
citur q̄ ex prima vt nō. ff. de fur. l. furti
et plenius C. eos qui in fi. i. R̄

An in sententia arbitri possit appellari
nō. ff. qui satis co. l. arbitro et l. si.

An p̄curator Inuit⁹ necesse habeat ap-
pellare nō. C. de procu. l. Inuitus et ff.
man. si procuratorem §. si ignorantis

In quibus causis Iudex non tenetur ap-
pellacōne recipere nō. in auct. de Judi. §.
Si a s̄bdelegato ap nostros coll. vi.
pellatur ad quē debeat appellari nō. C.
de Judi. l. cum specialis in fi.

An in causa appellationis debeat de ca-
lumpnia Jurari nō. in auct. vt liti. iurēt
Que sunt que possūt in in p̄n. coll. ix.
nouari pendēte appel. nō. C. e. l. appellacōe

An in causa appellacōis possit testis p

duci nō. C. de testi. auct. qui semel
Qui sunt Iudices a quibus non licet ap
pellare nō. in auct. e. circa pñ. coll. iij.
Quibus debeat pbari iuste vel iniuste ap
pellatum fuisse nō. C. e. l. qui ad ciuilia
Quibus causis ab executore licet appel
lare nō. C. quorum app. non reci. l. ab ex
ecutore

Quorum appel. non recipiuntur
In quibus causis Iudex non tenetur ap
pellacōnem recipere nō. in auct. de iudi.
§. nostros coll. vi.

De bonis auctoritate Iudicium
possidendis vel venūdandis
Infra quod tempus missio in possessio
nem bonorum debitorum causa rei seruā
de vendi possit nō. C. de bo. aucto. in po.
l. cum proponas

An missus in possessionem causa rei ser
uande lucretur fructus mediū temporis
nō. in auct. de exhi. re. §. si vero. coll. v.

An missus in possessionem ex secundo de
creto statim fit dominus vel non nō. ff.
li ex noxa. cau. aga. l. ij. §. fi.

Cum plures creditores sunt missi in pos
sessionem rerum debitorum qui sit prior

nō. ff. qui po. in pigno. ha. l. si ex iure
Quot sunt effectus missiomis in possessio-
nem nō. in cauillationibus bagaroti in
rubrica effectus missiomis in reali actio-
ne nō. et in alia rubrica post illam
Quot sunt necessaria ut bonorum separatio
impetretur nō. ff. de sep. l. i. in prin.

Explicit liber Septimus

Incipit Octauus De interdictis

Quot sunt communia seu regularia omni-
um interdictorum nō. C. e. l. iuncti in fi.
et ff. e. l. interdictis unde vi.

Utrum petitorum et possessorum insimul
possint interdictari nō. C. de int. l. iij. et ff.
de iudi. l. si inde vi.

Ad euidentiam huius tituli non omit-
tas ea que nō. e. l. si quis

An quibuslibet non liceat vim vi repel-
lere nō. ff. de Iusti. et Ju. l. ut vim

Quot modis violencie puniantur nō. ff.
q. me. cau. l. extat et C. de hijs que vi.
me. ve cau. ges. sunt l. i. in prin.

Qualiter debeat fieri in hoc interdicto
nō. C. e. l. i.

Uti possidetis

An interdictum utrobique locum habeat

pro possessione ff. de proba. l. certa

De liberis exhibendis

Cum pater vendicat filium suum in sua
potestate quando habeat locum in dictum
de libe. exhibi. vel cognitio p[ro]toris v[el] officiū
Judicis nō. ff. de rei ven. l. i. §. i.

An pater vel vxor possit filium vel ma
ritum qui se venditari passus est in suū
v[en]dicare nō. ff. de mio. si ex causa §. pap.

De pignoribus

Si creditor amittit pign[us] an ipse debeat
probare se sine culpa amisisse nō. C. de
pig. ac. si creditor

An sententia lata contra debitorem su
per re quam pignori obligavit preiudi
cat creditori nō. C. de pig. l. preles

Qualiter creditor dicit pignus possidere
vel non nō. C. de p[re]scrip. xxx. an. l. cum no
tissimi et ff. q[ui] satisda. co. i.º R[ati]o. l. sciendū
et ff. de pig. ac. l. debitor §. si.

Quare ex ducto vel comodatari[us] nō resti
tuit q[uo]d actioe furti cōsecut[us] est ab ex[em]p[lo]neo
credito[re] aut sic nō. ff. de pig. ac. si pignori

Quare Jus pignoris tollitur prescrip
tione non autē v[er]ucapione nō. C. e. l. v[er]u
capio et ff. de pig. ac. l. i. §. ii.

Quare seruitutes urbane pignori dari
non possunt rustice autem sic nō. ff. e. l.
sed annue

Si aliena res pignori data sit
Cum obligatur alicui pignus alienum
valeat nō. C. e. l. cum res et ff. de pig. l.
ii. i. R^e

Quare alienam rem vendere possum non
autem pignori obligare nō. ff. de contra
hen. emp. l. rem alienam

Queritur si me presente et non contradi
cente res mea obliget sit p*re*iudicium non
autē si res mea me p*re*sente et non contra
dicente vendat nō. C. ad velley. l. si sine

Quid Juris sit cum quis obligat rem
suam pro aliquo nō. C. como. l. si.

Qui po. in pig. habentur

Casus in quibus posterior creditor po
rior est priore nō. C. e. l. diuersis et ff.
de po. l. si hominem §. si. et in auct. vt ex
actum dot. in stant coll. vii.

Qualit*er* mulier preferat*ur* creditorib*us* ha
bentibus tacitā vel expressā generalem
vel specialē p*ro*pothecā nō. C. e. l. assiduis

De h*is* que in locum prio
rum creditorum sunt

Quibus causis posterior creditor in Jus
prior succedit in pig. nō. C. e. l. i. et ff. q̄
res pig. obligari possunt vel nō l. aristo.

De precario saluiano Interdicto
Que sit differentia inter actionem seruizi-
anam et inter dictionem saluianam nō.
C. de sal. int. l. i. in glo. ordi. illig l. et In
sti. de int. §. interdum quoq3 in glo.

De preto. pig. et vt in actioe debi.
In quo differt pignus conuentionale a
pretorio nō. de pig. ac. l. i.

De remissione pignōr.
Quare in instrumento debitori reddito vi-
detur debitori debitum remisisse non aut
reddito pignore nō. ff. de pac. l. in.

De distraktionē pignōr.
Quis creditor pignus distrahere possit
nō. ff. de pig. ac. l. i. conueniunt
Cum creditor ex venditōne pignōr ali-
qd accepit vl ex solutioe debitois in qd
debitū illud debeat cōputai sortis vl vfu-
re nō. C. de pig. l. cum et sortis i^o Rē

Quid debeat prestare venditor qui pig-
nus vendidit nō. C. credi. etac. non de li.

De pac. pignōr et de lege
commisoria

Differētia inter pactū adiectiōis iudic
et pactum legis cōmissorie nō. C. e. l. i.

De exceptionibz siue inscripcōibus
Quando dilatoria vel peremptoria ex-
ceptio opponēda sit et probanda nō. C.
de proba. l. exceptionem

In quibz causz pemptoria post sentēciā
opponat nō. C. de Jur et fac. ig. l. fi. 7 ff.
ad ma. l. cū et plem⁹ Insti. e. §. appellāe

Que exceptiōes cōpetentes reo non cō-
petant fideiussori nō. Insti. de repli. §.

An excepcō diuidēdaz acti exceptio-
num inter cōfideiussores sit dilatoria
vel peremptoria nō. de fidei. l. fideiussor
et Insti. de fidei. §. fideiussor

De cōtrahēda 7 cōmittēda stipulacōe
Circa hunc ti. nō optimam glo. ff. e. l. in
Si diuersitas sit in stipulacōibz §. si
bus quando stipulatio valeat nō. Insti.
de mutu. sti. §. preterea

In quibus causis fallit hec regula alte-
ri nemo stipulari potest nō. Insti. de mu-
ti sti. §. si quis

Quando quelibet stipulatio penalis cō-
mittatur et ea cōmissa purgat nō. ff. si
quis cau. l. si quis et l. si post tres

8
De duobus reis stipuland
promittend.

An duo rei debēdi videant inuicē fideiur
bere sibi nō. ff. ad velley. l. vir. et vxor. §.
fi. et in auct. e. in prim. coll. viij.

De fideiussoribus et mandatoribus
Quot modis dicitur quis fideiubere nō.
ff. de pac. in prima §. i.

Differētia int̄ fideiussorē cōstitutorē et
mandatorē nō. ff. mā. l. si vero non remu
nerandum §. si post creditā et in auct. e.
Que p̄sone nō possunt fideiube in p̄t
re nō. ff. qui satis. co. l. de die §. ij.

Quibz causis mulier possit fideiubere nō.
ff. ad velley. l. i. i.º R̄

Quando mulier decipi videtur ad hoc vt
non iuuetur velleano nō. ff. ad velley.
l. ij. §. verba

Quando fideiussor minor restituitur nō.
ff. de mino. l. deniqz §. sed vtrum

Quando restitutio minoris suis fideiuss
soribus predeat nō. C. de fide. minor. l. ij.
et ff. de mio. l. si minori. i.º R̄ et ff. de arbi.

Quādo fideiussor possit l. si pupillus
obicere cōpensacōnē eius quod debetur
reo principali nō. ff. de cōpen. l. verum

In quibus causis fallit epistola dyui a
driani nō. Insti. e. §. si plures

In quibus causis fideiussor non agit mā
dati contra reum si solvatur nō. ff. man.
l. si remunerandum §. si passus et §. mā
dati et l. fideiussor

Inq̃tum tenetur fideiussor rei quando
cumq; lis euenit nō. ff. qui. sati. co. l. iij.
Si fideiussor obmittat exceptionem quā
opponere debuit an possit agere cōtra re
um nō. ff. man. l. si fideiussor §. sic debi
tor et C. man. l. si pro ea §. i.

In quibus causis fideiussor mandati agit
vt liberetur anteq̃ soluat nō. Insti. e. §.
si quis autem ff. man. l. lucius et C. mā.

Inq̃tum duo mādatores l. si pro eo
possint cōueiri nō. ff. q̃ Tullu l. vii. §. fi.
et ff. man. l. mādati et l. se §. duobus

Quando fideiussor tenetur in sortez et in
vfuram nō. ff. locati l. quero

Qualit̃ si fideiussor soluit det̃ ei actio cō
tra fideiussorem nisi cessa actione nō. ff.
de nego. ges. l. ex facto in fir^o R^o C. de
transac. l. i. in fi. magne glo.

Ordo conuementi fideiussorem debito
ris et pig. possōes nō. C. de pig. ac auct.

hoc si debitor

Quando dolus dat causam contractui qua
actioe liberet fideiussor eius qui dolum pas
Viq; ad qd tem fus est nō. C. e. l. in.
pus tenetur qui fideiubz aliquē Judicio
liti nō. Insti. de satis. §. sed hodie

Qui constituit se reuz pmittēdo pro alio
statim potest agere cōtra reū et anteq̃
soluerit fideiussor autem non nisi in quibz
busdā vt ff. mādā. l. si mādato meo. §. i.

De nouationibz et delegationibus

Quot modis fit nouacō nō. C. de Judic.

An per sententiam fiat nouacō l. i.
nō. C. de pig. l. grege §. etiā in fi. Et ple
mus C. de usu rei. Judi. l. fi. i. Rē

De solutionibus et liberationibus

Quando alia p alio inuito creditōe solui
potest nō. ff. si cer. pe. l. n. et in auct. de fi

An ille qui expēdit reproba de §. i.
pecuniaz pro pba. sibi ignorantī solutū
habeat recursū contra soluentē nō. ff.
de pig. ac. l. eleganter §. qui reprobos

An creditor sit cogendus solutionez de
biti per ptes recipē nō. ff. si cer. pe. l. euz
quidā et Insti. qui. mo. tol. ob. §. si ē aut

Vtrum pecunia pro aliquo debita solui

possit nō. C. de dona. si quis argentum
Si res ex cōtractu bo. fi. vel stricti iuris
debita tradatur quando creditor libere
tur nō. ff. de do. lo. l. eleganter §. i. in fi.
et ff. como. l. iij. §. i.

Quando possessor heredi soluens here-
ditarium debitū possit repetē et a q̄ nō
nō. ff. de peti. hē. l. si q̄s possessorēz i° Rē

Quando debitō contra quem cessio fac-
ta est possessionem soluens ei qui cessit
ac. liberetur nō. ff. pro so. l. iij. i° Rē

Ad quid valeat oblatio consignatio de-
positio pecunie nō. in auct. vt exac. do.
iustam §. illud coll. vii. et C. de vfur. l.
acceptam in fi.

Quando q̄s liberat si soluat debitū falso
procuratori nō. ff. de cōdictōe ob cau. l.
si procuratori et C. de fur. l. falsus

Cum quis debens hominem statu liberz
soluit quando liberet et non repetet nō.
ff. de condi. inde. neracius

Quod dicitur esse debitum grauius for-
an vfura nō. C. de vfu. l. si vfuram

Quando possit agere emptor de euictio-
ne contra venditorē re tanq̄ aliena eue-
ta nō. C. e. l. si fundum

De euictōe faciēda venditori cum res
eumcatur quaz vendidit nō. C. e. l. si rem

An venditor possit esse testis in causa
euictōis p emptore nō. ff. de testi. l. nllp

Quare venditor hereditatis non cauet de
euictione nō. ff. de hēdi. ac ven. l. n. i. R^o

Quibus causis euicta re non agitur de
euictione nō. ff. e. l. herennius

An p parte re euicta possit agi de euic
tione quasi tota euicta nō. ff. e. l. i.

Quando teneatur creditor si res ab eo
eumcatur quam vendidit q̄liter nō. C.
de cudi. de euic. non de l. i.

Si res legata eumcatur quando legata
rius potest agere de euictōe vel nō nō.

Inlti. dele. §. quod autem diximus

Quando possit agere maritus contra vx
orem re dotali ab eo euicta pro sumpti
bus litis vel non nō. C. e. l. i.

Quando creditor teneatur si res obliga
ta quam vendidit eumcatur nō. C. e. l. i.
et credi. euic. non de l. i.

De patria potestate

Quot modis patria potestas constituit
nō ff. de hīs q̄ sunt sui v^l alie. Ju. l. Jē

In quibus Jus patrie potestatis cōsi

stet nō. Insti. e. §. Jus autem
In quibus tenetur filius parere patri.
Seruus domino. Scolaris magistro nō.
ff. ad l. acqui. l. liber homo

Quibus actionibus filius in potestate
petatur nō. Insti. e. §. Jus autem

De emancipatione liberorum
Quibus causis potest compellere patrem fili-
us ut eum emancipet nō. ff. de adop. l. nō
potest Insti. qui. mo. Jus pa. po. sol. §. fi.

Item an ex eisdem causis compellatur fi-
lius exire patriam potestate ex quibus ipse
potest compellere ut manumittat nō. in auct.
qui. mo. na. effi. sui §. generalit. coll. vñ.

Que sit longa consuetudo
Que consuetudo loci preiudicet vel eco-
tra nō. ff. e. l. de quibus

Quibus causis potest donare filio nō. C.
de insti. do. l. n.

De donationibus
Quando donator teneat de euidē nō.
Quibus causis donatio Insti. e. §. alie.
presumitur nō. ff. man. l. si vero non remu-
nerandus §. contrario in fi.

Que donationes licet excedant quingen-
tos solidos non indigent insinuacione nō.

insti. e. §. et cū retro 7 e. in l. i. in glo. odi.
Quot sunt donationes et quomodo mor
te donator confirmantur nō. C. de dona.
inter vi. et vx. l. res in fi.

An donationes quas fecit Imperator
teneant in preiudiciū sui successoris nō.
in auct. quomodo episcopus ad ordi. per
duci. in fi. i° Rē

De reuocandis donationibus
Quot sunt cause propter quas donatio
reuocatur nō. Insti. e. ti. §. sciendum C.
de re. do. l. fi.

Explicit liber Octauus

Incipit Nonus De accusati
onibus et Inscriptionibus

Que persone accusare non possunt nō.
Forma libelli nō. C. e. C. e. in rubrica
l. in causis et Insti. de publi. Ju. in pn.

An eo ipso qd non pbat quis statim ca
lumpniari videatur nō. ff. de testi. l. testi
um §. Idem diuus

In quibus causis accusator non pbans
a calumpnia excusetur nō. ff. de hīs qui
no. in fa. l. athleta §. preuaricator et C.
de calump. l. Juris

Quorū criminū actiōes perpetue sūt vlt

tempora nō. C. ad l. cor. de fal. l. querela
Qualiter vnus vel plures vnum de crimi
ne accusare possunt l. de crimine C. qui
ac. non pos. in fi.

Quibus causis non est necessaria scriptio
nō. C. qui accu. non po. l. qui de crimine

Si reus vel accusator mortuus fuerit
Que crimina morte accusati non exting
uuntur nō. C. e. l. ij.

Ad l. Jul. de adult. et stupro
Que exceptōes possunt oppōi marito ac
cusate vxore de adult. nō. C. e. l. ita nob

Ad l. Jul. de vi. pu. vel priua.
Quot modis violentie puniuntur nō. ff.
q. me cau. l. extat et ff. de hys que vi.
me. ve cau. fiunt l. i. in prin.

Ad l. Jul. de fal.
Quot modis potest agi de falso nō. C. e.
l. querela et C. de transac. l. si ex falsis

Ad l. Jul. de ambitu
In quibus causis habet locum hec lex
nō. Insti. de pu. §. i.

Quando civilis questio preiu
dicet criminali et an vtraq3 ab
eodem possit intemptari
Si contra aliquem possit ex eodem fac

50
to ciuilis et criminalis actio intentari
conuenio eo ciuilitur et absoluto eo po-
stea conueniri possit criminaliter nō. C.
ad l. acqui. l. ex morte

Circa materiaz huius tituli non obmit-
tas que nō. ff. de Judi. l. qui prior

Quando hec actio nascatur nō. Insti.
e. §. ult.

An actio iniuriarum possit vendi nō. ff.
de heredi. vel ac. ven. l. si nomen

An filius fa. possit actionem iniuriarum
sibi competentem remittere inuito pa-
tre ff. de pac. l. ii. i. R^e

Quis debeat emendare seruum questio-
nibus suppositus si deteriore ē nō. ff. de ca-
lūp. l. i. 7 C. ad l. Jul. de adult. l. ii. in fi.

Quibus causis seruus cōtra dominos tor-
quetur nō. Insti. de ac. §. eorum vero

Quibus causis membri abscissio a lege p̄-
cipitur nō. C. de serui. fu. l. ii. et in auct.
sed nouo Jure

Que mulieres paciuntur easdem penas
quas et illa que nubet. §. tempus luctus
nō. in auct. de nup. §. igit in fi. coll. ii.

Quibus causis ultra quadruplum exten-
duntur pene nō. Insti. de ac. §. om̄s aut

A quibus Iudicibus pena deportatio-
nis possit infringi nō. Insti. qui mo. ius
pa. po. sol. §. cum autem
Qui per augmentum vel diminutionē pe-
ne infamia abolet nō. ff. de hīs qui no.
inf. l. quid ergo §. pena grauior
Differentia inter relegatum et deporta-
tum nō. Insti. qui. mo. ius patrie po. sol.
§. relegati

A quo Iudice miles possit puniri si deli-
quit nō. C. de Iur. o. iudi. in l. magister
Quibus causis locus in quo delinquitur
publicetur in auct. de ecc. ti. §. si quis
Quando pena vnius ex pluribus delin-
quentibus alios liberet vel non nō. ff. de
eo per quem factum l. i. §. si plures et ff.
ne quis eum qui in Ius vo. est vi. exi. l.
super aliū §. si. et ff. de Iur. o. Ju. l. adeo

De hīs qui mor. filij conuenerunt
Quando istorum bona debeant publica-
ri vel non C. qui testa. fa. po. vel non l. ij.
et ff. de re mili. l. si.

Explicit summa que Margari-
ta legum inncupatur.

Incipiunt casus speciales domini Ama
nelli de claris aquis legum excellentissimi.

Afius est legis quod mater in sub
sidium tenetur alere filium vel
filiam. non tamen filius matrem

ff. de adm. tu. l. tutor secundum digni-

ter. est et allegatur quod tatem §. in
instrumentum factum die feriato non va-

Glo. est quod in crimine let C. de fe. l. fi.

ne lese maiestatis quis potest appellare

ff. de acqui. hē. l. pantomius

Ter. est quod in crimine notorio non est dā
dus aduocatus C. de defen. ciui. l. defen
sor in 3° et. l. ii.

Ter. est quod ille qui cessit bonis non po
test agere vel conueniri ff. de arbi. in l.

Item si vnus in prin.

Glo. est quod executor testamenti habet fa
cere inuentarium C. de epi. et cle. l. nulli

Leges sunt cum glo. quod mater infra tri
ennium habet alere filium C. de neg. g.

l. alimenta et de pa. po. l. neque filium C.

de alimen. le. in l. in. contra quas allega
tur casus ff. de ven. in posse. mit. l. curatio

Glo. est quod dominus castri potest facere
precomsam quod nullus de castro vendat

victualia nisi illis de castro ff. de nudi.
l. ij. et ibi est glo. pro illo statuto quod
fit in villis qd reuenditores non emant
victualia vsqz ad certam horā qd valet
Tex. est qd si dicam do tibi omnia bona
mea post mortē qd est donatio causa mor-
tis ff. de iure do. l. si pater. de quo dic vt
ff. solu. ma l. qua dotis in glo. Vbi ha-
betur qd gen⁹ mulierz auarissimū est rē.
Tex. est qd si vnus de fratribus in simul
cōmorantibus ex dote vxoris aliqua ac-
quisierit nūquid lucrū teneatur cōferre
Videtur casus qd non ff. pro. fo. in l. si cū
duobus. §. si inter fratres In contrariū
videtur de feu. de duobus fratribus de
eodez beneficio inuesti. c. vnico Quid au-
tem si vnus ex fratribus bona cōmunia
habentibus sibi querant an teneatur cō-
municare. habes. C. de decu. l. licet li. x.
Casus allegatur qd si dono iux^{ta} tex.
tibi omnia bona mea. presencia et futu-
ra. qd non valet. C. de pac. conuen. l. he-
reditas / et nō. ff. de condi. et demonstra.
l. nam ad ea

Casus est qd si filius sit institutus in mī.

nori pte q̄ sit legitima et legatū sit sibi
relictum et sic potest agere ad supplemē
tum nūquid debet suppleri legitima de le
gato sibi relicto vel alijs bonis. dic q̄
de legato vt nō. ff. de fal. l. si pater. in pñ
et. l. quod bonis / §. fideiussor. e. ti. C. fa
milherc. l. filium. C. de testa. fa. l. si cum
vel in vtero. et est casus prout scis. ff. de
iure. patro. l. siue. §. i. ff. de bo. liber. l.
etiam. §. si debita

Glo. est q̄ si notarius mutuauerit signū
puniatur pena falsi. Insti de publi. Ius
di. §. Item lege cornelia. Sic est q̄
ducens testes. habet ipsis facere sump
tus. vt in. l. omnibus si quoniam liberi.
C. de testi. et l. eos. C. de appel. sed dedu
citur quod erant impensuri in domo. vt
l. sed et si hereditas. ff. ad exhiben.

Nūquid idem est in expensis etiam par
tis. ut quādo victus soluit victori expen
sas possit deducere de expensis quas ac
tor erat expensurus in domo. dico q̄ nō
vt est tex. ff. rem. ra. habe. l. si procuras
Pono testator dixit sic si de tor. in fi.
cedas. sine liberis talez sibi substituo nū
quid liberi habēt ius ex psona testatoris

vel necessario habebit eos Instituire
nec possit alios quali testator rogauerit
ipsius. ut eos instituat glo. dicit q. sic ff.
de lega. l. filiusfamilias §. cum quid
Tex. est in contrarium ff. de here. insti.
Textus est q. sicut vxor est l. lucius
legitima. tutrix filiorum legitimorum sic
concupina naturalium ut in auct. qui.
mo. na. effi. sui §. quin verius et §. qui ve
ro circa fi. ti. coll. vi.

Textus est q. sicut bonis interdictum est
post interdictionem non potest rem alie
nare / sic nec esse in iudicio ff. de castren.

Textus est q. sicut peccu. l. castrensi
tutor potest stipulari pupillo. ita et pu
pillus tutori ff. de administra. tuto l. quo
ciens ij. R. ff. de verborum obli. l. quos

Textus est q. procura cumq. in p.
tor datus ad solutionem recipiendam.
non potest concedere dilationem ff. de ver
bo. obli. l. qui rome §. calimacus in fi.
Tex. est q. coniuncta persona que potest
agere. sine mandato non potest recipere
solutionem ff. ut lega. nocanea

Presupposita consuetudine q. proximior
possit rem venditam retrahere

Done q vendens denūciauit proximiori
vt emeret ipse. hoc facē noluit nūquid
potest rem venditam retractare. Dic q
non ymo repellitur per exceptionem vt
est textus de verbo. obli. l. qui rome. §.
Tex. est q in inter dictis hereditas
procedat sumarie de plano. C. de agri.
et cenli. l. si colom. li. xi^o et est glo. ff. de
administ. tuto. l. de Indie

Tex. est q executori immoderate execu
ranti. potest resisti C. de iure fisci. l. defen
sionis et l. prohibitū cum glo. C. de me
tal. l. deuotum: et est expressum in auct
vt lice. ma. §. si in autem ciuilis in fi.

Tex. allegatur q iudex cause principa
lis a quo appellatum est possit suam de
fendere sententiam. C. de offi. vica. l. fi.
et dic vt offi. vica. l. fi. et dic vt ff. ne vis
fiat ei qui in posse. mit. l. i. in p^o

Tex. est q Iudex regius vel alteri⁹ su
perioris in loco sui subiecti non possit fa
cere executionem domino irrequisito. C.
de hñs qui latro. occul. l. ij. cc. prim. de
clie. vio. l. pactus. §. iudex in auct. de ex
hireis. §. si vero quid iudicem. C. de lar

titu. l. ij. ff. de re. iudi. l. admo. pio in pn^o
simile in auct. de colla. et alns diu. coll.
ix^o. §. eos autem vbi plene de hoc
Glo. est qd si aliquis vulnerauit me et in
testamento sibi remitto nichilominus
debet puniri. ff. ad lilepa. l. diuus in fi
Leges sunt qd delictu commissu in careria
castri habeat duc. illius castri cognosce
non fiscus C. de decu. l. edilio in fi. ff. de
offi. p^{re}fec. p^{ro}. vrbis. l. i. §. qui vrbē quod
Leges sunt qd de Jure est notandum
comuni quis possit habere nauē in flumi
ne publico. et q^{ui}ens p precoturias trā
ferre. sine iussu p^{ri}ncipis C. de nau. l. i. li.
xi^o. ff. vt in flumie pub^o nauigāe liceat
Casus est qd de cōsuetudie l. i. in pn^o
cōsules alicuius castri habēt Jurisdicti
onem in criminalibus et dominus in ci
uilibus vt si notarius creatus per domi
num cōmittit falsum qd consules habēt
cognoscere. nō domin⁹ C. vbi cau. fiska.
Casus est qd si in obligati l. nullum.
one generali expressa veniunt presencia
et futura sic in tacita C. de secun. nup. l.
bac editali. §. omnibus. licet glo. dicat

8
cōtrariū de hēdita. ac. l. iij. Et dic vt ibi
Casus est q̄ actō qui succubuit in rei vē
dicatione potest postea intētare publi
cianā. ff. de eue. l. modi / §. si seruus
Glo. est q̄ ille contra quem proceditur
officio Judicis sup crimine falli non est
ipse puniendus. tātum pena ac si discre
te accusaret C. de testi. nullū. ff. de testi.
l. qui falsa Et hic nota q̄ ille qui est ab
solutus de crimine p officium Judicis.
Lex allegat q̄ si a se potest accusari
tencia contra me lata ex vno grauamine
ego appellā et illud non sit sufficiēs ad
reuocandum sententia. si in aliq̄ iūstum
grauamen appareat ex illo. licz non alle
gato per partem potest sententia infir
mari. ff. quod cum eo. l. si alias
Glo. est q̄ lingua falsorū testium est per
foranda. C. de lato. li. x. l. omnino
Casus est q̄ si in debito cōtractu sub cō
ditione expressa ante aduentum conditi
onis nulla est obligatio. ff. de vbo sig. l.
cedere diem Ita in debito cōtractu sub
condicione tacita. ff. de pac. l. item quia
Casus est q̄ si aliq̄s vulnerat⁹ mōtalit̄
dicit talis hoc fecit q̄ sibi nō est credēdy

ff. ad filiep. l. si quis in graue. §. i. facit
tamen presumptionem ut possit questio
onari. C. de calump. l. mater et ibi glo.
Casus est qd licet dominus notauit
in emphiteotam. iuris dictionem habeat
ut in auct. de questio. et de probi. feu. a
lie. per fredericum. c. Impialem. §. pro
rogationem. feudi non potest tamen eos
incarcerare / C. de obse. li. l. libertatibus.
Casus allegat qd mel auct. liberos
sagearni autem tamen presidis vel baiu
li a decurionibus sunt eligendi C. de ire
nar. l. vna li. xi. ff. de decre. ab ordi. fa. l. i.
Casus est qd custodes ratione rei custo
die habent rationem in rem ratione illis
us. ff. de acquire. do. l. pompomus
C. de sacro. sanc. eccle. l. sancim⁹ la. pre
Casus est qd rei venz miera ec. prim
di. datur non habenti aliquod dominus
C. de here. vel ac. vendi. l. fi
Casus est qd fiscus potest esse emphite
ota priuati C. de sac. pa. l. fundi. C. de
coll. fun. l. priuate. li. xi
Casus allegatur per Jo. an qd duo in ea
dem carta possunt habere instrumentis

ff. de here. Insti. l. duo fore

Lex allegat q̄ subiectus precepto Ju
dicis habet obtemperare si fiat tibi tali
tempore q̄ possit sine incōmodo suo obe
dire C. de Judi. l. ij.

Casus est q̄ licz seruicius non possit sine
auctoritate Judicis quez pignorare ut
in auct. de questio. §. si vero aliquid hoc
verum nisi pro solo solario In auct. ut
licet in. §. et hoc q̄qz C. de p̄uile. agen.
in rebus. §. pro incompensandis

Sic est q̄ ille qui iniuste appellat punit̄
in lx. libris auri ut. l. ab executōe. C. q̄rū
appella. non recipi. l. ij. C. de epis. audi.

Sed pone q̄ cum appellatur iniuste quis
soluet penam nūquid ipse vel dominus
eius casus alle. q̄ dominus C. de execu.
et transla. mu. ano. l. ij. li. xij^o

Leges sunt q̄ magis debet inspicī de
Jure conclusio libelli seu petitiōnis q̄
ipsa petitiō. ff. de liber. lega. l. aure. §. sci
to ff. de offi. p̄li. l. si preses

Casus est q̄ si aliquis reperiatur inter
fectus et ignorē per quem presumptio
est contra illum qui citra illum cōfueue

rat esse ff. de bo. liber. l. qui cum maior.
Casus est q̄ officiales do §. si ponis
mini non excusantur a collectis qui in il
Nota q̄ si duo vadunt lo indicuntur
extra et vnus reuertatur reuertens aliq̄
presumptione tenetur vt est textus. ff.
ad lilepa. l. et si perculsor §. si vnus
Casus sunt q̄ minor xxv annis curato
rem habens potest testari. ff. de liber. le
ga. l. aurelius. §. gaius. l. cum pater. §.
curatores ff. de le. ij.
Leges sunt q̄ vbi constituto in aliqua
parte contrahit cum subiecto presumit
inuitus ff. de decurio. l. i. et ij. C. de fal.
mone. l. vna de metal. l. deuotum
Casus est q̄ priuatus iuramentum sibi
prestitum de soluēdo certa die potest p
rogare prorogādo solutionem. ff. qui et
a qui. l. si. hostien. in summa de Iure iu
ran. c. quomodo censetur. v. notandum.
Glo. est q̄ p̄mittendo de sistēdo aliqua
facta in iudicio coram non suo iudice nō
gerit. l. i. ff. de in ius vocan.
Si instrumentum p̄tim fiat in romancio
p̄tim in latino non valet. vt in auct. vt

1
prepo. no. imp. circa medium.

Glo. est qd si aliquis possideat in aliquo
qd in eo inueniatur excusatur a satisfan-
do C. de prim. agen. in rem. l. fi. li. x^o.

Glo. dicit qd null⁹ potest se obligare ad
certum modum probandum in auct. vt
iudi. sibi de bo. et cre. coll. vn. circa medi-
um Et hec dictio per se importat psona-
litatem vt est tex. in auct. de colla. §. et
Glo. dicit qd procu^r hoc nō iubemus
rator non potest constitui ad certam di-
em ff. ex qui. cau. maio. l. item ait. pretor.
§. si super verbo. interierit

Tex. est qd membri abscissio est pena cap-
italis et sic pcurator non potest inter-
uere in auct. de colla. §. et hoc iubemus
Done qd petit ab aduersario. qd domin⁹
qui egit per pcuratorē. veniat et tenea-
tur venire iux. l. fi. ff. de pcura. ad cuius
expen. de hoc est glo. ff. ex. qui cau. in
posse. ea. l. n. i. R^o. et in. l. generaliter. C.
de Jure iuran. m. §. hñs itaqz in glo.
Glo. est qd si fiat translatio litis de proz-
curatore. in dominum qd in eodez pūcto
teneat domin⁹ causam recipe in quo tunc
erat cū pcurator trāstulit ff. de Iniu et

Famo. libel. l. sed et si unus. §. fi. Pro cō-
tra videtur casus. ff. de hñs qui notan.
infa. l. item ait p̄tor. §. fi.

Glo. dicit q̄ omnia munera que. qui s ex
traordinarie compellitur subeunda com-
pellitur officio Judicis vt in procurato-
re. ff. de v̄b o. sig. l. munus

Glo. dicit q̄ quilibet non p̄doneus potest
admitti in criminalibus ad alleganduz
causam absentie ff. de re iudi. l. in eos. §.
nemo. Et alle. nota q̄ defensor qui cau-
sas absentie allagat non tenetur cauere
et idem nō. C. de procura. l. exigendum

Tex. est q̄ cum res emphiteotica cō-
fiscatur dominus a quo tenet potest da-
re precium fisco et rem recuperare vt in
auct. de ala. emphi. §. si non cōtingit qđ
est notandum Pro hoc in auct. de nup.
§. si non vero. ff. de ser. i. rusti. predio. l.
si non via. §. fundus

Glo. est q̄ vbi aliquis remouetur sine
causa ab officio. detegitur eius turpitu-
do ff. de testa. m. l. testa

Glo. est et nō. q̄ in actione legis acq̄llie
potest agi criminalit̄ puta si aliq̄s aial.

meū occidat vt nō. ff. de priua. delict. l. fi.
Nota verbum occidit quia sic interuenit
Lex dicit q̄ hostibus seruan ^{dolus}
da est fides. ff. de legi. l. fi.

Nūquid illa .x. que conceduntur ad ap=
pellandum debent computari de momē=
to ad momentum casus est q̄ sic. ff. quā
do appellan. sit. l. i. §. bīduum. In auct̄
de tempo. et in auct̄ q̄ tēpore que est C.
de tempo. appella. auct̄ ei. qui

Casus est q̄ si minor incepto quatuordec=
imo. anno. contraxit matrimoniu q̄ an=
nus inceptus pro completo habetur vt
In auct̄ de tempo. non sol. pe. super do=
tem §. i. quod est notandum ff. de annis
lega. l. a nobis q̄q̄ dy. In. l. singlis e. ti
Glo. est q̄ si aliq̄ us teneat a fisco rem
in emphiteosi et cesserit in solutionem p
biennium. nūquid cadit in cōmissum. dic
q̄ sic ff. de pu. Judi. l. vectigalia §. nou
Peto a te centum iudex cō solutum
dempnauit In quinquaginta nunquid
videtur te absoluisse in alios quinquā=
ginta Jura sunt q̄ non absoluit te. nec
valet C. si aduerrem Judi. l. si ex testa.
de excepeione doli. l. Item quia

Glo. dicit qd si pronuncietur sentēcia ex
equenda necnō qd potest appellari ff. de
appella. l. ab executore qd est notādum
Glo. est qd testator potest prohibere di
uisionem fieri. C. conū. diuidum. l. si.

Si delegatus a pīncipe/ excedat modū
expensarum. preses prouincie potest ip
sum compellere vt non excedat modū
et non recipiat vltra modum vt in auctē
vt Judi. sine quoquo. suffra. §. volumus
Tex. est qd si ego sum tibi obligatus ad
soluendum centum certa die cum fideiū
soribus et proroges michi diem qd fide
iussores sunt liberati. C. loca. l. si cum er
mes ff. de arbi. l. labeo. in fine

Si dominus alicuius castri vexet subiec
tum vniuersitatis/ castri potest suscipe
re defensionē vt est tex. C. de metal. l. de
Glo. dicit qd emphite uotum. li. xij^o
ota nō potest rem alienare sine cōsensu
domini locare tamē potest vsqz ad centū
annos ff. de. le. ij. l. codicillos. §. Infulaz
Glo. dicit qd si ego me constituam solu
torem. id qd ticius debet tibi non prop
ter hoc ticius est liberatus in auctē de fi
deiusso. in pñ

Tex. est q̄ de derelictis potest recipi in
strum. ff. p̄ derelic. l. si. ff. de. le. m. l. p̄a
Glo. dicit q̄ si mari philo. §. apolit
tus cōfiteatur recepisse dotē in fraude
creditorū q̄ non valet talis cōfessio. C.
qui p̄cio. in pig. ha. l. alfiduis. §. si
Glo. dicit q̄ si animal alicuius ingredi
atur pascuum alterius et sine culpa q̄
habet locum actio de pascu. ff. de prez
scrip. ver. l. q̄ seruandarum. §. si
Tex. est q̄ crimina possunt probari. C.
quorū appella. non recipi. l. n. et est glo.
C. ad legem. acquil. l. qui negantem
Promisi alicui centum trāsegi amplius
non petere sub pena volo aliquam rem
ip̄ius retinere nūquid cōmittitur pena
tex. est q̄ sic ff. rem. ratā haberi. l. ampli
us in fine et l. quod cum tutore in fi.
Tex. est q̄ si iudex prohibuerit aliena
tionem et res alienetur q̄ talis phibit
tio facit alienationē non valere. ff. qui
aqui. l. p̄p̄xit cum l. illis. in glo. alle.
Ticius confessus est se recepisse coram
testibus a me centuz qđ non fecerat ste
tit per bienniū nūquid per lapsum bien
niū est consolodita actio tex. est q̄ non

ff. de acti. et obli. l. ne figura. literarum

C. si cer. pe. l. si non fingam

Tex. est q̄ quis venditor dicat emptori
se nolle teneri de emptione q̄ nichilo-
minus tenet ff. de acti. emp. l. emptores

Casus est q̄ si aliquis recedat de curia
sine licencia iudicis q̄ debet puniri C. de
decurio. l. si quis de curio

Si emphiteota vendat rem sine consen-
su domini et non tradat nūquid commit-
titur g. o. est q̄ non ff. de verbo signi. l.

Tex. est q̄ si ego faciam alienatam
aliquem iurare sciens q̄ ipse de iurabit
si ipse iurans faciat contra ipse non vide-
tur p̄iurus sed ego qui feci ipsum iurare
et in auct. sciens nō solum si fide coll.
p. v. c. c. medium

Nota. l. spurius ff. unde cognat. et ex hac
parte ubi est glo. q̄ filii naturales ex di-
uersis patribus ex vna tamen matre sibi
succedunt ab intestato Secus si ex diuer-
sis matribus et vno tamen patre non
Glo. est q̄ renunciatio fac. succedunt
tamen p̄curetur ad arbitriū boni viri nō
valz. ff. si agrimessorum. l. in. §. i. super. v.
dedit l. p̄lt C. de arbi. §. i. Nam ex isto

volō futuro non potest renunciari vt ff.
Glo. est q̄ ille q̄fre de pac. l. si vnus
git securitatem. tenetur. lege. Julia ma
iestatis. l. i. in pn. ff. ad. l. iuli. maies.

Casus est q̄ si pupillus contraxit vel fe
cit aliquam auctoritatē si restituatur et
ille ex hoc lesus est potest agere contra
tutores C. de succe. patmo. l. i. de annuo.
et tribu. l. obstetricem

Casus est q̄ mulier secundo nubens in
fra annum luctus priuatur a successione
filij C. de secun. nup. l. i. in fi. ff. ad terz
cullia. l. n̄s. mulier

Tex. est q̄ si iudex pronūciat se non esse
iudicem. q̄ nichilomin⁹ potest sup expē
lis iudicare C. de re. mili. l. tam collecta
Glo. est q̄ si maritus contra li. xij.
bat secundas nupcias infra annum non
est infamis. ff. de h̄is. qui vt indig. l.
auferatur in pl̄t. glo.

Tex. est cum glo. q̄ fideiussor cōueniēd⁹
est in ap̄o loco. ff. rem pupil. sal. fo. l. fi.

Tex. est q̄ si aliquis pater donauerit fi
lio inter viuos nichilomin⁹ debet habe
re legitimam p̄ter donationem C. de in
offi. testa. l. si quādo. §. generalr in glo.

Tex. est q̄ in actibus qui fiūt in iudi-
cis non requiruntur testes. C. de testa.
l. scim⁹. C. de dona. l. in donatiōibus et
non sunt plures in mundo

Glo. est q̄ Iudex potest facere p̄clama-
tionem. si quis capiat tales dabit sibi cē-
tum C. qui ad liber. p̄cla. non licet. l. n.
Sed nūq̄d si non potest capi potest occidi
due. ll. dicunt q̄ sic C. de hīs qui ad ec-
cle. cōfugi. l. iij. et quādo lice. se. sine iudi.

Tex. allegatur q̄ si licen. vendi. l. i.
baro vendat castrum subdito q̄ subditi
non tenentur obedire ei In auct. de des-
sen. ciui. §. audiēt coll. iij. ff. de fideicō.

Tex. est q̄ arbiter po. liber. l. in vicus
test recipere salarium a partibus C. de
proxi. sacro. l. tri. l. in sacris. la. gran. §.
sed si apud arbitrium. l. iij. §. si messor.

Tex. est q̄ si Iudex pu. ff. fū. in regun-
matur tāq̄ penam quam deberet q̄ ipse
debet pati penam quā condēpnāus de-
beret C. ad. l. Juli. de. vi. pu. l. fi. qd̄ est
notandum quia vi⁹ conscius criminis C.
de cōmer. et merca. l. nō solū. in auct. seui
non solum. §. i. v. sciente Iudice coll. v.

Et econtra si pumat non puniendum

punitur capitaliter ff. ad. l. Juli. repe.
l. punitur in fi.

Textus est qd si testis non citatus depo-
nit non valz eius testimonium. C. de te-
sti. l. si quando ex. de testi in nomie domi.

Tex. est qd si plures agunt contra vnū
compelluntur dare procuratorē in auct.
de questo. coll. vi. §. si duo forsan. C. de
pecu. l. qui causam. ff. de edili. edic. l. qd
si nolit. §. si plures.

Tex. est qd homines qui nichil habent
et viuunt et non opantur et sunt validi
respublica potest eos cōpellere ad opan-
dum Et si nolunt opari expellantur de ci-
uitate vt In auct. de questo. §. si vō cri-
men al. si vero aliquis voluerit coll. vii.

Tex. qd seruiens non potest aliquem ci-
tare sine precepto Iudicis et si facit pu-
nitur in auct. de questo. §. si vero aliqui

Tex. est qd appellatio debet coll. vii.
insinuari infra duos menses in auct. de
Judi. §. appellationes coll. vi.

Glo. est qd sicut est remissa solempnitas
testandi patri qui testatur inter liberos
Sic econtra est remissa liberis si testen-
tur inter parentes In auct.

de testa. impfec. in rubri. coll. viij.

Tex. est q̄ subiectus ratioe iurisdic̄ōis
tenetur sequi dominum per xxx. dies ex
spensis proprijs ff. de re mili. l. tam colla
terales. §. sin autem

Tex. allegatur q̄ a grauaminibus infe
rendis quis potest appellare in auct. de
colla. §. sin autem coll. iij.

Tex. est q̄ reuocata donatiōe causa mor
tis donatarius non facit fructus suos ff.
de contra. tabu. l. cum quis.

Glo. est q̄ si mulier contrahat sciens q̄
filius natus ex p̄mo matrimonio debz di
mittere legitimam et ultra tantū q̄ tuz
dedit secundo viro non valz In auct. de
nup. §. optime coll. iij.

Tex. est q̄ ille qui ineptum libellum de
dit contra aliquem debz ad expensas rei
condempnari. C. de epis. et cie. l. om̄s q̄
§. si vero. C. de p̄ui. fisci. l. si. li. xij.

Domesticus vel familiaris non potest
ferre testimonium C. de testi. l. ij. veruz
de h̄is que fuerunt gesta postq̄ fuit do
mesticus sed de h̄is que fuerunt gesta
anteq̄ esset domesticus sic ff. de questi.
l. i. §. eum

Tex. est q̄ dictum unus testis non est
sufficiens ad questionandum aliquem ff.
de questio. l. maritus glo. tamen est con
traria C. ad. l. iulia. maiesta. l. ij. ff. de do
te prele. l. theopompus

Tex. est q̄ sine cause cognitione non est
possessio alicui auferenda C. de iure fi
sci. l. defensionis facultas in pn. de bo.

Glo. est q̄ consuetudo qua vaca. l. fi
cauetur q̄ pro homicidio imponatur pe
na pecuniaria tenet ff. de re. iudi. l. nec

Tex. est q̄ notarius ha ex precario
bet se subscribere in instrumento al. non
valet vt. C. de conue. fi. debi. l. fi C. de no
numera pecu. l. in contractibus

Tex. allegatur q̄ vbi princeps facit ali
quem officarium sic dicendo q̄ diu pla
cuerit nostre voluntati q̄ reputatur p
perpetuis ff. de execu. tu. l. iurisperitus de
cura. et rationi. l. vbi finita in prim.

Glo. est q̄ sicut victus victori. debet in
expēlis condemnari. sic ille qui detulit
iuramentum C. de re. cre. et iure. iuran.
l. generaliter super vbo alteri.

Tex. est q̄ si pater bona filiorum quorū

est legitimus administratō dilapidet q̄
filius possit petere bona licet alias non
possit ff. solu. ma. l. si cum dotez. §. hoc
autem tempore glo. ff. que in frau. cre.
l. pater

Tex. est q̄ si pater expendat aliqua pro
filio. patre mortuo alij filij non possunt
hec in legitimam cōpensare nisi hoc pa
ter in vita dixerit ff. de mune. et hone.
l. et qui originem. §. si

Tex. est q̄ si testis reuelet parti id qd
deposuit tenetur pena falsi. ff. de testi. l.
qui falsa. ff. de fal. l. eos

Textus est q̄ iudex debet dare sacerdoti
condempnatum vt confiteatur C. de epi
sco. audi. l. archigeronte cum glo.

Textus est q̄ si res vendat̃ cum pacz
to adiectionis in diem si postea existat
adiectio si q̄ alius plus detulit a domio
q̄ fructus interim ad primum emptorē
pertinebunt ff. de Jure fisci l. si. c. c. prim.

Glo. est q̄ iuramentum veritatis non
debet amplius q̄ semel prestari ff. de
damp. infec. l. qui bona §. si quis stipu
latus. n. q. i. c. longinquitatem glo. sup

8
v. veritatis Idem dicas de vassallo q
semel iuravit domino suo pro se et suis
vt notat henricus In c. veritatis et in
auct. Iururandum §. et equi⁹

Tex. sunt q Iudex grauamē ab ipso ap
positum potest reuocare. C. de acti. l. iij.
quo. et quan. Ju. l. si vt proponis meli⁹
us ex. de appel. li. vi. c. si a Iudice

Debitor qui omnia bona presencā et fu
tura obligat et diuersis bona sua vend^t
Et ego volo agere contra vnum detenz
torem bonorum Ipse dicat q agat con
tra ipsum pro parte et contra detentor
em pro alijs nūquid ad hoc sum cōpel
lendus. nō vt ff. de Iure fi. l. in hīs. C.
commuā. de le. l. ij. in fi. C. de debi. ciui. l.
ij. li. xi. Est enim casus. C. si vn⁹ ex plu
ri. here. l. ij. de hoc vide. l. prosecucōne et
auct. ibi positum. C. de pig.

Leges sunt q ex sola existenciā sui her
edis valent legata et fidei commissā lic
et non se immisceant hereditati ff. ad
trebellia l. ita tamen. §. si pater filium ff.
de fideico. liber l. cum qua. §. si quis et
est glo.

ff. de priuile. ere. l. pater circa prim.
Lex est q̄ si debitor bonis cesserit et bo
na fuerunt vendita actionesq̄ cōpete
bant primitus debitori nūc competunt
actōri bonorum ff. de eu. bo. dari l. si. se
cundum vnam positionem glo.
Glo. dicit q̄ quis non potest conueniri
in loco originis. ff. ad municipa. l. assūp
to et. l. in sola C. de mune. et origi. l. i. li
cet in contrariū sint casus ff. de vbo. sig.
l. prouiciales in auct. vt disse. iudi. lice.
Glo. dicit q̄ magis credi ha. §. i.
tur duobus testibus affirmatiuā asseren
tibus q̄ decem negatiuam asserentibus
ff. de arbi. l. diem proferre §. sed et si
Glo. est q̄ in causa dotis procedendum
est de plano. ff. solu. ma. l. i. et dic vt ibi
Glo. est q̄ maritus tenetur alimentare
prorem a qua nullam dotem habuit
Glo. est q̄ si ego mando ticio q̄ p. que
michi debet tibi soluat nam ppter hoc
poterit agere contra ipsum ff. de noua.
l. si debitorem ff. de solu. l. penul. §. filia
Glo. est q̄ si maritus in exordinaris
fuerit cōfessus in instrumēto dotis se re

1
cepisse dotem poterit excipere de non nu
me. pecu. de dote Sed si postea in alio in
strumento fuerit confessus non potest ex
cipere C. de do. cau. et non nume. m. l. fi.
Leges sunt q̄ seruientes tenentur por
tare baculum al. non creditur eis C. de
fabricen. l. itigmata de aque duc. l. p̄t
Bene debes michi cen. §. vniuersos
tum non possum probare nec per testes
nec per instrumentuz qualiter poteris ea
probare. Redditur cautela. q̄ scribam
epistolam talem. Noueris q̄ ego debeo
tibi decem et tu debes michi centum Nam
si tu ex illa scriptura petas decem poter
ro probare ex eadem q̄ tu debes michi
centum Nam ex quo probasti p̄ te litte
ram et contra te videaris a me probasse
vt est tex. cum glo. ff. de poss. l. p̄ publica
Glo. est q̄ licet emp §. lucius m. n̄.
tor in causa principali non denunciauer
it venditori q̄ eum defēderet potest in
causa appellationis denunciae ff. de eue.
Tex. est q̄ licet pater l. si rem §. i.
naturalis et legitimus teneatur dotare
filiam non tamen pater naturalis tantuz

ff. de le. iij. l. v. xorem. §. pater naturalis
Nota qd iudici ordina^o suspecto debet
adiungi alius. C. de Judi. l. aptissimi ita
aduocato suspecto debet adiungi ali⁹ vt
in auct. de trien. et semis. §. si qd coll. iij.
Nota sicut iudex facit litem suam male
iudicando insti de ob. que ex qⁱ delic. na
scuntur ff. de Judi. l. si filius fa. ff. de ob
li. que ex qⁱ delic. nascun. C. de pac. l. in
conscribendo et ff. si messor fal. mo. dire.
l. si. C. de magis. que li. x^o. Et sic nota in
conscribendo vt nota. C. de nume. et ac
tu. l. ij. li. xij^o.

Nota qd sicut iudex facit litem suā ma
le iudicando vt dixi. ita et arbiter male
pronunciando facit litem suam vt nō.
Insti de obli. que ex quali delic. nascun.
circa princi. super ver. litem. et est etiaz
C. de pac. l. p^lt in fine.

Nota qd licet iudex ordinarius non pos
sit esse arbiter in causa que coram ipso
vertitur ff. de arbi. l. sed et in seruuz. §. si
quis iudex tamen amicabile compozi
tor vel arbitrator esse poterit optime vt
in dicto. §. nō. et in auct. vt disse. in §.

1
si vero super verbo conuentim

Nota qd p debito mulieris nō est faciē
da erecutio in bonis dotalibus vt nō. ff.
de bo. damp. l. quicumqz legibus in fi.

Nota qd sicut frater non potest fratrem
accusare vt. C. qui accusare non possunt
l. si magnum scz de crimine capitali. Sic
agnatus agnatum de criminali capite
non poterit accusare vt nō. ff. ad turpili.
l. i. §. accusationem.

Nota qd frater fratri suo vtiliter potez
rit stipulari vt nō. Insti. de sti. suo. et
est additio.

Nota qd sicut tutor potest stipulari pu
pillo sic etiam filius tutoris vtiliter pu
pillo poterit stipulari vt est tex. ff. de ad
ministra. tuto. l. quociens ij. Rē.

Nota qd si aliquis criminofus intret re
ligionē qd nichilominus debz puniri. In
auct. de mona. §. si quis igitur coll. i.

Nota qd crimen potest probari per ins
trumenta vt nō. C. ad le. acquil. l. cōtra
negātes ff. ad turpil. l. in senatus in pñ^o
C. de sena que pro eo quod inter l. vna
super. v. subtilitatem

et etiam est textus quorum appella. non
Nota qd si promisi alicui recipi. l. ij.
non facere controuersiam super re cum
pena et volo rem retinere modo in pen
nam ut nō. ff. de procura. l. non soluz. §.
si statuas ff. si pars. here. peta. l. permit
tendum in fi. de libe. ho. exhiben. l. in. §. si
vero. ff. de excep. rei iudi. l. si. §. latinus
super verbo nouiter ff. de carbo. edic. l. i.
in prim. ff. de ac. re. amo. l. pōponius in fi.
Nota qd ubi agitur per aliquem ad vfu
fructuz habendum qd agitur actōne ex
eo cōtractu ex quo habuit vsum si nūq̃
habuit possessionem tunc agitur confes
sori vt est tex. no. cum glo. in l. in. §. vn
de vi. ff. de vi et. vi arma
Nota qd licet alternatio non sit admit
tenda in libello vt est textus cum glo.
In l. pretor edixit §. quod autem p̃tor
cum concor. C. de eden. Ac tamen po
test sic dici peto rem et si non tradit pe
to interesse vt nō. ff. de acti. emp. l. i. in
ij. glo. in fi. secunde questionis et ff. de
verbo. ob. l. ij. §. Item si in testamen
to circa princ.

Et pro istis est casus C. loca in l. cōduc
tores licet glo. videatur notare contra
rium ff. de regu. iur. l. si quis ab alio. §. si
Nota q̄ quando filius fa. vendit rem.
eodem modo tenetur sicut pater fa. ff.
de acti. emp. l. tenetur §. si filius fa. ac ta
men si non possit contra eum fieri execu
tio de presenti tamē cum bona habebit
fiet vt nō. ff. de mīmo l. iij. §. sed ultra et
e. ti. l. q̄ si mior §. si seru⁹ sup verbo con
dēpnabit et solu. ma. l. si filiofamilias
Nota q̄ si aliquis dicitur inique arbitra
ri et sic recurratur ad arbitrium boni vi
ri fit arbiter ultra dimidiam iusti precij
vel verig q̄ illud arbitrio iudicis cōmit
tatur vt nō. insti. de emp. et ven. §. p̄ciū
sup verbo diffimierit
Nota q̄ actio noxalis habz locū in pri
uatis delictis in publicis autem non ha
bet locum noxe dedicio vt est tex. C. de
Nota q̄ si aliquis con noxa. l. penul.
duxit equum ad eundum p̄ decem dietas
et in illis decem dietis iuit p̄ viginti di
etas debet soluere pro viginti vt nō. ff.
de fal. l. eos super vbo comeauerit.
Nota q̄ si aliq̄s dixerit tibi. do tibi decē

sestaria bladi in tali domo mea v^l ex ta
li domo mea q^d propter hoc ista domo
nō est obligata vt est tex. de annu. lega
l. liberto Si autem dixisset et sup tali do
mo tunc est obligata vt est casus. ff. de
le. n^o. l. codicillum. §. Instituto et de le.
in^o. l. paulus calimaco. §. si

Nota cautelam q^d si debes creditori tuo
pecuniam cum pignoribus vel p^othe
cis et velis p^ootecas vel pignus absq^{ue}
solutione liberare Recipias ab eodem
adhuc decem vel xx. et p^omittas sibi seu
obliges te in Instrō. et animo nouandi
te soluturum nulla mentione facta pri
orum pignorum et tunc ipso iure libera
tur vt est casus ff. de pig. acti. l. solutum
§. nouata. Et pro hoc facit in eodem ti
tulo. l. si rem alienam. §. satisfactum v.
generaliter et ff. de noua. et dele. l. noua
tione.

Nota q^d in dubio cum fundus extimas
tur videtur ex causa exprimi vt nō. C.
de Iure. do. l. si inter et. l. quotiens et ff.
e. l. plerumq^{ue} et C. de pac. l. exco^ouencōe
Nota q^d vbi duo litigant et vnus est
contumax in aliqua parte litis si ratio

ne contumacie soluat aliquid. et post
modum ille talis contumax obtinuit in
cau. potest repetere illud quod soluit ra
tione contumacie vt vi². casus ff. de edi.
edic l. cui autem. §. cum redibitur. tamē
contrarium est verum vt videtur. tex. ff.
de pig. ac. l. si pignoris. §. i.

Nota q^d vendita equa videtur pullus
venditus vt est glo. iuncta cum textu fa
milicis. l. cum pater in prim

Nota q^d ille qui fraudat fiscum in que
ritis punitur in quadruplum Ille autē
qui fraudat in querendis punitur in du

Nota concordancias plurium plur
legum. que in hoc videntur variare. ff.
de pu. veci. l. si multiplicari circa finem

Nota q^d agitur actione ex eodem cons
tractu ad eum restituendus vt ff. de usu
fruc. l. quotiens. §. si colono. Et est ca
sus. ff. de contrahē. emp. l. sed excelsus.
§. si fundus. ff. de acti. emp. l. exempto.
§. si quis virginem. et. e. ti. l. si quis ste
rilis. in prim.

Nota q^d banni appositio prestita cautis
tione vel satisfactione remouetur.

ff. qui satis. co. l. si fideiussor §. si. in fi. ff.
de peti. here. l. diuus et nō. ff. de eue. l. mi
Nota q̄ iniuria facta vni nō in prim.
ex socijs itineris alter socius potest age
re vt nō. ff. de iniu. l. item apud labionē
§. abduxisse videtur et ibi glo.

Nota q̄ notarij possunt recipere solari
um pro originali et actis seu p̄ mstrō.
in mundū redacto vt est tex. cum glo. C.
de p̄u. agen. in rem. l. si. li. xij. cē. mediū

Nota q̄ si clericus vxoratus cōueniāt
ex aliquo contractu coram iudice secula
ri ita q̄ si sentenciā feratur contra ipsū
erit infamis vt actio. cōmo. depo. et si
milibus cum de talibus Iudex secularis
non possit cognoscere az. C. de p̄u. agen.
in rem. l. i. ex eo cum dicit ibidē absurdū

Nota q̄ quis iniuriatus com̄ est li. xij.
pellitur consulere vt nō. C. de proxi. sa
cro. stri. l. ij. li. xij.

Nota q̄ res ecclesiarum sunt in speciali
et saluagardia et protectiōe vt est tex.
C. de succe. rerum p̄ua. l. vniuersi li. xi.

Nota q̄ exceptio prescriptionis impe
dit litis contestationē vt C. de sen et ltu
l. finali circa fi.

Nota qd si pater vult filium monaste-
rium intrare. qd ex hoc voto filius obli-
gatur vt nō. C. de agri. et cens. l. ne diu-
cius. li. xi. circa pñ. glo. alle. c. monacum

Nota qd fructus perceptos xx. q. 1.
de prebenda potest remittere ad here-
dem. vt nō. C. de anno ciui. l. i. li. xi. vide
bar. in l. diuorcio. §. Item si menses ff.
solu. matri. in l. defuncto de vsufruc.

Nota qd si aliquis habet domiciliū tho-
lose. et habeat aliq̃ bona caturici/ et Ju-
dicatur collecta persone pro se posita ca-
raci non estimabatur tholose quia tunc
pro ea duobus locis solueret collectam
vt nō. C. de nume. et quo lo. l. vna li. x.
Et ibi est g'lo. qd maritus pro dotali p-
dio debet soluere collectam.

Nota qd pro decreti interpolatione Jus-
dex in l. debz recipere vt est tex. C. de p-
curi. l. fi. in fine li. xi.

Nota que requiruntur in instrō. et dic qd
octo que nō. C. de tribu l. generaliter li.
x. et aliqua istorum octo numerantur. C.
de apo. publi. l. mñ et aurū qui enumerāt
plenius in dicta. l. generali

Nota qd pro delictis commissis ratione

confiscacōis nō potest recipere bona vt
nō. C. de bo. vacan. l. i. li. x^o.

Nota q^d vasallus habet feudum pro do
mino pro quo facit sibi homagium de
monstraz vt nō. C. qñ et qui quaz. pars
li. x^o. de le. ij. l. i. m. exigendum al. §. super
vbo. irrita fide et m. feu. de pñi. feudi. a
liena per fredericum. c. Impialem. §. ilz
lud et hoc facit glo. ff. de acti. emp. l. ti

Item nota q^d si aliquis se eius in n^o.
suspēdat metu criminis bona non confiscā
tur hodie autem bona dampnatoruz vt
nō. C. de iure fisci. l. fi. m. fine li. x^o.

Nō. q^d consuetudo dat iurisdictionē vt
nō. C. de emancipa. libe. l. i. et finali. Et
est tex. C. de diuer. offi. l. viros. li. x^o.

Nō q^d si aliq³ rusticus qui iuit in aliq^o lo
co ad ferēdum testimoniu veniat eques
q^d non debet sibi tradi expēsa facta pro
eq^o vt nō. ff. man. l. i. Idēq³. §. idē labeo.

Nota q^d coniugato filio possunt denega
ri alimenta. vt. C. de alen. libe. l. fi.

Nota q^d domin⁹ castri potest facere sta
tutum q^d nullus emat victualia vsq³ ad
talem horam. vt nō. C. de nūdi. l. ij.

Nota q^d filius non potest accusare mar

Item de falso tamen Iudex ex offi suo.
potest eam punire. ut nō. C. de fal.
Nota q̄liter fiat executio in alternatiua
obligatione ut ff. de vbo. ob. l. eum qui
certarū Vnde licitum est sibi variare ut
dicta. l. eum ex hoc ver. vsqueq̄ conueni
atur actione iudicati Nam postq̄ conue
tus fuerit actione iudicati non potest va
riare si in vnam rem fuerit condēpnatus
dare et est admonitus ut dicit glo. ff. de
peti. here. l. Item veniunt. §. idem recte
Nota q̄ si testator fecerit pluā legata
inter q̄ vxori legaueat si postmodū dicat
q̄ vult q̄ omnia legata duplicētur Nā
ap̄t h̄o videt̄ voluisse q̄ dos duplicetur
ut est tex. ff. de le. n. l. lucius in magna
Nota q̄ vbi aliq̄s se §. impuberem
obligat tāq̄ fideiussor sumit̄ q̄ videt̄ ob
ligatus p̄ toto debito qd̄ debebat ut ff.
de fideiussō. l. si quis pro eo. §. si nūmos.
Itē nō. q̄ marit⁹ non potest condēpnāi
nisi inq̄tum facere potest ut est tex. de
re. iudi. l. nūcium. cum. l. sequenti Vnde
si sit talis qui possit operari et opere suo
possit victum lucrari nichil debet sibi re
mittere ut nō. ff. solu. ma. l. si maritus.

Nota q̄ si sit controuersia inter dominū
et subditum. Iudex domi agnoscere nō
debebit. quia graue esset sibi cum domi
no vel subiecto domini litigare. vt nō. ff.
de offi. preh. l. senatus. Et videtur no
tari in auct. vt hñ qui obli. phi. mi. §.
vt autē non demus super verbo hostez
Nota q̄ mulier vel minor admittitur ad
allegandum causas absentie vt nō. ff. de
procura. l. huius q̄q. §. publice in fi. glo
Nota q̄ si ego fideiussī p̄ aliquo qui de
bet recipere pecuniā a ticio. si anteq̄ ti
cius numeret sibi denunciem q̄ pecuni
am non tradat quia forte factus est non
soluendo si postmodum numeret non te
neō. ut nō. C. de procura. l. ticius et de fi
deiussō. l. si fideiussor creditori
Nota q̄ si ego scripsi debitū. si postmo
dum soluam conditione indebiti repe
re potero vt ff. Rem ratam ha. l. si.
Nota q̄ si alicui causa simpliciter sit cō
missa non videtur cōmissa sententia sed
solum cause cognitio vt nō. ff. de procu
ra. l. procuratorem.
Nota q̄ si fuerit aliqua causa delegata
et anteq̄ lis coram isto delegato conte

Retur delegans fuerit mortuus si dele-
gatus ignorans procedat in cā non va-
lebit processus. vt nōt ff. si cer. pe. l. ei⁹
qui in pūcia cē. prim. sup verbo igno
Nota q si ego soluo debitū rasset
scienter licet non possim repetere condi-
tione indebiti. l. i. tamen p conditionē si
ne causa optime repetē possum. vt nō. ff.
man. l. si fideiussor. §. in omnibus Et nō.
aliq̃tulum ff. de condi. et demonstra. l.
ticio. fundus si in aliam

Nota q non est licitū michi deierare p
solutione alterius vt in decre. xxij. q. ij. c.
i. et c. ne quis arbitretur.

Nota q si vnus de fratribus habentib⁹
bona patris ex dote vxoris sue aliqd ac-
quisierit non tenetur conferre vt est tex
ff. pro so. l. cum duobus. §. si fratres. al.
est. l. p se et in feud⁹ de duo. fra. de nouo
benef. inuesti. c. vno Et ibi est tex. Qd si
acquirat aliq̃ de bonis cōmunib⁹ q illa
non habeat cōicare nisi cōmuni nomine

Nota q pcurator constitu- emisset
tus per aliquem in aliq̃ causa si lit con-
test. constituēs moriat⁹ nichilomin⁹ pote-
rit pcurator lites finire vt nō. C. de ad-

ministra. tuto. l. fi. §. i. sup vbo procurator
Tamen secus esset si lis esset integra. vt
ff. de acqui. here. l. qui seruum. §. si quis
alicui insti. man. §. penul. ff. de proba. l.
Nota q testatō potest p post litem
mittere legatario q legata appria aucto
ritate recipiat vt nō. ff. de le. n. l. ticia. §.
Nota q licet in cā criminali lucius
non admittat pcurator vt in l. penul. §.
ad crimē ff. de pu. u. di. Tamē si sit cā ap
pellacōis optime potest vt nō. in decre.
Nota q si fuerit corā n. q. vi. c. si qm
aliquo Iudice cautio pstita desistēdo in
iudiciū quādo non poteit recusari vt nō.
in auct. de exhi. et introre. §. illud sup v
Nō. q licet ante bo caueōis coll. v.
lit cōtestationez qz debeat recusare Ju
dicē vt. C. de iudi. l. aptissimi tamē ex no
ua causa supueniēti ipsū optime potero
recusare vt nō. C. de cōsor. eiusdē lit l. ij.
Nota q licet proximior non debeat in
teruenire in causa criminali tamen si in
teruenit et causā duxerit bene tenet pces
sus vt nō. C. de adulte. l. q̄uis in pñ
Nota q restitutō in integruz potest op
poni per modū excommunicacōis vt nō.
ff. de Jure iuran. l. nam postea. §. si mior

8
ff. ex qui. cau. maio. l. necnō. §. exēplo.
contra quas glo. videtur textus ff. de ex
Nota q̄ si mulier cep. l. exceptiones
detulit Iusurādū viro et ip̄e iuravit q̄
non erat eius vxor postmodū si possit ap
parere de cōtrario postea Et hoc quod
dixi in matrimōio h̄z locū in causa mo
nachā cōmis si mōch⁹ iuret se nō esse mo
nachum et hec omnia nō. ff. de iure do.
l. in. §. i. super verbo agitur
Nota q̄ licet in donatione q̄ e. cedit fū
mam quīngētorū aureorū requāit insinu
atio vt. C. de dona. l. sanctimus. tamen in
donatione q̄ fit bene merito non requiritur
vt nō. ff. de dona. l. acquilius regulus et
ibi glo. q̄ licet Iudici nō possit dari qm̄
in. l. repe. tamē si sit bene meritis opti
Nō. q̄ in emācipatiōe me dari possit
requiritur decretū. de nēritate vt est. C.
de offi. p̄li. l. i. Iusti. qui. mo. Ius pa. po.
solui. §. preterea. C. de emā. liber. l. in.
Nota q̄ mior non potest facē procura
torem ad negocia sine auctoritate cura
toris vt ff. rem ra. habe. l. cū mior in p̄n
Nota q̄ si mior conduxit aliquam do
mum et inferat aliqua bona ibi q̄ illa
tacite non sunt obligata

quod si esset maior bene essent obligata
tacite vt nō. ff. de pac. l. Itē cōuēcōes
Nota q̄ si filius petat quantā partē in
quacūq; parte mima non debz audiri vt
C. quan. et a qui. quar. pars in bo. decu.
debe. l. iuncta circa p̄n. et. C. ad. l. fal. l.
ñ. licet contrariū videant̄ notari in. l. fi.
Nota q̄ si sponsus te- e. ti. circa p̄n.
neat sponsam in domo sua q̄ lucrat̄ fruc-
tus dot̄ quod nō. C. de do. p̄mis. l. ñ. licz
contrarium notet̄ ff. de iure do. l. dotis
Nota q̄ si filia nolit contra fructus
herē cum illo quem sibi pater elegit dū
tamen sit dignius ea pater potest iuste
eam exheredare vt nō. ff. de spōsa. l. sed
Nota q̄ muicipes pos hec q̄ patris
sunt facere statutum. vt quicūq; intras-
uerit vineā vel aliqd fecerit sile soluat
deceꝝ vt insti. de iure na. gē. et ci. v. Jus
autē sup verbo vfu. et ff. de capi. dimi. l.
tutelas. C. de noxa. l. ñ. ff. de p̄uile. cre. l.
anthocēsum. ff. de Regu. iur. l. nec ex p̄-
torio. Nota q̄ Iudex ex offō suo po-
test dāe cuātorē boīs alicui. si videat eū
bona dissipare posito q̄ ab aliq̄ non pe-
tatur vt nō. ff. de euna. bo. dā. l. ñ. cē. p̄n.

1
Nota q̄ debitor qui dōlose bona aliena-
uit et sic factus est non soluendo non li-
beratur cedēdo bonis vt ff. que in frau-
cre l. si. et in auct. de fideiussor. §. Rex fuz
per v̄bo ceditur colla. i.

Nota q̄ in libello non possunt due acti-
ones simul poni vt nō. ff. de tribu. l. quod
in heredē. §. eligē tamē si actor sit incer-
tus ex facto rei potest duas simul apo-
nere protestādo q̄ ex vna illarū duarū
vult ius suū consequi vt ff. quorū le. l. i.

Nota optimam glo. §. qua actione
qualiter negatiua probetur ff. de iure.
pua. l. et hec interdicto in fi. magne glo.
et in auct. de here. et fal. §. si vero absūt
sup v̄bo h̄red et. C. de testa. l. non codi-
cillum. et meli⁹ in c. bone in magno. ex.

Nota glo. q̄ si aliq̄ de elec. in glo.
dum habet uxorem. habuit rem cum al-
liqua muliere ex qua filium pcreauit si
postmodum uxore sua mortua cōtrahat
cum matre istius filij non propter hoc
iste filius est legitimus p̄ matrimonij
subsequētis vt nō. in l. i. de nup. §. si. sup
verbo interdictum.

Nota q̄ si filius sit preteritus potest te

Stamentum patris dicere nullum al' nō
vt. C. de inoffi. testa. l. si filius

Nota q' si pater est rogatus restituere
hereditatē filio q' pater potest retinere
quartā sicuti quilibet exnens vt est tex.
C. ad trebel. l. Iubemus in n. dicto

Nota q' Iudex vel arbiter non possunt
esse testes de hys q' acta sūt corā eis vt
nō. C. de arbi. l. n. §. si in autem scriptura.

Nota q' in crimie notorio non est dād' q'
aduocat' accusato. vt est tex. C. de defē

Nota q' fideiussor non de ciui. l. p oia
bet cōueniri anteq' principalis si tamen
principalis sit non soluēdo potest primo
fideiussor cōueniri vt nō. ff. de verbo ob.
l. in dotem ff. si cer. pe. l. si. C. de fideiuf
so auct. pñte et ibi per bar.

Nota q' si ego emi rē vtputa fund. et p
misi q' nō facerē libi domū sub pena. q'
si postmodū fund. vendo et emptor domū
faciat ego nō teneor nec etiā emptor vt
nō. ff. de alie iudi. mutan. cau. fac. m. l. in

Nota q' in donatione ppter §. opus
nuptias que excedit sumāz quingētorū
aureorū requiritur ininuacō vt est tex.
C. de dona ante nup. l. si. cc. si.

Nota q̄ sicut si debebā tibi certa die pe-
cuniam et ante petā duplicātur inducie
Ita etiam si debeā sub cōdicōe duplicā-
tur inducie si ante petā vt nō. ff. si cer. pe.
m. l. si pecuniā m. fi. et ff. de pig. l. grege.
Nota si duo fideiūs §. sub cōditione
serūt pro aliq̄ recipiēti pecūias mutuo
si postmodū iste principal' mittat pecuni-
am vni fideiūssori si creditō agat contra
illum qui pecuniā non habuit quia for-
te principalis debitor non erat presens
potest opponē q̄ agat contra illuz. qui
habuit pecuniā vt nō. ff. coma. l. querit
sup vbo absolui Et est glo. additionalis
Nota q̄ fiscus habz tacitas ppothecas
in bonis delinquētis vt videtur notabilis
lis glo. ff. de pac. l. rescriptū circa prm.
super verbo ppothecas. licet cōtrarium
notet glo. q̄ communē reprobat de pe.
Nota q̄ si ego agā con fis. cre. l. vna
tra aliquē et qdā qui non erat pcurator
compeat p ipso et ego excipiaz q̄ ipse
non habeat mandatum si iudex pnunciet
et ipsum fore procuratorem q̄ reuera
non erat procell⁹ factus cum eo nō va-
let vt videtur tex. ff. quod cum fal. tu.

act. lit. l. i. §. Idem pōpōmius al. est p se
Nota q si pat pmittat filio donare cau
sa mortis tamē si donet patri vel suo ip
sius patris nō valz vt nō. ff. de ac. tu. l. i.
Nota q si sum citatus coram aliquo Ju
dice et forte sum impeditus vi flumina
vel tempestatis vel aliqua iusta causa
et non possum hec probare debet credi
suo proprio iuramento vt est tex. de ex
cusa. tuto. l. scire oportet lit cum quis
Nota q delinquēs pro qcumqz delicto
non debet extrahi ab ecclesia nisi p cer
tis cōmibus vt nō. C. de hīs q ad eccle.
confu. l. in. licet contrariū. nō. q ymo p
quocūqz vt in auct. de man. pñ. §. neqz
autem homicidas.
Nota q si aliqz fecit secundū terminūz
in quo nullā mentionē fecit de pmo. q
nichilominz legata facta in pmo viden
tur reuōta vt ff. si in p. q per. le. falc.
l. in. §. si legat. No q executor nō ha
bet necē tenē de bene distribuēdis. boīs
vt est tex. si cui pl. q ple. fa. l. diuus
Nota q consuetudo ciuitatis debet ser
uari in caltris ac locis circumuicinis vt
ff. de postu. l. ex ea et est textus cum

glo. in auct. qui mo na effi. fin. §. si quis
igitur coll. vii.

Nota qd si aliquis habet studentem pa-
risius. et meritis causa vitandi filium et ali-
quis illic conueniat cum quia patria est
communis sicut roma habet ius reuocan-
di domuz. vt nō. ff. de iudi. l. i. in fine glo.

Nota qd si aliquis fecit citari coram de-
legato principis. et locus principis et lo-
cus vbi debeo comparere est periculosus
michi quia forte in illo loco tute veni-
re non audeo propter inimicos meos co-
ram eo non debeo comparere vt nō. ff. ex
qui cau. l. in. in fi. ff. ad tur. l. de etate vbi
est similis glo. pro quo facit ff. de lega.
l. sciendum. §. si excusacō et ex. de rescip.
e. Statutis li. vi. et ex. vt lit contest. c.

Nota qd de iure ciuili deci ad sedem
ma bladi agnorum debentur. nec sacer-
dos tenetur recipere agnum pro decima
infra mouem dies vt nō. ff. de vbo. ob. l.
Stipulatio ista. §. inter cetera

Nota glo. in §. qd obre al est v. in auct.
de te et ea que parit coll. iij. Qd filius
habet de bonis patris vltra legitimam
et vltra velle patris sed illa loquitur in

casu speciali Et sic est idē to^m in contra-
rium in auct. de defen. ciuita. §. iudicioz
colla. in. q. victor litis condēpnat vic-
to in expēlis Sed regulare est contra in
l. apperandū. §. sin autēz C. de iudi. Sed
quādo qlibet actō est reus in culpa litis
est neuter condēpnandus in expēn.

Tex. est q. crimē falsi est crimē capitale
Nō. q. si pupill⁹ decedat sine herede q.
tutō succedit tāq. proximior et non fiscus
vt nō. ff. de regu. iur. l. qd. tutela. cē. fi.

Casus est q. licz sis michi obligat⁹ ad
rem et partē michi solius q. adhuc in li-
bello. posset totū petere ff. de solu. l. sti.

Glo. est q. quis auct. pulatus in fi-
toritate appria furē cape potest ff. de fur
l. interdictum. §. qui furē.

Glo. est q. clericus in enormi delicto po-
test puniri p. iudicem secularē. et hoc in
bonis in psona autē sua epō puniendus
est. C. de epi. audi. l. aditos.

Glo. est q. si filius prouocat patrem ad
iram est exheredandus insti. de adop. §.
naturaliter quod est notandum.

Casus est q. si accusando aliquē de ge-
nere meo cui sum proximior ab intestato

possi succedere ff. vnde cog. l. cognatis
Glo. est qd homines robusti non debent
petere elemosinam. ne debilibus pa-
nem auferat. C. de men. vali. li. x. bal. in
rubrica li. xi. glo. alle. cum concor. C. de
questo. c. pñ. et v. q. v. c. non omēs. lxx.
di. c. i. Vnde dicit ipsa glo. sup matho iu-
stus feceris si iniuste petentem correpe-
ris qd si ei dederis. Nota cōtra illos q
ponunt herbā in pedibz et tibiz vt appa-
reant infirmi de metha. li. ij. l. i. in glo.
quia tunc demū expēse facte in Iudicio
posset repetē si obtinuerit vt ff. mā. l. ij.
Glo. est qd si do electionē vt ipse eligat
pñde est ac si ego elegissē. C. de iudi. l.
aperitissimi in fi. Nota casū. c. pati ex. de
ap. qd simplici assertioni fuentis statur
si dicat qd ipe citauit tēz qd est speciale
Casus est qd dos data in pua pecūia nō
debz reddi p maritū. soluto matrimoio in
pua ymo. in bona vt nō. ff. de. in do. l. res
et ex. de sen. c. olim in glo. Et est casus in
glo. qd possunt testāi.

Glo. est qd si aduocatus vnius partis nō
sit satisfactus de salario suo. qd possit di-
mittere partē et esse cum aduersario suo

aduersario suo. C. de aduo. fisci. c. fi.
Casus est q̄ seruentes et p̄sonete ante
q̄ ad tale officium actendant teneantur
dare fideiussores et satis dare rem publi
cam saluam fore vt. C. de p̄sone. l. p̄so.
Glo. est q̄ res ciuitatis de nete li. xi.
bent diuidi et tantu debet habere paup
sicut diues et econtra ff. finiu regun. l.
de meo in prima glo.

Nota q̄ si aliq̄s seruientis qui vult auf
ferre arma sibi q̄ resistens debet puniri
capitaliter vt. C. de h̄is qui ad eccle.
confu. l. in. c. fi. ar. C. vt lice. sic Judi. l.
Glo. est q̄ vnus de cō opprimendo
filiis possit agē et conueniri. C. si vn⁹
ex pluri. in. l. i. §. fi. glo. tamen illa con
traria. C. de decurio. l. p̄curator li. x. S.
dic q̄ absentib⁹ vnus potest agere alijs
autem presentib⁹ non. Pro concor. est
glo. in simili. C. de confor. eiusdem li. l.
finali super verbo potest.

Alle. glo. q̄ si filius instituat p̄t ali
quem q̄ ille potest prohibere et patres
omnino priuare q̄ ex illis bonis nō ha
beat legitimam suam quod est notandum
vt in auct. vt lice. ma. et am. coll. viii.

in principio super verbo precipiunt in fi
Tex. cum glo. q. offi ne magne glo.
ciarius regius vel pncipis non debet ve
nire seu hospitare in domo alicuius pri
uati. sed ubi est domus Regis. C. de offi.
rec. pnci. l. finali. Et e ratio vt meli⁹ edi
ficia regia faciāt reparare vt ibi dicit tex.
Tertus allegat cum glo. q. minor pos
sit ferre testimonium in causa criminali
si aliter probare non possit licet de calūp
nia iurare non possit. C. de here. l. quoz
mā in fi. Et ita nō. glo. C. de eden. l. ij. su
per verbo exhiberi. Nota bonam cau
telam constituendo procuratorem in iu
dicio Si constituas alium non faciendo
mentionem de primo primus erit tacite
reuocatus ita q. iste secundus si compa
reat semel in illa causa tantuz. et postea
compareat primus vsq. ad sententiam
non valebunt acta per ipsū facta vt est
ex. ff. de pcura. l. si qs cum pcuratorem

Expliciunt Casus speciales do
mini Amanelli de clais aquis
legum excellentissimi.

Incipiunt Textus et glose singulas
res et speciales domini bar. bal. ange.
antho. de butri. ange. de areti. et salice
ti secundum ordinem librorum Juris ci
uilis Et primo. Codicis

Primus liber Codicis

Nota quando lex statuit et stat In si
milibus statuendo non facta mentione
de pena seu punicōne puta nemo vadat
de nocte Et non dicit plus tamē contra
faciens punitur ad arbitrium Iudicis.
C. de sacro. sanc. eccle. l. nēo martires in
ar^m glo. singl'aris q̄ non est alibi bald

Nota q̄ habens rem communem potest
ipsam rem de facto sibi diuidere in fi. In
oppositione hugollini. C. de sacro. sanc.
eccle. l. Tubemus in secund

Nota q̄ persona expressa in supplicatio
ne in concessione videtur Repetita tacita
presumptione C. de diuer. rescrip. l. i. et
non est alibi secundum bal.

Nota q̄ preceptum Iudicis quod p se
facit parti vel nūcijs q̄ ad cām veniat
est sententia interlocutoriā C. de episco.
et cle. l. cum clericū. sup vbo sentēciarū

in glo. Simile in glo. habes in auct. de li-
tigio. §. ad excludendum coll. viij.

Nota qd ipso Jure processus per iudicē
excommunicatum factus est nullus. C.
de iure et fac. igno. l. i. in glo.

Secundus liber. C.

Nota qd res que p continuū terminum
servari non possunt nō dicūt servādo ser-
uari posse C. si aduersus vfucapionē. l. i.

Idem in. l. fi. in glo. magna in qbus cau-
sis in integroz resti, non est necessaria.

Nota qd valet pmissio omium bonoruz
facta seu collata post mortē. C. de pac.
l. fi. in glo. que non est alibi

Nota qd exceptio dilatoria obmissa in
causa principali non potest opponi in cau-
sa appellationis C. de pcura. l. ita demū.

Nota qd coram arbitro siue Iudice or-
dinario debet libello dari in scriptis Et
interumpitur prescriptio sicut coram or-
dinario C. de arbi. l. plet in. §. fi.

Nota qd positio Juris non est respon-
dendum C. de Juramen. calump. l. ij. in
glo. bar. in. l. omnes populi

Nota qd sollemnitas que exigitur in cō-
tractu eadem in districtu scz in transac-

tionem que est distractus. l. i. C. si aduer.
transac. in glo. valde notabili et singula
ri Et est textus valde singularis. C. de
predns mino. l. si resoluend. Fran. et bal.
Nota contumaciā nullam haberi in cri
minalibus pro confesso contumace. licet
sit secus in civilibus causis. glo. in l. ij. C.
de eden. Bar. tenet contrarium et male.
ff. de questi. l. i. nisi istud per statutum
Nota q. remedioꝝ elec. exprimat. ur.
tio est agentis vt. C. de transac. l. cum p
ponas Reuera electio est debetis vt l. ple
rumq. de Jure do. bal.

Nota q. verba nolo venire ad causas ne
dum sunt contumacie designatiua forte
dicta nuncio sed etiam totius Renūciati
ua. C. de pac. l. postq. loci quod est no
tabile bal.

Nota q. qui dominum nominat in iudis
cio debet venire in foro eius qui nomina
tur glo. est C. de hñs qui po. no. bal.

Tercius liber. C.

Nota q. vbi procurator concipit verba
nunc contractus est nullus C. si quis
alte. vel sibi. l. nullum secunduz glo. quā
ibi tenet bar. Et Idē in psoneta secundū

Ja. de are. et prosoneta partium non est
nuncius quod nota. bal.

Nota q̄ in criminalibus habet locū ac-
tio ad exhibendum vt persona puta far-
mulus vel domestic⁹. C. ad exhibi. l. ij. bal.

Nota etiam extra de testi. c. cum causaz
ibi glo. singularis quia Iudiciū debet
probari per duos testes bar. bal. salice.

Nota q̄ nomen promissionis a teste p-
batum intelligitur de nuda promissione
C. de usu. l. i. in glo.

Nota q̄ omnia que requiruntur in caus-
se cognitione debent presente parte agi-
tari vt in. l. in cause. §. cogita. ff. de mio.
C. si propter pu. pen. l. ij. in glo. super
verbo presente eo.

Nota q̄ per vicinos probat̄ de hīs que
communiter in vicinia consueuerunt sciri
C. si quan. fiscus vel priua. l. ij. in glo.
angelus et non est alibi

Nota q̄ productio exempli si dico me
perdidisse originale. facit semiplenaz p-
bationem siue probationem ff. de Jure.
iuran. l. admonendi et tangitur de fide.
instru. in glo. l. sicut valde singulari.

Nota q̄ due semiplene p̄bationes etiā

diuersi generis puta vnus testis. Et con-
fessio facta parte presente vel absente
inducit plenam probationē. C. de pba.
l. prieratis in glo. singulari q̄ non est a
libi bar. in l. admonēdi iux. fi. ff. de iure.

Nota q̄ si uetus habens cāz iuran-
discontinuas perditur tēpore duplicato.
vt in l. cū talis C. de fūi. in glo. singulari

Nota q̄ condito ob cāz secundum bar-
bue datur ad dotē repetendā putatiuaz
quando matrimonio non tenuit est sic p̄
uilegiata sicut si teneret C. de condi. ob.

cau. l. i. in glo. singulari quod est notāduz
Nota q̄ si area non potest habere euen-
tum nisi ex vna parte ipso iure seruitus
non tollendi altius est imposta C. de ser-
ui. l. cum talis. §. fi. qui incipit cum autē
que non est alibi

Nota q̄ si aliquis lite non contesta. per
errorem corā Iudice incōpetētī agendo
postea ex certa scientia ratificat contest.
nullam C. vbi de crimi. agi. oppor. l. i. in
glo. que non est alibi.

Nota q̄ licet in cōtractu emptionis et
venditionis expresse sit actum q̄ non te-
neatur de euictiōe vendens. q̄ tamen re-

8
euiet a potest eoueniri ad precium solum
cum in dubio est si agit ut neuter alteri de
euietione teneat nullo modo potest ille cum
eumcitur porcio. habere regressum contra il
lum a quo facta fuit diuisio etiam ad partem
precij C. familie l. si familie in glo. ar
ca medium. Et illa est in materia euietio
nis que non est alibi. angelus.

Nota. quod donatio inter vivos que a primo non
tenet confirmat morte computat in legitima
C. familie l. filium quem habetis secundum
vnam lecturam azo. et non est alibi secundum doctorem.

Nota an dos computetur in quartam C.
communis utriusque iudi. l. i. Et non est
alibi secundum angelum.

Nota. quod Iudex potest agnoscere incidenter de cau
sa que principaliter aditus non potest agno
scere C. de iudi. l. quatenus et non est alibi an.

Nota quod cum sententia transit in contrac
tu partis consensientis tenet illi stare quod
pronunciatio nullam habeat iurisdictionem
C. causa utriusque iudi. l. ii. bar. singulare.

Nota interpretationem restrictiuam a
iure communis C. de noxa. l. ii.

Nota glo. in l. si. C. de iur. doli.

Nota. quod donatio facta filiis a patre confirmat

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
cm
morte etiam si patris non sit adita here-
ditas. C. familhr. in glo. l. filie.

Nota qd vagabundus ubicumq; debz ha-
bere domicilium in criminalibus. C. vbi
de crimi. agi. oppor. l. i. in glo.

Nota quando fides dicatur esse habita
de precio. C. de rei vendi. l. in. Similiter
glo. et melior que sit in toto corpore Ju-
ris in illo puncto.

Nota modos probande possessionis vide
C. finium regun. l. si quis glo. valde no-
tabilem ibi que frueram non potest Et
vide notata in. l. ticia de solu. bal.

Judicium debz probari per duos testes
C. familhr. l. si. glo. super v. Judicis.

Sequitur quartus liber. C.

Nota qd nūcupat paria pdoneitas fide-
iussoris si modo principalis sit multū pdo-
neus. C. de iure do. l. mulier in glo. singu-
lari super verbo pstitisse quod nōt bal.

Nota qd omnis cessatio tribuitur dolo.
vel late culpe. C. de he. tu. l. pater. nota
glo. quia facit ad multa

Nota qd matrimoim legitimū postea sibi
secutus non legitimat filios incestuosos
vel tēpore phibicōis aut ante pgeitos

1
et eodem nunc probat dispensatio. C. de
nup. l. et si qua. glo. aurea et singularis
valde bal. ibi per h^c. l. si. l. speculum et. l.
Nota glo. que nunt q^d in imperialis
donatione propter nup. dnium vxoris si
ne traditione transire vt C. de Jure do.
auct. donationem

Nota privilegia prelatiois. est que dan
tur vxori repetenti no datur marito age
ti sine petenti C. de rei vxo. ac. l. circa pn.
glo. singularis quod est nodignum. bal.
Nota q^d scolaris accipiens mutuū. in du
bio presumit expēdere. cā sui studij C.
ad sena. consul. mace. l. si. Et nota glo.
que vult q^d pater cogatur per Iudices
ad emendum libros filio Et est glo. fuz
per vbo ptz. et non est alibi. bal. Et no
ta ibidem q^d Remissio est donatio.

Sequitur quintus liber. C.

Nota q^d vir ex pacto vel alit^r lucrari de
bet dotē. et ante recepat eā sit solutū mi
nus potest tamē repetē vt sibi cōstituāt
et non stetit per eū. C. de dona ante nup.
auct. dos data in glo. si. valde nobil. cuz
suo textu quia sepius consului. bal.

Nota q^d non valz pactū. lucrande dotis

infi sit simul conceptum super lucrandam
donatione propter nuptias C. de pac. co
uentis auct. equalitas Ray.

Nota glo. singularē que vult q̄ etiam
non teneat donatio. facta per matrem fi
lie q̄ diu viuit maritus suus Idem q̄ si
in pater C. de rei. vxo. ac. l. si constante.
quam cōiter doc. reprobāt q̄a cessat ra
tio qualiter olim erat prohibita et me
rito sed nichilomin⁹ teneam menti bal.

Nota q̄ tutor q̄ satis dare debz ante satis
dationē non p̄t res pupilli satis dare vel
gerē nisi ea que sunt tēpore pitura. vel
nullum p̄iudiciū pitura. C. de tuo. et cur
ra. l. si. Et per hanc. l. dicit bar. q̄ sufficit
sciētia tutoris ad transmissionē iuris de
liberādi etiā si non satis dedit cum hec sit
tempe peritura. vel nullū p̄iudiciū pos
set ingerere Et de hoc ibi magnū festū
facit bar. quod nō in glo. singulari que
pulcherrimam doctrinā dat inter cōditi
onem ob causaz et sine causa C. de dona.
ante. nup. l. p̄sidi. in glo. bal.

Nota glo. singularem. C. qui petant tute
to. l. in nepotibus q̄ priuacō p̄pter tute
lam non petita om̄ino non trāsit ad vlt

1
terioriorem in gradu non petentis sed ha-
bet per se textū ff. ad cilleya. l. i. §. si vi-
dendum licet bar. ff. qui pe. tu. l. i. tene-
at contrarium. et male bal.

Nota q̄ priuilegia prelationis que dā-
tur vxori petēti non dantur marito agē-
ti siue petenti C. de rei vxo. ac. l. in prim^o
glo. singularis quod est nōdignum bal.

Nota q̄liter res probe ē libera nisi pbe ē
effecta vel obligata p̄ tributis fiscalibz
ar. r. q. i. c. sicut Et etiā glo. que est no-
tabilis q̄ ecclesia restituitur contra ecc-
lesiam q̄a prefertur illa que tractat de
euietando in auct. si inuicē C. de sacro
sanc. eccle. bal.

Nota glo. notabilez q̄ si secularis inua-
dat bona ecclesiarum ratione delicti fūt
de foro ecclesie quod est nōbile in auct.

Item nulla cōitas C. de epis. et ele. bal.

Textus est q̄ habentes minores ordi-
nes non tenentur ad fuscipiendum tute-
las. vt m. l. presbiteros. C. de episco. et
ele. bal. quod est multum notabile

Glo. est multum notabilis in. l. angaria
q̄ quotienscumqz agitur ad penam que
pena applicatur parti tunc illa

dicatur causa civilis Et quando pena ap-
plicatur filco tunc causa dicitur criminalis
Glo. est notabil' q' in notorijs nō est ne-
cessarius ordo Judiciarius seruari vt in
l.ictus fultum ff. de hñs q' notan. in fa.
Tex. est multum notabilis q' ad ea que
frequentius accidunt iura adaptantur
vt in. l. legau. ff. de liber lega.

Glo. est notabilis in. l. properandum. §.
fin autez reus super verbo audiat C.
de iudice q' ante litis contest. est locus
missioni ex p'° decreto

Tex. est notabilis q' filij debent habere
legitimam suam sine onere in auct. no-
uissima C. de inoffi. testamen. facit etiaz
inquomiam in prioribus e. ti. glo. dicit q'
corrigitur per auct. et illa glo. est vera
bar. et doc. Et approbata de consuetus
dine licet Richar. de saly. contra.

§. d. q' cessio bonoz pt renūciari cū iura
mēto io. fa. i auct. ymo de acti. et obli. C.

Sextus liber. C.

Nota q' si aliquis non vult vti vsucapi-
one sed p'scriptione longi tēporis potest
Et est notabile C. de senus fugi. l. i. secu-
dum ynaz lecturā No. singulari licet alie

res mobiles usufruantur non autem p
scribuntur. l. in seniorum. in qui. cau. cel
set lon. tempo. prescrip.

Nota qd si decedit vxor viro supstite et
filijs omnibus emancipatis ab eo aut ne
potibus vel deinceps vocabitur maritus
in vniuersalibus usufructu bonorum vxoris
vna cum decē. C. de bo. pa. l. si auia et nō
Nō. qd si fili⁹ est in iudicio si est alibi
ne consensu patris. quando extra ordinē
vel iudicis offō. C. qui admi. ad bo. pos.
possunt. l. i. et non est alibi

Nota qd quando ad rem legatā plures
possunt concurrere. legatarij qd in nullū
recta via transit domini sed occupatis in
toto domio meli⁹ est cā alijs tamē super
uenientib⁹ facit ptē et sibi minuit lega
tum. p occupacōez sibi q̄sitas C. de cadu.
tollen. l. i. §. vbi autē singularis est bal.

Nota qd Iudicium dicitur esse dispar in
ter pauperem et debilem et potentē. qā
debilis difficiliter repit probacōes. C.
de car. edic. l. i. glo. notat valde in fi. bal.

Nota qd l. in cōtractib⁹ de non nu. pec.
cause reuocationē confessionis de recep
to non habet locum in vltima voluntate

C. de fal. cā. l. i. vbi glo. notat valde bal.
Nota tex. q̄ iuramentū heredis potest
fieri per procuratores ex causa iusta C.
de Jure deli. l. sanctum⁹. §. si autem. hē
ditas. et facit idem vt inuentario tutor
statuatur quod est nōdignum

Nota textum singulare q̄ de petitorio
ad possessorium transiri potest quotiens
l. ex causa suspendit ipsum petitorium.
C. de car. edic. l. i.

Nota q̄ diminueracōes monetarum q̄ si
mutata moneta intellr de ea que curre
bat tempore litis cōtestationis C. de ser
uis fugi. l. quicūq; glo. vel viginti que
conueit glo. ex. de dec. c. i. bal. vide bar.
m. l. paulus ff. de solu.

Nota q̄ quando hereditas non potest
adiri ex testō propter errorem defuncti
in conuictione persone legata et fideicō
missa. simpliciter relicta debentur adue
nientibus ab intestato C. de fideico. l. eā
quam singulāis est secundum lecturam
azo. communiter approbatam.

Nota q̄ ex intlocutoria sententia nasci
tur actio in factum C. de bo. q; libe. l. si.
§. necessitatem Et non est alibi

Nota qd pat non potest dare procuratorem
ante lit contest. super rebus filij in qbus
habet usufructum. C. de bo. mater. l. i. in
glo. posita super verbo procuratorum
Testator potest reittere tacite Jusypo
thece in testamento C. ut qui ypo lega.
l. ij. in glo. et non est alibi.

Nota qd legatum p non scriptum tran
sit ad substitutum vel coniunctum cum one
re relictorum ad pias causas C. de cadu
tol. l. i. §. i. in glo. et non est alibi

Nota qd confessio facta in testō parte
presente statim preiudicat non spectato
cursu xxx. dierum quod non presumitur
fieri spe future numeracois et sic limita
tur. l. in cōtractibz de nō nu. pec. glo. est
in. l. addita. legata. C. de fal. cau. adiec.

Nota qd si int alternatiuam. l. vel statu
ti ponatur relatiuum diuersitatis substā
cie requirit tamen similitudo eius quod
in relatiuo includit ad premissa C. de ser
u. fugi. l. si fugitiuū in glo. singlari q inci
pit similiter que facit ad multa bal.

Nota quis dicatur pauper relinquitur
ad arbitrium iudicis C. unde vir et vxor
auct. ptea glo. valde nō. et facit ad mltā

Nota qd quotiens. l. facit mentionez de

probatione nec declarat an debeat esse
plena vel semiplena. Recurrimus ad ef-
fe qualitatē ut si sit magni prēiudici re-
quiritur plena si parvi semiplena. C. de
carbo. edic. l. ij. in glo. singulari bal.

Nota q̄ probato legitimo matrimonio
vel q̄ quis ex ea vxore sit natus. licet ip-
sa sit publica mētrix. est necēcia cōseque-
ntia sequit̄ illuz natū esse legitimū. C. de car-
edic. l. ij. in glo. nō. ibi quod sequitur vi-
de casum singularem ff. de adul. l. miles

Nota tex. in scriptis. §. quapropter
est scriptura priuata et facit in poss^o et
de perse sine alio pācium admicō. Nam
secus in petitorio. ut in. l. ij. C. de edic.
diui. adri. tollen. in glo. notabili et singu-
lari quod nota et tene menti in v. signa.

Nota notabilem cautelam in fi. bal.
quando est casus in quo non probāt te-
stes. sed sola Instrā. si modo habes tes-
tes pete examinari. ad eternam rei me-
moriam. et in scriptura redigi quia h̄r
pro instrūto C. de edic. diui. adri. tol.
l. ij. in glo. nota. in fi.

Nota tex. singularem q̄ in donationib^{us}
que morte cōfirmātur locus est falcidie

¶ ad l. fal. l. in donationibus

Sequitur septimus liber. C.

Nota qd si sententia delegati est nulla.
delegans non potest illi committere illam
causam. de nouo terminandam C. de sen-
ten. ex peri. recitari. l. i. in glo. bar.

Nota quare factum datione incertum
Et quare datio certa et quid sit certum
vel incertum C. de op. liber. l. i. in glo. sin-
gulari est enim menti tenenda qd alibi non est

Nota qd ubi producitur extraordinarie
per filium qd non est necessarius consen-
sus patris C. de hys qui admit. ad bo-
pos. quia talis non habet aduersarium.

Nota expresse per iuramentum multe de-
clarari possunt C. de iure deli. l. sanctum
§. in computatione pro redemptione C.
de dona. quam nota. bal.

Nota qd omnis interlocutoria potest in-
distincte reuocari. C. senten. rescin. non
posse. l. i. glo. singulari in fi.

Nota qd sicut prodigus rem suam alie-
nare non potest ita certam rem derelin-
quendo ea priuari non potest C. unde vi.
l. si qs tantam in glo. magna posita sup
verbo. earum rerum et non est alibi

Nota q̄ valet confessio facta coram no-
torio iudice absēte C. de libe. cau. l. i. iube-
mus de hoc in glo. l. si illi⁹ et est sin. bal.
Nota q̄ dilatio reo principali concessa
extenditur ad fideiussores C. de vsu. rei.
iudi. l. i. si. in fi. bal.

Nota q̄ testator potest p̄pothecariam
prohibere ipso iure C. vt in posse. lega.
no. glo. valde nō. et est ad limitationem
l. i. §. cum omni. C. cōmunia de lega.

Nota q̄ ante diem non est obligatio in
ultima voluntate C. de cadu. tollen. l. i.
in principio glo. in vsu cedere valde sin-
gulari Sed secus in contractib⁹ vt in l.
cedere diem ff. de ver. ob. Et ibi nō. bal.

Nota vtruz confessio facta in p̄cessu in
ualido defectu accusatorū preiudicet vt
possit condemnari C. de libera. cau. l. in.

Nota q̄ fit accusatio in fi. in fi. glo.
fideiussores iudiciarios sine nouo processu
q̄ cito reus est cōdempnatus C. de vsu.
rei iudi. l. i. in glo. valde singulari q̄ nō

Item q̄ ipsi fideiussores qui soluerunt si-
militer possunt petere excu⁹ationem cō-
tra reum sine nouo processu bar. ibi ius-
dicato soluendo

Nota q̄ quotiens statuit iuranti semp̄
est Iudici iuranduz nec sufficit q̄ notis
C. de libe. cau. l. Julianus in glo. singu-
lari per doc. C. de iure iuran. l. generali-
ter super verbo ipso Iudice in glo.

Nota q̄ sufficit productioneꝝ instrumē-
torum esse factam tabellioni cause. C. de
appella. l. eos. §. super hijs glo. nō. in v.
summa cum tex. suo

Nota q̄ fiscus puus vbiq; dicitur C. de
quadri. p̄scrip. l. i. in glo. que nō est alibi

Nota q̄ intentas directum dominium si
subcumbit potest transuolare ad vtile.
C. de iuge. et ma. l. p̄lt glo. valde singu-
lari et tene menti

Nota q̄ ad gr̄cias factas ab officiis
bus nō teneāt nisi dicāt non obstantibz
tali. l. et tali licet aliē non esset opus C.
de sen. et inter. omni iudi. l. mancipia in
glo. que incipit perpetuo bal.

Nota q̄ qui sequitur meretur sequi illū
quem ego seq̄r C. de senten. et inter omni
iudi. l. si. glo. nō. in mateia vasalloꝝ bal.
Et tex. videtur notabilis in. l. vema C.
de in. ius bo. iuncta glo.

Nota q̄ ita transit dominiū ex voto vltie

voluntatis sicut ex legato C. de fur. l. si
non dum in glo. singulari. bal.

Nota qd in hys que sunt facta ex certis
sima ratioe fit intetio ad alia C. de fur.
l. si quis seruo in glo. bal. glo. habes in
l. si qs id qd in pn de iuri. omi. iudi. bal.

Nota qd famuli scolarum non tenentur
pro modicis furtis C. de fur. l. apud. in

Nota qd venientes ante glo. fi. bal.
terminum non videtur venisse C. qui ad
mi t. ad bo. pos. pos. l. si. in glo. no. qa fa.
ad questoez Vide bar. ff. de verbo. ob. in
illo qui venit post non videtur venisse l.
quoiam ante klend bal.

Nota qd quis videtur confiteri qd in illo
ponit glo. singularis C. de libe. cau. l. cu

Nota qd sufficit ad produc precium
tionem instror esse facta tabellion cau
se C. de appella. l. eos sup hys glo. val
de notat in verbo. fuma cum ter. suo poit
bar. in l. si. §. Julianus in questione pro
cedo ulterius

Nota qd in vocando fiscum in ius ita sit
petenda venia sicut si pater vel manus
missor C. de quadri. prescrip. l. bene. a 30.
none glo. singularis

Octuus liber. C.

Nota q^d privilegium prelatiōis de quo loquitur. l. assiduis non habet locum de dote confessata. C. qui potiores in pig nore habeant. l. assiduis et ibi glo. singu laris Et eius exemplum est in glo. sin gulari in principi^o C. de dona. ante nup. l. hec vicia nisi nobilitas vxoris prepon derās habet suadere ff. in an. l. credito S. cum qui vxorē ibi secunduz dignitatē

Nota q^d si heres fideiussoris potest age re ex persona sua rei ven. q^d uis tāq^d her es teneat C. de eue. l. fi. et nō est alibi

Nota q^d merces aliunde delate extra ter ritorium possunt portari non obstāte sta tuto de merce. extrahenda vetenti C. de edifi. priua. l. si quis post hanc Et al legatur glo. singularis angelus

Nota q^d emptor vniuersitatis pro eue ctione rei singularis non agit nec etiā ad sumptus C. de eue. l. i.

Nota verbū pmissioms in scriptura eti am priuata positū si de p^resentia p^resentia cō stat intellⁱ facta stipulatio Et vbi de p^resentia non cōstat si aliud non appareat p^rsumit^r ut dī^r glo. nō. de cōtractu. fa. l. i.

Nota q^d consiliū ciuitatis ciuitatē rep^{re}
sentant et illud potest quod ciuitas C. q^d
sit lon. consue. in rubrica in glo. singulari

Donus liber. C.

Nota q^d omniū que sunt in domo vel in
agro meo presumo habere noticiam de
cursu competenti sum in loco domini p^{ro}
positus secus si sum in loco longissimo
C. de fal. mo. l. i. Casus singularis

Nota q^d si percussus ambulat super ba
eulo suo post triduum. et postea moria
tur non presumitur ex vulnere nec tene
tur vulneratus de occiso C. de emen. ser
uo. l. i. in glo. singulari

Nota q^d in causa criminali non potest ob
ici exceptio contra procuratorem. etia
pace facta C. de adul. l. q^{ui}s in glo. ho
die vero ex de iudi. c. i. li. vi^o

Incipiunt Textus et glo. singla
res ff. de. secundū predictos de

Primus liber. ff. de

Nota q^d delegatus principis super ver

8
bum iubeo non delegat sed per mado ff.
de offi. preli. l. sepe et non est alibi Cum
concor. glo. m. l. nec mandate ff. de tuto
et cura. da. ab hys

Secundus liber. ff. v.

Nota qd qui contrahit certo loco et re-
nuunciat privilegio fori potest conveniri
si ibi inueniatur et si non inueniatur
potest peti ut remittatur sicut in delicto
ff. si quis in ius vo. non pe. l. i. Et non est

Nota qd a sententia arbitri alibi bal.
electi super emergenti vel incidenti appel-
latur ut m. l. si arbit ff. qui satis. cogun.
et non est alibi bal.

Nota qd si aliquis missus est in posses-
sione solui ex privilegio speciali id non ope-
ratur ex post facto reuocantis te mitte-
re licet offeratur ff. qui satis. cogun. l.
de die. §. plane et non est alibi

Nota qd quicumqz allegans paupertate-
m vel diuiciam. debet illam probare si
talis allegatio est fundamentum sue in-
tentiois ff. qui satis. cogun. l. si vero. §.
qz pro rei in glo. Et non est alibi

Nota q̄ sicut ratihabitio et mandatus
equiperantur ita mandatum superueni-
ens ei qui exptus est sine mandato ff. q̄
exptus est sine mandato ff. qui satis.
regun. l. iulianus secundum vnam lec-
turam quod credo verum quando super-
uenit actu man. consummato totaliter

Nota q̄ q̄ndo delictum purgat̄ per mo-
dum excipiēdi pena trāsit ad hēdes nam
si expectaret cont. lit̄ nūq̄ transiret q̄a
lis nūq̄ contestatur ff. quod quisq̄ ius-
ris. l. in. et non est alibi

Nota q̄ an iubens reddi instrumen-
tum debiti videatur illud remittere ff.
de pac. l. labeo in glo. singulari et magis

Nota q̄ in causa crimi strali angl⁹
nali potest nunciari defensionem quando
crimen est notorium glo. singularis in. l.
pactum inter heredes ff. de pac. Secus
si non est notorium glo. singularis in. l.

Nota q̄ in media nocte. i. ff. de fur.
quis potest satisfacere vel pignori ne
detineatur per curiaz et notarius instrā
recipere. Et si dixerit scriptum de die po-
terit absq̄ metu falsitatis quia more ro-
mano dies durat de media nocte vsq̄ ad

1
aliam mediam noctē ff. de feriis. l. more
romano in glo. que non est alibi

Nota q̄ contra solemnitatem instrus-
menti admittitur probatio etiam per te-
stes ff. de pac. l. iuris gentium. §. quod
fere. et est glo. singularis que incipit sed
et contra. bal. quā glosā nota scdm bar.
que dat nobis intellectū. l. generalit̄ se-
cundum diffinitionem

Nota q̄ acceptilatio non tollit accepti-
lationem ff. de pac. l. si vnus. §. pact⁹ in
glo. que non est alibi bal.

Nota q̄ receptio testiuꝝ ad eternaz rei
memoriam debet peti coram illo iudice
qui de causa cogitatus est ff. de trans-
ac. l. cum hñ §. transactiones

Nota q̄ p̄ desertationē appellatiōis non
perditur possessio ff. qui. satis. cogun. l.
scienduz. §. fundum. et non est alibi bal.

Nota q̄ minor non presumitur ex dolo
presumpto ff. de eden. l. vbi exigitur et
non est alibi

Nota q̄ pater in dubio videtur filio sti-
pulari vt heredi. ff. de pac. l. si tibi. §. si
pactus et in. l. tale pactum in fi. glo. et
est singularis

Nota qd ubi quis non habet actionem
ipso iure supplet Iudex p eo secus si per
exceptionem ff. de pac. l. si unus. §. pac
tus in glo. inopimando

Nota qd traditio necessaria nescit pac
tum in. l. in traditionibus ff. de pac. in
glo. que non est alibi

Tercius liber. ff. x.

Nota qd dies et consul positi in initio ta
bularum referuntur ad omnes sequen
tes ff. de eden. l. si quis argentarius. §. si
initium tabularum quod nota.

Nota qd propter euentum incertum suc
cessionis ex testamento vel ab intesta
to agitur contra bona possidentis pro q
quota possiderit ff. de transac. l. contro
uerfia. et non est alibi angelus

Nota sicut excep^o dilatoria non pot op
poni post lit^{er} cont^r. ita non potest opponi ex
ceptio viciose caut^{er}. ff. qui satis. cogun.
l. de die. §. si seruus in glo.

Nota qd pacti possunt testi. iuramentuz
remittere ff. de fe. l. i. in pn. in glo. et est
tex. ex de testi. c. tuis

Nota qd sicut in obligatiōe rem restitui
que descendit ex cōtractu bōefidei tenet

heres ff. como. Ita q̄ debetur iudicis of-
ficio ff. de eden. l. si quis ex argentariis.
Nota exemplū instrū §. i. quod nota
originalis nō facit fidē nisi originali exhi-
bito in auct. si q̄s in aliq̄ documto C. de
eden. l. si q̄s ex agētariis. §. p̄tō ait q̄uis
Nota q̄ vbi sententia non infamat Ibi
confessio facta coram iudice non infat-
mat ff. de infā. l. q̄ ego. §. ex comp̄misso
Nota q̄ procuratō in et nō est alibi
rem suam habens viles concurrens cū
domino ei prefertur ff. de procurato. l.
procurator licz nullū de illis tribus in-
uenerit de quibus in. l. iij. C. de noua
Nota q̄ procurator respondet positioni-
bus ff. de pcura. l. nō solū et ibi an. iuret
Nota q̄ vbi vba diri de calumpnia
gunt ad iudicē tunc illd̄ expedit iudicis
officio de postu. l. i. §. ait pretor in ij^o
Nota q̄ affines intelliguntur parētes
nisi quo ad matrimonium ff. de postu. l.
cur eorum. §. affinitatis cum glo. bar.
Nota q̄ dispositio vera in casu vero nō
habet locuz. in casu falso ff. de nego ge-
stis. l. iij. §. hec verba et non est alibi
Nota q̄ sicut obligatio fideiussoria est

efficacia q̄ principalis non extinguuntur
a principali vel si super fideiussoria erat
facta lit̄ cont. vt in .l. seruus ff. de infa
et non est alibi secundum angelum

Nota q̄ instancia trāsit ad heredes Et
cum eo qui loco heredis habetur ff. de
infa. l. seruus fallit in fisco ad hec. l. si cō
stante. §. si. ff. solu. ma. Et ibi notat bar.

Nota q̄ infamis nullum officium pub
licum exercere potest ff. de infa. l. quod
ait. §. miles in glo. que non est alibi

Nota q̄ scribens expensas in libro rati
onum videtur de illis protestari. l. nesci
mus ff. de nego. ges. in fi.

Nota curatorem habenti potest dari cu
rator ff. de procura. l. inuit⁹. §. hīs qui.

Nota q̄ dolus non impe quod nota
bit quasi contractū. quia dolo accedens
alia negocia gesturus agit quatenus do
minus factus est locupletior ff. de nego
gesti. l. si pupilli

Nota q̄ defensor allegans causas absē
tie etiam post litis contest. non damp
natur ff. de nego. ges. l. libero. §. si. Sec⁹
si allegat causas causis cōcor. l. apud ff.
iudi. sol. et ibi imputetur si non appellat

Quartus liber ff. v.

Nota qd si bona patris propter delictū publicentur peculium profecticiū nō publicatur sed remanet penes filiū ff. de mīmo. l. iij. §. sed vtrum v. nec eo mo- uetur Et non est alibi

Nota qd in ppotheca non succedit preci- um loco rei vnde qui rem ppothecatam distraxit non conueitur ppothecaria ad precium restituendū. ff. de distrac. pig- no. l. ij. in fi. Et et singularis bar.

Nota qd si cōpromissum est geneale et de dolo malo que non fūt petita sup non petitis ista obstat exceptio. sentenciā la- ta sicut vere eis dē absolucō esset lata ff. de arbi. l. de rebus et non est alibi

Nota qd tempus ad confectionem inue- tarij currit minori. ff. de mīmo. l. auxiliū in glo. v. cessabit et non est alibi

Nota qd si post lapsum triennij interpel- latur debitor. videtur recessum a paren- do tamen debitor satisfaciāt infra termi- num congruum. cuius declaratio est Ju- dicis offō arbitrio ff. de mīmo. l. emulus in glo. magna v. si non certum est Et non est alibi. Et eam tenet bar.

Nota q̄ usufructuarius possidet ciuiliē
et naturaliter Et intellige rem natura
liter et ius ciuiliē. l. usufruct⁹ ff. ex qui.
cau. maio. xxv. l. Ait pretor. §. Item in
Nota q̄ valz sentēcia glo. singulari
si Iudex dicat credo talem condempnan
dum. ff. de arbi. l. diez pferre. §. si plues
Nota de verbo dicitur dic in. l. quātum
§. si arbiter ff. de arbi.

Nota q̄ auct. malefidei possessor C. de
prescrip. longi tempo. non habet locum
si alienans a pñ^o fuit bonefidei possessor
licz alienacōis tpe fuerit mlefidei poss^o
ff. de alie. iudi mutā. cā. fac. l. Itez si res
in pñci^o in glo. singulari iūcto tex. an.
Nota q̄ apprehensio possessionis sine vi
cio pro qua temporalis actio compete
bat perpetuat actionem licē cont. ff. ex
qui. cau. maio. l. hñs in glo singulari
Nota q̄ si minor hereditatez admit. Et
maior factus debita exigit q̄ per istum
actum exactionis non priuatur benefi
cio in integrum restitucōis ff. de mino.
l. i. §. scio et non est alibi

Nota q̄ sentēcia lata valet in expen. q̄s
Iudex taxauit in termino vnde dies ap

pellanduz currit a die taxationis nisi tax
auerit ultra modum ff. qd me. ca. l. si cum
exceptione. §. aliquando in glo. que non
Nota qd ubicumqz actio pe est alibi
nalis incipit esse hereditaria ibi transit in
omne heredem. Sed contra defunctum illius
heredis nunq nisi actus fuerit ff. qd me.
ca. l. videamus Et non est alibi sedm an.
Nota de eo qui dicit qd tanto tempore pos
sedit et plus ff. ex qui. causis maio. l. ab
hostibus. §. qd sup ubi glo. qd non est alibi
Nota qd protestatio non artat eum cui
est facta nisi post modicum tempus iux
exigenciam ff. de mmo. l. emulus in glo.
magna Et non est alibi

Nota qd filius emancipatus a patre tu
torum auctoritate et ledit qd potest pe
ti restitutio ff. de mmo. l. etiam in pn et non
Nota qd actio non potest reo in est alibi
uito de eadem re plures instancias facere
ff. de arbi. l. de rebus et non est alibi §. an.
Nota qd obmissio ordinis ubi est neces
sarius inducit actus retractationem ff.
quod me. cau. l. non est verisimile. §. si.
quod nota Et ibi est casus Et notatur
hic qd licet processus sit inualidus tamen

si est solutio facta non repetitur. bal.
Nota q̄ minor adiens hereditatem etiā
locupletem potest restitutionem petere
ex eo solo q̄ non valeat litibus et sumptibus
molestari. ff. de mino. l. minor.

Nota utrū filius possit esse iudex in cau-
sa patris. glo. distinguit ff. de arbi. l. qm̄
etiam nec glo. indiget suppletionē vel
additione.

Nota q̄ prescriptio longi temporis non
erat cognita tempore digestorum ff. ex
qui. cau. maio. l. iulianus in glo. Idez di-
cit glo. in l. qui occidit in. §. si. ff. ad le.
acquil. Idem in l. si quis emptioms de
prescrip. xxx. annorum

Nota q̄ licet supermordimati non debe-
ant pronuncari. s. ex necessitate vt nota
in l. i. C. de ordi. Iudici potest tamē vo-
luntarie ff. de mino. l. in tua. vtilem glo.

Nota q̄ in generali mandato non venit
dolum cōmitti tamen si ille casus noto-
rie cōmittitur retineat aliquid quod ad
eum ratione doli. peruenerit videtur Il-
lud malaficiū ratificāe ff. de dolo. l. si ex
dolo. §. sed an municipales dic vt in glo.

Quintus liber ff. de

Nota q^d p^rcessus iudicialis indebite fac-
tus condicatur per conditionem indebiti
in .l. ij. §. conuenire in glo. super v^obo cō-
sensus ff. de iudi. Et non est alibi

Nota q^d sicut clausula iudicatum solui
continet tacitas causas ita et stipulatio
recte defendi difficile est alibi reperire
ff. de iudi. l. necie defendi bar. ymo ha-
bes in .l. hec autem. §. recte defendi. ff.
ex qui. cau. maio. in posse. ea.

Nota q^d sententia lata contra absentes
per falsas et falsa allegata est nulla ip-
so iure sed si non per falsa habet locum
restitutio ff. de iudi. l. si pretor. §. mar-
cellus cū glo. et nō est alibi Et est glo.
in v^o. sciens Si autem est lata contra pre-
sentem per falsas allegationes false al-
legationes false allegata habet locum
restitutio vt ibidem et ff. de re iudi. l. di-
uus al' non sed debet appellare

Nota q^d sententia lata super querela p-
actore rescindit testamentum non in fa-
uorem illius qui vincit et in illorum quo-
rum interest Vnde sententia lata per cō-
tradictorum non iusto. p^riudicat iuste li

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
tiganti quo ad omnes ff. de inoffi. testa
in. l. postumus. §. si quis et non est alibi
fa. ff. quibus mo. pig. vel ypo. sol. l. de
ficiante an.

Nota qd comparens in iudicio ut assi
stat cause potest ceteros vel saltim no
mina testium edere principali ut nego
cium suum dicat ff. de inoffi. testa. l. si su
specta in principio in glo. textus etiam
non est alibi

Nota qd qui succedit alicui per medias
personas et heres est ex testamento. ut
ab intestato prout ei fuit post qui eidez
media nocte succedit ff. de peti. here. l.
veluti in glo. magna

Nota qd Iudex succedens appellanti po
test suam sententiaz impugnare ff. de in
offi. testa. l. filijs glo. singulari

Nota qd ubi aliquid expeditur Iudicis
offo non habet locum reconuentio ff. de iu
di. in l. argentarium. §. si. et non est alibi
Nota qd de naturali debito inter patres
et filium obicitur compensatio Et pater
expendens in honore filij videtur velle repe
tere de bonis qd filio emancipato debz re
stituere ff. de peti. here. l. filij a patre

Nota propter ignoranciam iuris quem
esse in mala fide ff. de peti here. l. sed si
lege. §. sane

Sextus liber ff. ve.

Nota qd oliua et vne sunt fructus indu
striales ff. de rei. vendi. l. ei⁹ fundi et hoc
ibi probatur coniuncta. l. fructus de usu
fruc. vbi habetur qd etiam bonafidei pos
sessor fructus naturales non facit suos
vt in dicta. l. eius. §. si. ergo facultas de
clarandi vba dubia non transit ad here
des ff. de rei. vendi. l. Idem pomponius
§. si. glo. prima

Nota qd prodest interponi cautiones ad
fructus vt possint peti iure actionis que
autem officio Iudicis peti potest glo. in
l. si mulier. §. rem de lega. in. idem diz
cit glo. in. l. si post acceptum ff. de rei. ve
di. l. non solum. §. si. in glo.

Nota qd vbi mandatur aliquid alicui
quod est de genere promissorum licet in
specie prohibitum sit tenetur mandans
non mandatarius ff. de rei. vendi. l. dig
num in glo.

Septimus liber ff. ve.

Nota ius accrescendi in proprietate habz
locum solum in domini acquisitione im
pedito ibi usufruct. habz locum in acq
sitione resoluta ff. de usufruc. accrescen.

Nota inter legatarum l. i. interdum
et substitutus alteri? legata non potest
rem coniunctio verbalis sed realis ideo
ex reali potest procedere ius accrescens
di non ex verbali ff. qui. mo. usufruc. ad
mit. l. sicut in diuinos. §. i. in fi. et non est

Nota q fideiubet ex neces alibi Bal.
sitate sibi imposita a testate soluens nō
repetit ff. de usufruc. ea. re. que usu con
sumū. l. tribus et non est alibi Bal.

Nota q usufructuarius tenetur cauere
de utendo arbitrio boni viri ut uti debez
at simul cum proprietario ff. quēadmodū
caue. l. usu. Et ille casus non est alibi

Nota q usufructu relicto ob alimenta
non habet locū ius accrescendi ff. de usu
fruc. l. domus. §. fi.

Octauus liber ff. ve.

Nota q si per mille milia annorum sta
rem q in area mea non edificarem non
propterea impedior edificare ex tali cur

fi ff. de serui. verba. predio. l. qui lumen
num in glo. et est singularis

Nota quando aliquid iudicis officio pe
titur nūq̃ iuratur in litem si illud non fi
at ff. si serui. vendi. l. harum in glo. vide
bar. in. l. si post ff. de no. operis nunci.

Nonus liber ff. ve.

Nota quando vulneratio precedit occis
sionem potest de vtraq̃ agi. secus si vno
impetu quia tunc tantuz de occiso quod
nota ff. ad. l. acquillia. l. illud in fine

Decimus liber ff. ve.

Nota q̃ si causa committatur consulen
da in dubio presumuntur expense commu
nes si vnus litigatorum soluere nolit p
tem suam salarij et alter soluit debent
soluenti refundi ff. finium Regun. l. sed
et si loci. §. i. v. sed et si messor secunduz
Richardum et non est alibi secundū an.

Nota q̃ in hūmanis sufficit probatio p
iuramentum ff. ad exhibi. l. thesaurus

Undecimus ff. ve.

Nota q̃ debitor potest interrogari de
plano non oblato libello scilicet an de
beat ff. de interro. acti. l. vbiq̃ in glo.
et non est alibi

Duodecimus liber ff. v.

Nota q pactum de iurisdictione danda
etiam ante lit contest. non potest reuo-
cari si iuratum fuerit ff. de condi. ob cau-
sam. l. si pecuniam in principio glo. in

Nota q exceptio repli vbo actione
rationis non obstat repetenti sed peten-
ti ff. de condi. inde. l. interdicimus in glo.
et est singularis tamen habet sociam in
l. cum heres. §. i. e. ti.

Nota q triplex est exceptio doli ff. de
condi. ob cau. l. qui se debere in glo. mag-
na que est nota. et non est alibi angelus

Nota q contractus in iure non fiunt p
se sed put partes volūt ff. de iure do. l. si
quis cū debitorū glo. singu. secundū Bar.

Tredecimus liber ff. v.

Nota q litetre continentis confessiones
pecunie que probationem non possunt
inducere inducunt tamen constitutiones
pecunie ff. de consti. pecu. l. quidam iur-
ta. l. si. de insti. que alle. in glo.

Quindecimus liber ff. v.

Nota q debitor inter causas suas bona
sua presumit facere in fraudē creditoris
ff. de pecu. l. in suam. §. cum ratione

8
Sedecimus liber ff. ve.

Nota q̄ habens iustam causam litigan-
di ab initio nunc renūciat liti postq̄ per-
pendit se perseverare iustā causā litigā-
di non debet condemnari in expēsis fac-
tis vsq; tunc q̄a habuit iustam causam
litigandi sed instancia post sic ff. depoli-
ti. l. si quis infamat⁹. et est tex. singularis

Decimus septimus liber ff. ve.

Nota q̄ q̄uis vnus ex reis debēdi sit cō-
uentus et se defendit potest alium con-
uemiri ff. man. l. creditor in principio cō-
tra. l. quotiens. §. creditor ff. de pecu. se-
cundum an. Et non est alibi

Nota q̄ in rescriptis habet locum argu-
mentū a contrario sensu ff. man. l. si pro-
curator. §. si ignorantis in glo.

Nota q̄ lite pendē. non habet contra-
tercium iudicium expeditum. et non ha-
bet locum titulus vt lite pen. ff. man. l.
eadem in principio et non est alibi

Decimus octauus liber ff. ve.

Nota q̄ licet pactum coherencia con-
tractus non vellitur ad actionem parā-
dam ad vfuras ita nec ad penam ff. de
serui. exponat. l. seruus ea. in glo.

Decimus nonus liber ff. v.

Nota q̄ vendens rem alienam scienter
tñr. actione exempto ad precium restis
tuendum etiam si expresse caueat semel
euictionis nomen prestituruz ff. de acti.
emp. l. emptorem. §. si. et nota bene illuz
textum

Vicesimus liber ff. v.

Nota q̄ in instrumento priuato non re
quiritur dies neqz consul. ff. de pig. l. cū
tabernam. §. idem sit

Nota q̄ q̄uis quis sit prohibitus ven
dere tamen si vendit tenet venditio pre
terq̄ si stipulatur sibi aliqd̄ ius in re ff.
de distrac. pig. l. si creditor secundum lit
teram passiuam prout tex. dicit non tes
nere venditionē angelus

Nota q̄ in p̄potheca non succedit pres
cium loco rei vnde qui rem p̄pothecatā
distraxit non tñr p̄pothecaria ad precis
um restituendum ff. de distrac. pigno. l.
ij. in fi. vbi est tex. singularis Bar.

Vicesimus primus liber ff. v.

Nota q̄ intentans rem simpliciter ad se
pertinere iure domini vel quasi et si beu
bens potest publicianam intentare ff. de

1
edili. edie. l. minor. §. si seruus

Nota q̄ factum die feriata potest reuo-
cari die feriata ff. de euic. l. minor in p̄n-
cipio et non est alibi

Vicessimus secundus liber ff. x.

Nota q̄ tunc est n̄ce probare tempus
quando est de substantia actionis Idem
exceptionis ff. de testi. l. ob cart^m. §. si.
et non est alibi

Nota q̄ Iudex potest ex suo officio se de
testibus coram se productis informare
ff. de testi. l. in. in glo. valde n̄bili Bar.
de damp. infec. l. in. §. hoc autez iudiciū

Vicessimus tercius liber ff. x.

Nota q̄ constituens marito debitum ex
contractu in dotē q̄ poterat tūc tradere
mulier tempore constitucōis illud in do-
tem videtur accepisse secus si non pote-
rat creditur tamen cum in dotem libera-
tionem obligationis accepisset vel ha-
buisset ff. de in. do. l. si sponsalibus. §. ii.
Ex quo plurimi resultāt effectus vt ibi
nota et non est alibi Rap.

Nota q̄ rogatus dare dotem mulieri si
postea iussu mulieris promittit marito

futuro q̄ non est obligat⁹ marito quia
actiones non possunt transire ad alium
q̄ ad illum. cui fuerit rogatus restituere
ff. de iure do. l. si mulier. §. ex asse Et
non est alibi secundum an. Bar. m. l. si.
C. ad trebellia

Nota q̄ matrimonium quod est ipso iure
nullum solo nomine impetrantis ei⁹
filios naturales ad legitima iura cōmuni⁹
adduxit ff. de ritu nup. l. qui in prouinciā
am et est textus vnicus qđ tene menti

Vicesimus quartus liber ff. v.

Nota q̄ res donata causa mōtis non venit
in generali publicatione omniū bonorum
ff. de dona. inter. vi. et vxor. l. sed et
si mors. §. i. vbi est textus notabilis

Incipiunt tex. et glose singulares
Infortiati. Primo
Primi libri

Nota q̄ si predium datum est extimatum
ex ea extimatiōe q̄ non facit empcōz
q̄ tunc p̄ maritūz vēdi potest vxore volente
ff. solu. ma. l. si extimatis cōiuncta

1
glo. et non est alibi secundū an.

Nota q̄ licet secundum veritatem fili⁹
sit obligatus onerib⁹ patris anteq̄ vta
tur beneficio pretoris tamen non potest
conueniri nisi probet actor fili⁹ in commis
sione quod est nobile ff. solu. ma. l. si cuz
dotem §. transgrediamur an.

Nota q̄ patre in opere sic consolidatur
actio in filiam. vt ipsa sola possit agere
et sine consensu sicut post mortem patris
ff. solu. ma. l. n. glo. valde singularis et
notabilis quam nō. Bar. et Dy.

Nota q̄ maritus tenetur facere sumps
tus litis ff. de impen. in re. dota. fac. l. i.
glo. valde nō. et singla. quaz puto verā

Nota q̄ actio directa et contraria non
habent locuz nisi in casibus expressis in
iure ff. de impen. in re. dota. fac. l. omni
no in glo. singlari et non est alibi Bal.

Secundus liber Infortiati

Nota q̄ pater p̄t auctorizari si vn⁹ fra
ter donat alteri ffrī ff. de aucto. tuto. l. i.
in glo. et non ē alibi Et h⁹ q̄ ad p̄petatē

Nota q̄ creditor qui instrumētuz debiti
admisit casu potest cogere debitorez vt
nouum sibi faciat instrumentuz ff. de ad

ministra tuto. l. cyro gphis cu glo. Bar.
in. l. si finita. §. elegant de damp. infec.
Nota qd coniuncta persona admittatur
ad agendum pro minore quod est miru
ff. de administra. tuto. l. tutores qui post
glo. singularis in principio relata ad ter
tum qd minor non potest expresse procu
ratorem facere Cy. in. l. exigend C. de
Nota an confessio debitoꝝ procura
ris debito recepto prohit efficaciter de
bitori et non noceat pupillo q̃tum ad
eum ff. de administra. tu. l. lucius. §. tu
tele glo. valde nota. et singularis cum
textu ymo singulari Et Bar. ibi qd sic
Et inde reprobat et sepius habui ipsaz
de facto angelus

Nota qd dampnatus ex inquisitione non
est infamis ff. de suspex. tuto. l. tutorqz
§. plit in glo. que non est alibi

Tercius liber Infortiati

Nota qd testis familiaris facit iudicium
ff. de excusa. tuto. l. in. §. etas

Nota qd ratione persone voluntaria iur
isdicio effectum extendit ad res extra
territorium existentes ff. de rebus eoꝝ
rum. l. magis puto. §. illd et no est alibi

Nota q̄ qui patitur aliquid scribi in ac-
tis parte presente videtur per stipulati-
onem promittere ff. de fi. tu. l. cum ostē-
dimus. §. si. tex. qui nō est alibi secundū
Dy. et est singularis

Nota q̄ due presumpcōes faciunt ple-
nam probationē nisi pcedāt indicia ff. de
excu. tuto. l. n. nec est alibi scdm Bar.

Nota pro confessiombus adulterorum
quam fecerunt quidaz tutoribus suis de
bona gestione ff. de excusa. tu. l. n. §.
contrarium glo. singularis secundū bal.
in auct. sacmēta puberū et Salice ibidē

Quartus liber Infortiati

Nota q̄ pendente appellatione licet tol-
lat infamiaz iure irrogatam p sententiā
vt. l. furti ff. de hīs q̄ notā. infam. §. i.
non tollit infamiam facti ff. de testa. l.
qui a latronibz. §. si. in glo. et ipsam nō

Nota q̄ vbiq̄qz ac secundum an-
tus tenet et valet etiam cum teste inha-
bili vt ff. de testa. l. qui testamento. §.
per contrarium in glo. quam nota

Nota secundum testm̄ pretericōne iam
nati non tollit p̄mū et si preteritus viuo
testatore decedat ff. de libe et postu. l. si

lius Et non est alibi

Nota q̄ datio vulgaris substituti inus-
tiliter facta impedit ius accrescendi in-
ter heredes nisi sint ad inuicē substituti

Item q̄ duo instituti pure non possunt
adire hereditatem nisi simul licet testas-
tor hoc nō caueat ff. de inuis. irri. fac. ve.
testa. l. si ego et nō est alibi secudū Dy.

Nota q̄ si notarius dicit in fine instru-
menti inductiones et cancellationes ma-
nu mea feci non redditur instrumētū su-
spectum ff. de hīs qui in testa. delen.
l. cancellatio Ibi et non est alibi secun-
dum Bal. Et est verum si vna est can-
cellatio vel rasura Sed si plures sūt can-
cellationes caute faciet si designet quas
fecit secundum an.

Nota q̄ restitutio nil operatur post al-
teri ius acquisitum ff. de libe. et postu. l.
gallus. §. et quid si tantū in glo. et non

Nota q̄ part⁹ potest est alibi Bal.
conciipi die mortis testatoris ff. de libe
et postumis. l. gallus. §. i. in glo. Et sic
deciditur dubium an matrimonium pos-
sit contrahi in puncto mortis quo ad le-
gitimationem filiorum Bal. ibi Jo. an.

in c. tanta qui filij sunt legitimi et p Cy.
in. l. nuper. C. de natura. libe.

Nota q ad validudiez relictoru intesta
to requiritur aditio ex testamento ita re
lictorum ab intestato per legitimos ff.
de here. insti. l. qui filio. §. servus in glo.
fi. in fi. Et non est alibi secundum Ja. de
are. et angelum

Nota q vbi pena privationis alicuius
commodi pure collati venit inferenda ex
testatoris voluntate si per oneratos cer
tum quid non fiat contumacia unus
non presentis non privat alium privaz
tione parentis ff. de here. insti. l. pater
familias in testamento Et non est alibi
iste casus secundum Bal.

Nota q filius a primo gradu preteritus
et vulgariter institutus substitutus im
pugnans primum gradum ut sibi locus
faciat potest succedere ex vulgari Et sit
ex testamento quod impugnat como
dum importat ff. de here. insti. l. si filius
Et est casus singularis secundum Bal.
nec est alibi qd est contra. l. papimano
§. novissime ff. de inoffi. testa. secundo an.

Nota q̄ falsa causa viciat testamentuz
legatis firmis manentibus ff. de here. in
sti. l. si. et non est alibi secūdm Bar.

Nota q̄ absens vel equitans non tene
tur procuratorem mittere ad lit̄ conte
standum vel sententiam audiendam ad
cetera tūc ff. de here. in sti. l. si q̄s hēdes
ita instituat in fine ibi est glo. singularis
super verbo egritudinem. ibi Jo. an.

Nota q̄ quis non tenetur mittere pro
curatorem quando quis non inuenit de
facili vel bene ydoneuz ff. de here. in sti.
l. si quis instituat in fi. glo. vt in. l. Idē
q̄ in p̄n° ff. p̄ soci. que. l. non est alibi se
cūdm Bar. et angel. quaz tene menti

Nota q̄ quasi per non scriptuz sine one
re vadit caducum cum honore ff. de he
re. in sti. l. n̄ in glo.

Nota q̄ in volūtate terren non potest cō
mitti id quod est de facto. sed id qd̄ est
de iure ff. de here in sti. l. illa institutio
glo. illa nō ē et nō est alibi ymo sūt due
leges parte ex ea de ver. ob. l. si manda
tum. §. si mandati

Nota q̄ vbi duo vocantur ad eandē por
cionem hereditatis non expressa porciōe

testantis sine disposiciōe sed lege inter
eos non habet locum ius accrescendi ff.
de here. insti. l. habemus.

Nota q̄ verba relinquo ad incertū bo-
nis indiffinitē vel vniuersaliter trahun-
tur ad iustum ff. de here. insti. l. hīs ver-
bis glo. singularis Bal.

Nota q̄ qui solidum a testatore accipe-
re non potest substitutus potest pupil-
lariter pupillus vnde cumq; quelita non
quelita a patre nisi ad sumam quam ca-
pere de bonis eius potest ff. de vulga. et
pupill. substi. l. si hīs qui ex bonis et nō
est alibi Bal.

Nota q̄ quantum ad seruanda legata et
fideicommissa et talia grauamina illa ta-
lia quisquis heres erit Idem operatur
q̄ repetitio facta aduentibus ab in-
testato Et q̄ talia si non valet iure te-
stamenti valeat iure codicillorum ff. de
vulga. et pupil. substi. l. ex duobus. §. fi-
lium glo. patris quoq; ibi comprehen-
dunt et non est alibi secūdy Bal. et an.

Quintus liber Infortiati

Nota q̄ illa hereditas dicitur opulen-
ta que sine vexatione affert opes locu-

ples autem cum veratione opes affert
ff. de acqren. here. l. si q's michi. §. si fisci.
seruus in glo. in v. hereditate que singula
ris est pro q' est tex. in l. i. §. si. ff. de offi.
Nota q' causa dicitur procura. cesa.
lucratiua cum a lucōne habeat originem
ff. de acquirere here. l. si duo
Nota q' q'uis filius familias instituatur
quē testator credebatur sui iuris et ei substi
tuit vulgarit' habet locū dispositio q' fit
in eum seruo que testator putauit liberū
l. si pater familias tunc ff. de here. insti. ff.
de acquirere here. l. si q's et est glo. q' non
Nota q' ius accrescēdi in eis est alibi
tum cū pupillari substitutiōe trahit ad
illā vt porrigat ad bona impuberū ff. de
acquirere here. l. qui pater et non est alibi
Nota q' sententia lata ex falsa causa nō
potest instaurari ex veris probationibus
ff. de acquirere here. l. si is in fi. et est glo.
singularis et nō est alibi scdm Bal licz
cōtraria glo. allegat p' singl. in l. si ex p'f
sum. §. i. de appella. et est glo. si dum di
cit econtra et ita tenet Bar. p' l. si. ff. qd
cum eo. quod non est ex eisdem actis
Nota q' vbi dominium trahit originez

100
a lucro iuris ignorācia non tenet in dāp
nis ff. de acquire. here. l. si duo in glo.
in fi. que non est alibi Dy.

Nota qd si filius post mortem patris pse
uerans in societate contracta eo viuo vi
detur se immisceri hereditati secus si no
uam intret ff. de acquire. here. l. nullus
§. si in societate et nō est alibi scdm Dy.

Nota qd si filius furiosus substituitur po
test adire hereditatem sine iussu patris
et sibiipso querit ff. de acqui. here. l. cum
heres et est singularis casus scdm Bar.

Nota qd si intret eius cui terminus est p
fixus haberi pro addita in eius odiū ha
betur pro repudiata vel econtra ff. de ac
quiren. here. l. qd diu valde nobili Et sin
gulari ibi ad iusticiā scdm Bal. et Bar.

Nota qd quis psumitur factum suū scire
in maleficus et in alijs ff. de acquire. he
re. l. pāthom⁹ §. rei glo. nō. vide. l. cum
falsū e. ti. Bal. Et qd negatia coātata lo
co et tpe p̄babil^r est et cotidie allegat^r

Nota qd morte mādātis tutorē expirat
mādātis re integra esto qd supuiuat pu
pillus ff. de acquiren. here. l. si per epis
Itolam glo. singulari Petrus

Nota glo. valde singularem que declarat inter q̄s debet esse fama quādo tractamus de actis an requiratur vel sufficiat ipsa fama quia inter illos esse debet qui verisimiliter scire possunt vtputa vicini vel amicos ff. de acqueren. here. l. cum quidam. §. i. Bar.

Nota q̄ delictum faciēdo non potest remitti quo ad penam fisci sed delictuz in obmittendo sic ff. ad sillepa. l. dīmus in glo. nec est alibi secundum Bal. ymo secundum Bar. de iniur. l. i. §. vsqz adeo Bar. limitat nota. in l. iuris gentium. §. pasciscita Bal.

Sextus liber Infortiati

Nota q̄ si concessi actione duobus diuersis temporibus an secundus possit alium conuenire in agendo Dic si agit directa sic si vtili secus ff. de lega. i. l. non quocumqz. §. quidam cum gauū.

Nota q̄ quando lex mandat aliquid fieri vel testator vel ita conuenit inter cōtrahentes debet ita fieri vt valeat ff. de lega. i. l. huiusmodi in p̄ncipio in glo. et est singularis Bal.

Nota q̄ obligatio contracta in genere.

respectu determinate rei illa re pempta
absq; debitore perit obligatio gñis ff.
de le. i. l. quidam testamento Et non est
alibi Dy.

Nota q̄ sicut pater potest facere testa
mentum filio pupillo in potestate existē
ti ita et codicillos non tamen durat toto
tempore pupillaris etatis ff. de le. ij. l. fi
deicommissum Et non est alibi

Nota q̄ fideicommissa ius transmittit ius
deliberandi sicut heres scriptus ff. de le.
i. l. cum filio in fine et est glo. finalis in
principio sed et hñ forte Et non est alibi
bi secundum Bar. et ange.

Nota q̄ super impossibili de iure fictio
non procedit ff. de le. i. l. talis scriptura
et non est alibi

Nota q̄ instrumentū debiti quod est so
lutum non reperitur per creditorem ni
si reddat debet falsum cancellare et qui
tanciā facē ff. de le. i. l. huiusmodi. §. si cui

Nota q̄ favore alimentorū potest agi
implorando officium Iudicis contra ali
quem al' non posset ff. de lega. pmo l. fi.

Septimus liber Infortiati

Nota q̄ indiffinita equipollet vniuersa

li collectivae non distributivae ff. de lega.
ij. l. si pluribus et non est alibi

Nota qd cessio facta vni conreorum du-
plicem sortitur effectum quia liberat ces-
sionarium Et transfert actionem cessam
ff. de le. ij. l. qui duos et non est alibi

Nota qd vir alium interpositum super
aliquo actu importat idem actionem. si
diceretur si non valet institutio qua agi-
tur valeat omni modo quo valere pote-
rit Et ideo si super iuramento iuratur et
ibi non est solempnus numerus testium
exinde est ac si apposita esset ista clausu-
la Et si non valz rē. ff. de le. ij. l. cum pa-
ter §. filius matrem qui textus est no-
tandus et tene menti

Nota qd si due tabule testamenti origi-
nales reperiātur eadem die confecte et
in alijs appareant legata centum michi
et in alijs quinquaginta sola quinquag-
inta debent ff. de le. ij. l. semperpius pro-
culo et non est alibi

Nota qd alienacō rei subiacentis restitu-
tioni sub conditione pendēte illa facta
per heredem adveniente conditione ip-
so iure revocantur ff. de le. ij. l. filius.

8
Et ille casus non est alibi secundū Dy.
Et habet locum in sciente herede secus
in ignorante Et ita limitatur. l. fi. §. si
autem sub conditione C. coniu. de lega.
secundum Bal. et angelum

Nota q̄ testator potest dare licenciam
legatario occupandi sua auctoritate ff.
de lega. ij. l. ticia cū testamto nec ē alibi

Nota q̄ error testatoris debet probari
per sufficientem testum in numerum ff. de
lega. ij. l. cum filius in glo. et est singla.

Nota q̄ pater potest filie fideicomitti in
dotem ff. de lega. ij. l. fi. §. filie et non est
alibi Bar. Quando vir legavit rem quaz
habuit in dotē extiatā debet vxorē et
extimacōnē habē ff. de lega. ij. l. lucius lo
custa cōtra h^c videt cā⁹ ff. de dona. pla.
l. ij. §. si. q̄ casus non ē alibi Et ibi Bar.

Nota q̄ in actione rei legate alternatiue
cuius sit electio an legatarij an heredis
ff. de le. ij. l. lucius glo. singularis Bal.

Nota q̄ verbum indifferentē habere p̄t
ad custodie causam vt videntur dantur
custodie causa ff. de le. ij. l. cum filius plu
ribus in glo. valde menti tenenda verbo
causa et hec causa iuncta cū tex. bar. in l.

si constante in ij. q. ibi dubium Et hee p
cipalis quando nulla causa procedit

Octauus liber Infortiati

Nota q hodie donatio causa mortis ita
equiparat nudo pacto sicut donatio sim
plex ff. de le. in. l. cum pater. §. nemo. ta
men hec satis inuenitur. C. de iure. do. l.
ij. dum dicit q olim non proficiebatur
nudo pacto vt in. l. hédibus ff. de le. in.

Nota q verba institutionis directa res
certe non relictas admittat heredis vim
non habz institucōis ff. de le. in. l. pat fil
um. §. si. Et nō est alibi sed satis cōcor.
l. lucius. §. si. e. ti. et nō ē alibi dy. et rap.

Nota debito coacte soluet alij ff. de le.
in. l. paulo calimaco glosa singularis

Nota q pater naturalis et legitimus fi
liam tunc dotare ff. de lega. in. l. vxores
§. pater naturalis

Nota q licet constet de actu qui debuit
legi si tamen non constet lectus non te
net ff. de le. in. l. fideicōmissa §. i. glo. sin
gularis an presumatur lectus puta sūa
vide Ja. de are. et Bar.

Nota q alienatio maioris partis etiam
fuit alienando sit fraudē presumitur vt

1
omnium simul alienatio ff. de le. iij. l. no
men. §. filio glo. singularis et est puula
et. l. omnes §. lucius q̄ in frau. cre. Bal.
Nota q̄ creditō videtur in proprio ma
trimonio remouere quādo non est spes
lucionis ff. de le. iij. l. qui habebant in
principio singl. R^o Bar. et Bal.

Monus liber Inforcia

Nota q̄ in legato singulari inspicit tēs
pus testamenti vniūsalis temp⁹ mortis
ff. de fun. instrue. l. lucius et nō est alibi

Nota q̄ vbiūmqz consciencie alicuius
remittit^r debet illa aprio iuramēto decla
rare tr. de do. prele. l. theosorus non est
in toto corpore iuris melior ange.

Nota q̄ legatum in diem certam cedit
quo ad transmissionem a tempore mor
tis testantis ff. de vfufruc. lega. l. semp
nius. l. fi. §. si sub conditione de le. ii. Et
nota ibi q̄ sicut illud quod est in specie
non potest renūciari. ita nec illud qd̄ est
iuris ac debetur tamen ad exceptionem
perpetuo. et nota bene

Nota q̄ casus est q̄ p̄t agi p̄pothecaz
ria pro rebus totalibz cōtra extraneos
possessores etiā constante matrimonio et

etiam extra causam inopie Et istud est
cum moritur socer sine herede ff. de do.
prede. l. ij. circa prim. glo. singularis in
verbo Iudicio Bar. in l. si constante in
vin. q. in fine n. partis quod tene menti
secundum Dy. et Ray.

Nota q. Iudex potest adducere testes
ad defensionem rei q. uis reus non defe
dat ff. de do. prelega. l. si non defendatur
quod nota

Decimus liber Inforcia

Nota q. in dubio omnis venditio presu
mitur facta cum necessitate ff. de exhi.
lega. l. rem legatam

Nota q. heres rei reo mortuo ante sen
tenciam pro eius interesse et pro purga
da infamia potest pretendere q. proce
datur ad sentenciam ff. de exhi. le. l. filio
§. sepa. ubi est tex. vnicus que not. bal.

Nota q. legatum factum co'ductori q.
actione legati non possit conueniri

Nota q. non intelligitur inducere pac
tum ipsius rei sed pensionis. idem est in
pacto inter viuos ff. de liber. lega. l. si cui
de materia plene per Bar. in l. aurelio.
§. gaius in e. ti.

1
Nota q̄ vbi libellus concludit per medi
um turbatiōis sentēcia inferēda est sup
inquisitione in l. filicij ff. de liber. lega. l.
aurelius §. certū glo. nota q̄ incipit eūde
Nota q̄ cum dicitur volo vt ticio des cē
tum aureos de hēditate quia nichil est
ei relictum in testamento quia videtur
esse electus vt executor ff. de alimen. et
ciba. prestan. l. alio valde notabili glo.
et est circa finem et ibi bar. qd̄ tene mēti
Nota q̄ valet testimonium testis licet
non sit iussus a Iudice testificari ff. de
hīs qui vt indig. l. post legatum. §. hīs
vero nec est alibi nam si iussus exigeret
exigeretur necessitas sibi imponi a Judi
ce quia nēcessitatē importat vel dic q̄ valz
si sponte et non ē alibi scdm bar. et bal.

Vndecimus liber Inforciati

Nota q̄ prohibitum in personam alte
rius videtur in personam eius qui pot
est in expressa tacite habitā persona il
lud inducere ff. de condi. et demonstra.
l. si heres meus. §. si. et melior que sit in
iure et facit ad mltā qd̄ nota bene Bal.
Nota q̄ eadē requirunt in mortis causa

capione que in fideicomisso ff. de condi.
et demonstra. l. inemus singularis tex.
Et sic est casus pro glosa in l. q. condi
tionis ff. de dona causa mor. Bal. in l.
penul. ad l. fal.

Nota q. ubi legatarius est usufructua
rius vel alimentarius et tractatur de di
minuenda falcidia q. nō habeat ff. ad
legē fal. l. hereditariū et non ē alibi Bal.
Nota q. quando prelegata non veniūt
in restitucōe fideicomissi an cōputeēt in q.
tam et pro qua pte ff. ad l. fal. l. ticia in
testamento et non est alibi ange.

Nota glo. valde notabilem et menti tes
nendam ad multa in materia edicōis ff.
ad l. fal. l. p. l. §. post aditam et decidit
opinionem io. in §. edicōis Bal.

Nota q. furtum subiectum in statutis
capitur pro simplici furto ff. de condi.
et demonstra. l. cum talis. §. si. in glo.
singulari Chy.

Duodecimus liber Infortiati

Nota q. mutus et furdus nichil intelli
gentes equipant infāti ff. ad trebellia.
l. suus inuito. §. si pupillo et nō ē alibi

Nota q. filius vivente patre p. agē ut

sibi assignet legitima in loco tuto si pater dissipat bō ff. ad trebellia. l. Impator
Nota q̄ minor adultus soluens suo nomine creditori pecunias sine curatoris auctoritate tranſit dñum ſecus in pupillo licet ſit que ſeruādo ſeruari poſſit ff. ad trebellia. l. i. §. queſitū fuit in glo. ſingulari Et non eſt alibi Bal.

Nota q̄ procurator qui receperit ceſſionem eo q̄ ſibi queri non potest q̄rit domino vtilem ſine ceſſione ff. ad trabel. l. qui ita. §. etiam et non eſt alibi

Nota q̄ filius naſcitur legitimus et tamē in poteltate eius ff. ad trebellia. l. ex teſtamento et eſt caſus ibi ſingularis ſecundum Ia. de are. et Bar.

Nota q̄ vbi heres reſtituere ſuam portionem tenetur etiam reſtituere prelegata ſecus ſi dixerit hereditariam portionem ff. ad trebel. l. marcellus. §. quidē Et non eſt alibi ſecundum Dy. et ange.

Nota q̄ vbi dubitatur de mandato petentis reſtitucōnez fideiſcomiſſi noīe alie no poteris vt heres inſtitutus cogatur adire hereditatem non admittitur cum rati cautione ppter fragilitatē cautionis

ff. ad trebellia. l. qui ita §. etiam et non
est alibi angelus

Nota q̄ substitutus vulgariter p̄ fidei
commissum potest compellere institutus
vt adeat ff. ad trebel. l. recusare §. ticius
et non est alibi Dy.

Nota q̄ sentēcia lata per errorē iudicis
reuocat̄ per beneficiū restitutionis ff. ad
trebel. l. l. suo inuito §. cum p̄tor et non

Nota q̄ sicut fructus est alibi Bal.
percepti negligencia non petentis non
veniunt in restitucōe si heres sponte ad
iuit ita si coactus adiuit ff. ad trebellia.
l. ita tamen. §. i. et est singularis

Nota q̄cquid p̄t innouari pendēte appel
latiōe p̄t innouari pendente lite ff. vt
lega. no. ca. l. postq̄. §. i. et non est alibi

Nota q̄ qui intell̄ bene quod nota
cauere intelligitur tamen cum obligatio
ne bonorum fuorū ff. vt lega. no. caueat̄
l. filio singularis est

Tredecimus liber Inforcia

Nota q̄ vbi actus de sui natura non ha
bet aduersarium non est necia citatio in
eo vtputa si facio publicari priuilegi
um nostri doctorat⁹ ff. de bo. posse. l. in.

§. si cā cognita glo. nō. et fuit theorica.
Bal. in auct. si quis in aliq. documento
Nota q. filius bastardus C. de eden.
nūq. venit perius rūpendi testm ff. de
con. tra. l. i. §. i. in glo. et nō est alibi Bar.
Nota q. licet alijs alias contratabula-
tio non fiat nisi testamentum sit solemp-
ne tamen fallit in casibus illius ff. ubi
voluntas testati reducitur ad causam in
testati ff. e. ti. l. si duobus. §. si prius et
est singularis

Quatuordecimus liber Inforciati
Nota valde singulariter textum et men-
ti tenendum limitans q. solet dici nepo-
tem nil attingere auo post cuius mortē
est conceptus ff. de bo. liber. l. paulus re-
spondet §. p. l. quia verū est q. ad hēdi-
tatem aui q. rendā Bal. Itē eadē l. facit
in fi. an etiā hēditati succedat in feuduz
Nota q. filius p. t. legitimā solam retinē
et hereditatē obmittē ff. de bo. liber. l. si
libert. patrono de quo multū dubitauit
Chr. in. l. in. C. de impu. et alijs substi.
Nota q. mulier tenetur operari heredi-
bus dum ab eis alitur ff. de ope. liber.
l. sicut patronus in glo. et non est alibi

Nota q̄ calumpniosam accusationē vel
appellationē Iudex ex officio suo repel
lit ff. de bo. liber. l. qui cum maior §. li
bertas in glo. et est singla. scdm Bar.
et Bal. cōcor. in fi. C. vt nemi. pua. pui.
Nota q̄ fratres ex matre vulgo cōcep
ti ex matri sue cognati secus in patre et
fratribus ex patre tantum ff. vnde cog.
l. ex parte in glo. et in textu

Nota q̄ spurius non habet consanguine
um neq̄ cognatum q̄a hñ ex patre sunt
sed p̄ximi sic ff. vn. cog. l. spurius quod
facit ad statutuz de cōsanguineis Bar.

Nota q̄ spurij et legitimi ad inuicē non
succedunt nec efficiuntur cognati ff. vn
de cogna. l. si spurius qd̄ nota perpetuo

Expliciunt textus et glose singu
lares Inforciati.:

Incipiunt Textus et Glose
singulares ff. Noui

Primus liber

Nota glosam singulare ex qua curia ac
cipit stilum citandi q̄ citatus faciat tale
q̄d et infra tale tēpus et sentiat se ḡua
tum veiat respōsurus receptur⁹ iusticie
cōplementū ff. de no. op. nūci. l. de pupil
lo. §. memisse iūcta glo. et nō ē alibi an.

Nota q̄ quando fieri debz aliquid quod
contineat in forma rationez publice vti
litatis non succedit interesse facti sed est
precisa coactio ff. de no. op. nunci. l. stipu
latio. §. sine glo. valde nō. Bal.

Nota q̄ vbi cumqz mandatum vel pre
ceptum potest fieri habenti semper est
instituendum. per clausulaz si senseris te
grauatū ff. de no. op. nunci. l. de pupillo.
§. meminisse glo. optima in verbo eum

Nota q̄ ille dicitur vagabundus qui ce
pit vagari per orbē vt stipendiarij ff. de
damp. infec. l. eueit §. i. in glo. et est fin.

Nota q̄ dampna ante litis cōtestatiōez
veniunt demū petita in libello ff. de no.
op. nunci. l. si quis passus. §. i. in R̄

Nota q̄ ille contra quem missio decreti

potest ex cā cogi de possessione ff. de no.
op. nunci. l. iij. §. duas in glo. nota.

Nota q̄ sicut possessio annuo detinetur
ita et mera detentio ff. de no. op. nunci. l.
si finita. §. si qui

Nota q̄ cum dubitatur de mandato pro
curatoris potest conuētus protellari q̄
illum actum cum procuratore exēceret
in q̄tum sit procuratō et opabitur vt do
minus tamen habere non possit si fuisset
falsus ff. de no. op. nunci. l. inter quas §.
alieno et non est alibi secundum ange.

Nota q̄ intēpellatio extra iudicialis nō
constituit quem in mora que potest ta
men iudicis officio conueniri ff. de no.
op. nunci. l. postulasse et nō est alibi Bal.

Nota q̄ in reali interponitur secundum
decretum vt statuatur tēpus post quod
ueniens non audiat de appētate ff. de no.
op. nunci. l. a q̄ fund⁹ et est fin. bar. et bal.

Nota q̄ in contractu simulato non tran
sit possessio ff. de aqua plu. arcen. l. emp
tor Et non est alibi Ange.

Nota q̄ illud quod dicitur q̄ tantū va
let res quantum vendi potest habet lo
cum in homine sciente conditionem rei

empte ff. de dona. cā mor. i. mortis causa
capio §. si. singularis est Bar. et An.

Nota q̄ in mortis causa capione requi-
ritur eadem solemnitas que in fideicō-
misso ideo non potest in spuriam confer-
ri vel in alium in capacem ff. de dona.
cā mortis. l. q̄ cōdicōis glo. singla. Dy.
et est casus singla. in. l. motis ff. de cōdi.
et demōstra. Bal. in. l. p̄lt C. ad le. falci.

Nota q̄ donatio facta bene merito non
indiget insinuatione quia non est ap̄rie
donatio sed remuneratio ff. de dona. l. ac-
quilus regulus et ibi per glo. singulare

Nota q̄ si in fundo meo casualiter foue-
am faciā et obstrupretur casualiter que
obstrupracō fundis vicinis noceat forisā
ex redundatione q̄ non potest cōtra dic-
tum possessorē agi ff. de aqua plu. arcē.
l. in fūma. §. apud Et dic in dicta glo.
q̄ testimonium de alieno auditu non va-
let nota totam glo. que singularis est
Bal. Et non est alibi

Nota remedia detentoribus cōcessa q̄a
loquūt in solis mobilibus q̄bus quis est
possessione p̄uatus ff. de dona. l. acquilus
regulus glo. magna et singlaris Bal.

Nota q̄ quoties vis est iure fufficit ad
reuocationem sola volūtas sed quoties
est in facto necessarius est actus retro
similis ff. de dona. l. i. in glo. singulari et
C. de inoffi. dona. l. i. glo. sola vide Bal.
Nota q̄ donans domum ad vsus tuos
videtur tibi donare proprietatem ff. de
dona. l. i. §. species

Nota q̄ vna et eadem. l. vel capitulum
potest corrigi respectu vni⁹ capituli et
respectu alterius remanet ymo remanz
inli appareat correcta. vide. l. sed non ff.
de here. insti. glo. est valde nō. ff. de do-
na. cā. mor. l. tam hñs §. filius

Nota que actio detur contra creditore
male versantem in pignore pretorio ff.
de damp. infec. l. vtiqz cōcor. et in posse.
lega. l. hñs cui. §. quem et non est alibi
Nota q̄ quis diu stando in loco presu-
mitur scire statuta loci et cōsuetudines
ff. de damp. infec. l. dies cautiois in glo.

Sequitur secundus liber ff. noui

Nota q̄ quilibet magistratus in terris
torio suo maior est quocumqz ff. de ma-
nu. l. apud eū glo. et non est alibi Bal.

Nota q̄ recognitio debiti interrumpit

prescriptionem quando quis cognoscit
simpliciter. secus si super protestatione
ea lege q̄ non solvatur infra mensem et
si non soluerit recedat in executionem ff.
de ma. te. l. Imperator Bar. et Bal. m.
§. pactus et non est alibi

Nota q̄ ubi quis est condemnatus p
Judicem vel arbitrum sub pena infra cer
tum terminum reddere rationes et ita fuit
intricate q̄ non poterat dampnatus vi
dere an esset debitor vel creditor Nam
sufficit q̄ dampnatus compareat et di
cat calculatis rationibus dico me debi
torem in vno denario et ecce illum Et si
appareat esse fideiussor. et est casus singu
laris ff. de statu. liber. l. statu in ij. R^o

Nota q̄ donatio causa mortis non reuo
catur morte vel penitencia donatoris de
cedentis sine herede ff. qui ad libe. pro
cla. l. i. secundum Dp. et est singulare Sed
alia ratio est ibi si inspicatur

Nota textum valde singularem probans
q̄ tempus conficiendi inventarium cur
rit heredi a die adite hereditatis ubi nul
lus dolus nulla culpa nulla malicia pre
cessit ff. de statu. liber. l. in. §. si quis her

redem Et vide Bar. in l. stipulatus C.
de iur. delib.

Tercius liber ff. noui

Nota qd ex sola negatione fit furtum ff.
de acqui. re. do. l. pompomius in fi. et est
singularis An.

Nota qd licet in contractu societatis tra-
seat dominium sine traditione tamen in
contractu vniuersalit' inito super omibz
bonis non transit Et sic in vniuersale suc-
cessorem ex contractu non transit sine tra-
ditione domini ff. p. suo. l. i. §. si vniuersale
et ibi glo. q. non est alibi Sic eni conco-
glo. in l. hereditatis C. de pac. quod no

Nota qd interruptio naturalis non inter-
rumpit officium pcedentis tituli veri qui
possessionem de nouo reuera possit vfucas-
pio innouari sed bene interrumpit officiu
tituli putatiui preambuli Tamen prius
de nouo possessio recuperatur ab alio vt
precedens titulus non sufficiat ff. de vfu-
ca. l. si hns qui p emptore. §. si quis bo-
na et est tex. singularis

Nota qd crimen capitale hereditate no af-
ficit rem vicio reali vt non vfucapiat ff.
de vfuca. l. si homo et no est alibi Bal.

8
Nota q̄ utili titulo non tranſfertur dō-
minium nec poſſeſſio ff. pro do. l. i. §. vni-
uerſe et non eſt alibi

Quartus liber ff. noui

Nota q̄ ſicut Iudex poteſt p̄mittē par-
tī vt intret poſſeſſionem rei ap̄ria auto-
ritate de q̄ ſentencia lata eſt vt in. l. iuſte
poſſidet ff. de acqui. poſ. ita vbi oportet
venire venditionē bonorū debitorum p̄t
Iudex victori p̄mittere vt autoritate
ap̄a illa vendat ff. de re. iudi. l. miles §.
qui fundicati in glo. ſingulari

Nota q̄ poſicōibus iuris non eſt rēſpon-
dendum ff. de cōfeſſis l. non facere glo.

Nota q̄ Iudex delega Bal. et Dy-
tus ad cōmiſſionem execuōis nūq̄ cog-
noſcit de errore exhibito in cōfeſſiōe cir-
ca cōfeſſionē attingentē negociūz p̄m-
cipale niſi ſit t̄lis error de quo poſſit poſt
ſentenciā cōponi vt error calculi ff. de
cōfeſ. l. cū fideicōmiſſuz et non eſt alibi

Nota q̄ licet quis ſi ſit ſoluendo tamen
non poteſt exigi ab eo niſi quatinus fa-
cere poteſt deducto ne egeat non habet
cōſideatio valoris rerū q̄s habet ſed red-
dituū qui percipiunt ex eis ff. de cel. bo.

l. qui bonis Idem in pupillo vt. l. si pupillus de priuile. cre. et non est alibi

Nota qd si res debent vendi per executores testamenti vel alios qui pari precio sunt coniuncti alijs extraneis preferendi sunt et si contra fieret posset appellari secundum Bar. ff. de priuile. cre. l. i. et ille tex. non est alibi

Nota qd filia habet causam lucratiuam in dote ideo cum creditoribus pluribus non antefertur ff. que in frau. credi. l. i. S. i. in fine.

Nota qui bona dissipat in fraudem creditorum licet bonis cedat penam carceris non euadat ff. que in frau. cre. l. si. S. si. et non est alibi Dy.

Nota qd si contingat mitti se debere pro absente procuratore actor debet facere sumptus ff. ex qui. cau. in po. ea. l. ii. S. de feud in glo. singulari et non est alibi

Nota qd pignus ptoriū trahit ad futurum sicut conuentionale ff. de bo. aucto. iudi. pos. l. i. quā in glo. et non est alibi scdm bar. Tu dic contra per. l. Item eorum. S. ii. ff. qd cuiusqz vniuer. nisi illa facta sunt p. sente usufructuario.

1
Nota q̄ sufficit libellum concludere pre
sumptiue ff. que in frau. cre. l. omnes. §.
lucius et est singulare

Nota q̄ mens presumit̄ ex verbis tantū
amissis vel aliter prolatis probatur ff.
ex qui. cau. in po. ea. l. fulcinus. §. quid sit
glo. valde nō. et ff. de do. metu. excep. l.
apud celsum in principio Et quod nota
in l. metum ff. q̄ metus cau. Bal.

Nota q̄ ex verbis in aure dictis presu
mitur mandatum facti ex paucis inter
uallo secuti ff. de priu. credi. l. si. §. neu
tri in si. glo. singularis quod nota

Nota q̄ actus iudiciales expensis eius
debent fieri qui procurant q̄ fiat et in ei
us utilitatem cedunt ut puta citationes
vel soluere nūcio citantis absentis ff. ex
qui. cau. in po. ea. l. ii. §. defendi glo. val
de singularis et non est alibi Bal.

Quintus liber ff. noui

Nota q̄ in causis delictis ubi ex parte a
gentis est interesse ex parte conuenti pe
na si plures deliquerant cōmunicato cō
cilio unus solum liberat alios ff. quod
vi. aut clam l. semper §. in sepulchro et
non est alibi secundum Bal.

Nota q̄ si usufruct. qui debet restitui cō
stituatur de nouo alius qui idem videtur
esse et omnimode similitudis ff. de vi. et vi.
ar. l. si plures. §. deicitur glo. est singla.
Nota q̄ fructuario deiecto de posses-
sione non admittitur duci in possessionez
ciuilem ff. de vi. et vi. ar. l. in. §. hoc in
terdictum in glo.

Nota q̄ quādo substitutus includit ex-
ceptiones oēs intelligi de friuol' et excep-
tiones intelliguntur eius qui inducit p
statutum ipsuz vel cetera statuta q̄ nō
ff. q̄ vi aut clam l. i. §. deniqz glo. nota.
et vide ibi notata per Bar.

Nota tex. contra illos qui impediunt ne-
citationes vel excommunicationes pers-
ueniant ad eos contra Iudicem qui me-
tu non sunt partes applicate ff. q̄ vi aut
clam. l. p̄t quod tene menti Bar.

Sextus liber ff. noui

Nota q̄ verba nunciatiua in vltima vo-
luntate prolata propter aliud inducūt
exceptionez ff. de do. excep. l. si. §. auus
nepotibus et non est alibi Dy.

Nota q̄ non tenz repudiaco quā mulier
facit metu vel pudore mariti vel patris

ff. q̄ re. ac. non dat. l. i. §. i. glo. singl'aris
secundum Bal. qđ limita per nota. in l.
transactiōe contra dominū C. de transac.
Nota de actiōe directa et cōtraria ff. de
ac. et obli. l. ex consensu cum glo. et non
est alibi que doctrinam dat illa

Nota qđ pater tenetur dare dotem pro
filia et etiam matrimonio iam contrac-
to ff. de ac. et obli. l. contra hoc facit. l.
si ut proponis C. de nup.

Nota qđ exceptiōes ille que ex persona
rei competunt fideiussori ille permittūt
extra promissori et obliganti se pro non
obligato ff. qua re ac non datur l. i. §.
exceptiones et non est alibi Bal.

Nota qđ si positiones vel interrogatio-
nes litis aprie obmittātur procellus et
hec vicietur an vero sit aliquis et tenet
qđ sit aliq̄s ff. de excep. rei iur. l. si a te. §.
si quis fundum glo. singla. qđ no. Bal.

Nota glo. singularem et notabiles que
facit talē differēciā si agitur actiōe iudi-
cati nulla exceptio potest opponi de hīs
que potuerunt opponi vel appolite fuerūt
in iudicio Sed si agatur pristina actiōe
omnes exceptiones possunt opponi ff. de

excep. rei iudi. l. duobus quod tene mēti
Nota sententia cōtra sententiam non te
net ipso iure verū est si ex eadem instan
tia secus ē si ex diuersis ff. de excep. rei iu
di. l. duobus glo. fin. qd nōt Bar. Jaco.
de bu. quādo pronō. non est necē. l. i.

Septimus liber ff. noui

Nota qd procurator datus ad executio
nem non potest reo dilacōnem concedere
ff. de acti. et obli. l. qui rome. §. calia
eus et non est alibi

Nota qd mora rei fideiussoris non nocet
si ante eam contractam fideiussor in mo
ra constituit creditorem ff. de verbo ob
li. l. mora. ij. R^o et non est alibi Et sic se
cundum hoc est casus qd vltima mora
non nocet qā non fuit eius de3 sed vlteri⁹

Nota qd error stipulatione non viciatur
facta demōstracōe ff. de vbo. obli. l. que
extrinsec⁹ in glo. fin. que nō ē alibi An.

Nota qd quando in stipulacōne apponit^r
dies instans et presens non differtur ex
actio sed illa die potest agi. ff. de vbo.
obli. l. liber homo §. decem in principio
et non est alibi secundum Dr.

Nota qd qui tenetur alicui aliqua re s^o

pena illo existente in mora potest aliena
re cui vult ff. de verbo. obli. l. qui rome
§. cum predia et non est alibi Dy.

Nota q. declaratio semel facta non po-
test mutari ff. de ver. obli. l. quicquid, a-
stringe in glo. et non est alibi

Nota q. licet pena non possit purgari ubi
est adita in persona stipulantis in. l. i. §.
de sti. seruo. Tamen si pena est addita in
persona stipulantis obligatio primitiva
sine eius effectus in persona alterius ad-
mittitur purgatio ff. de verbo. obli. l. qui
rome. §. flavius et est sim. qd nota bene
Nota q. per iuramentum adhibitum in
promissione tollit exceptionem dilatori-
am vel peremptoriam ff. de verbo. obli.
l. sciendum glo. valde singularis ibi iuras-
se Bal.

Nota q. clausula rato manente pacto im-
pedit more purgationem commissa Jam
pena ff. de verbo. obli. l. Item stipulat⁹
sum michi a proculo glo. notanda et me-
ti tenenda in fi. glo. licet Bar. in. l. infula
e. ti. qd non credo verum in. l. et si p⁹ tres

Octavius liber ff. noui

Nota q. cautio de iudicio liti habet lo

eum usque ad sententiam exclusiue ff. de
fide. l. grece. §. et post litem et non est
alibi secundum Bal.

Nota quod utilis stipulatio habet vim ma-
dati ff. de solu. l. cum cornelius secundum
Ray. et Bal.

Nota quod mulier possidens bona viri pro
dote tenetur computare in dotem quod de bo-
nis ipsius viri percepit ff. de solu. l. ticia

Nota quod minor xv. an non restituitur de
gestis post xv. an infra tempora restituz-
tionis ff. de noua. l. doli. §. diuersum et non
est alibi ita clare secundum Bal.

Nota quod Iudex in quantum potest condemp-
nationem mitigare debet ff. de pre. sti. l.
fi. cum glo. Bal.

Nota quod si soluitur procurator falsa sti-
pulatione decursa non potest ratam ha-
beri solutione eo casu quo naturalis ob-
ligatio est sublata ff. de re. ra. ha. l. fi.

Nota quod si debitor fideiussori succedit
omnis obligatio fideiussoria extinguuntur
ut in. l. debitor fideiussori. §. de sepa. pig-
nora tamen durant ff. de solu. l. cum quis
§. qui pro eo et est ibi casus singularis

Nota interruptio civilis facta contra

reum non prodest contra fideiussorem li
cet profit contra reum et est glo. singu
laris in verbo preterit

Nota qd si debitor creditori in solutum
dare promiserit pignus liberatur soluē
do debitum sed si dedisset et tradidisset
hec reuocatur semper ff. de solu. l. calipo
et est singularis casus

Nota qd ubi fit nouatio per litis conte
stationez facta que per aliū animo trās
ferendi in se obligationem que contra
illum debitorem nouatiōe competebat
directa datur utilis ff. de noua. l. delega
re nota glo. que non est alibi

Nota qd ubi pro dote promissa in pater
na soluta res que euicta postea agit pre
toria ff. de solu. l. que res in prim.

Nota qd petens restitutionē in integrū
aduersus procuratorē falli vel veri non
improbat illum ideo cautio rati non ff.
rem ratam haberi. l. cum minor et non
est alibi secundum Dy.

Nota de interdicto fraudatiuo ff. de so
lu. l. pupulli debitō in pn. et nō est alibi

Nota in l. cū cornelio que declarat et li
mitat omnia iura loquencia cui solui po

test inuito et contradicente stipulatorem
ff. de solu. et non est alibi

Nota qd si solutum potest peti vel red-
ditus retineri non parit liberationem ff.
de fide. l. si stipulat. §. i. et non est alibi

Nota qd negotiorum gestor non potest
solum debitum cum domino contractum
vt debitor liberetur siue sciente siue igno-
rante scienter illa Demum si est soluens
do et hoc mo debito liberet ff. de solu.

Nota qd possidens rem ex ea col l. filie
ligens fructus vt dominus presumitur
ff. de solu. l. ticia Bar.

Nota qd heres representat defunctum
et pro ea parte pro qua est heres pro
alia reputatur vt extraneus ff. de preto.
sti. l. ii. in fi. glo. Angelus

Nota omnem actum quem minor potest
per se solum exercere potest per procura-
torem ff. re ra. ha. l. cum minor in glo.

Nota qd actio iniuriarum officium Jus-
dicis potest in nouacione deduci et accep-
tatione ff. de accep. l. et vno. §. i. et no
est alibi ita clare

Nota qd exceptio pt nouari ff. de excep.
li. §. cautionales et e mirabil glo. Bar.

Nota q̄ q̄uis non sit necesse q̄ hora pos-
natur in instrumento tamen si ponat̄ fa-
cit q̄ ipsum instrumentum dicitur prius
vel posterius ff. de solu. l. si ex pluribus cau-
lis §. si. q̄ vix Et alibi nō reperiēs Bal.
Nota glo. valde notabilem in pluribus
circa materiam exceptionum edendarum
ff. de fide l. si sciens §. ex duobus

Sequitur nonus liber ff. noui

Nota q̄ intrans domum modo rapiens
bi tenetur vi bonorum raptorum etiam
nullo reperto ff. de fur. l. si quis ex domo
singulare est Bar.

Nota q̄ mādō tibi vt quod debes michi
soluas cuiusq̄ ex parte mea petenti
non propterea soluere debes omni petē-
ti ex parte mea qui mandatum non haz-
bet a me ff. de fur. l. si quis vxori. §. Itē
Et non est alibi Bar.

Nota q̄ si proximus infācie est doli cas-
pax non tenet̄ de delicto a se cōmissō ff.
de fur. l. impuberē et non est alibi An.

Nota bene et tene menti q̄ in actione
mandati contraria venit leuissima cul-
pa ff. de fur. l. que seruus §. qd̄ vero ad
mādati actionē et non ē alibi scdm Bar.

Nota q̄ quando vna actio cōpetit con-
tra diuersos negligencia cōmissa contra
vnum preiudicat contra alium ff. vi. bo.
rap. l. li. seruus singularis casus Bal.

Nota q̄ causa dicitur criminalis quoti-
ens pena erit applicanda fisco alias si p-
ti dicitur ciuil' ff. de tēmi. amo. l. angaria
glo. nota. Baldi

Nota q̄ actio pro rapina cuiusq̄ etiam
malefidei possessori cōpetit quādo est de-
lictum in personam secus in actione fur-
ti ff. de fur. l. itaq̄ in prim. glo. valde nō.
et singularis in fine magne glo. Bal. in
l. falsus procurator C. de fur.

Nota q̄ iniuria facta socio meo itineris
videē facta michi ff. de iniu. l. ita apud
labeonem §. tenetur glo. valde nō. Bal.
Bar. in l. vt videlicet ff. de iusti. et iur.

Decimus liber ff. noui

Nota q̄ quando reus decessit lata sentē-
cia cum causa tēminādi infra horā appel-
landum sicut extingūtur crimina morte
ita tacita bonorum ademptione si deces-
sisset appellatiōe interposita ff. de accu.
l. ex iudicio et nō est alibi Dy. et Bar.
Nota q̄ maritus potest scribere legatū

uxori in testamento alieno ff. de fal. l.
uxori in glo. qd qd pot sibi scribere fidei
commissus. et an mulier pot esse executrix
in testamento et non est alibi et est sin-
gulare Bar. et Dy. et sic conficit instru-
mentum uxoris licet non possit esse testis
Nota qd condemnatum de crimine ex-
trahens de manibus familie punitur ca-
pite quia committit crimine lese maiestatis
ff. ad l. iulii. ma. l. iiii. in fine ibi qui cons-
fessum et est singulare

Nota qd Iudex euadens cum qui mori de-
beat eadem pena punitur C. nulli lice.
iter. l. si.

Item si facis mori illum qui non debes
bat ut lex l. iulii. §. si. ad l. iulii. repe.

Nota qd minor non tenetur de adulterio
in alijs delictis sic ff. de adul. l. si minor
et l. pupillus de regu. iur.

Nota qd quis potest conveniri in loco do-
micilij pro delicto commissio ff. de iur. iur.
restitu. l. inter legatarum §. interdicere v.
sed res et non est alibi

Nota qd propter latam culpam custodien-
tis carcerem qua carcerati fugiunt dampnat
custos ad motum ff. de custo. reo l. milites

Nota q̄ ille qui est in bonis aduocatus
propter delictum de quo accusatus erat
captus non debet illico cōdempnari sed
de nouo plene de crimine cognosci et fa
cit pro ex bānitis captis ff. de custo. reo
l. dynus adrianus et nō ē alibi scdm Dy.
Nota q̄ testificās dolose in causa homi
cidij cōtra tenetur l. comelia de sicarijs
et tanq̄ homicida venit puniendus ff.
ad l. cor. de sic. l. post principium et non
est alibi Bal.

Nota q̄ Iudex potest processuz ab vno
inchoatum prosequi ex suo officio ff. de
pu. l. promul. l. is qui e. ti. C. e. l. liberoz
rum de accu. Bar.

Nota q̄ instancia in criminali non tran
sit ad heredem accusantis ff. de accu. l.
dynus fratres

Nota q̄ vbicumq̄ pro aliquo crimine
competit accusatio criminaliter ad vnz
dictam pro eodem competit actio saltē
ciuilis instancia ff. de fal. qui nomine et
nota in l. quicq̄ in glo. pro socio

Nota q̄ filius fa. inuito patre publicā
accusationem instituere potest licet glo.
dicat cōtra in l. si. §. necessitatē de bo. q̄

libe. ff. de adul. l. inter liberos §. filius fa.
Nota qd si per interlocutoriā imponit ali
cui silentium pōt appellari ff. de accu. l.
cum ticia et illa glo. non est alibi Bar.
Nota qd q̄uis ratione dignitatis aliq̄s
conueniri non possit tamen debet satisfacere
de iudicio fisci finito officio vel iudicō
et est singularis ff. de accu. l. qui accus
sare in gol.

Nota qd libellus in causa criminali etiz
am civili pōt dari etiam die feriata ff. de
adul. l. miles §. i. et ita dicit Bar. in ex
ceptione per reum quod nota perpetuo
quia non est alibi secunduz Dy. et An.
Nota qd quādo duobus cōpetit priuile
gium sed ordine successiuo non pōt soci
us vti priuilegio suo donec proponendi
sit impeditus ff. de adul. l. maritus in se
cundo in principio Bar.

Nota qd illud quod in libello presumit
debet in libello deduci al' nichil probat
ff. de adul. l. si adulterium cum incestu
§. idem pelliomi tex. valde singularis qd
tene menti Bar. et Bal. in l. cum quid
ff. si certum pe.

Vndecimus liber ff. noui

Nota q̄ cā conuentional' et recōuentiō a
lis simul debent terminari ff. que senten
cie sine app. recn. l. i. §. i. et non est alibi

Nota q̄ vbi acta facta sunt per Iudicē
inēpētentem possunt ab eodem circūdu
ci ff. de ap. l. cum ad principem

Nota q̄ si fisco bona vacancia deferunt
est heres aditione tamen facta si bona
soluendo non sunt non aliter bene in co
locum non habet onus inuentarij ff. de
iure fisci. l. i. §. an bō et est singla. glo.

Nota q̄ licet verus contumax in non ve
niendo nō appellz vt l. et post edictū ff.
de iudi. verius cōtumax in alio bene ap
pellat ff. de app. l. creditor §. iussus et
non est alibi Dy.

Nota q̄ Iudex sententiā potest niter
pretari ff. de app. l. ab executore et non
est alibi ita clare Bar. et ibi in glo. intē
pretat in strumētū suū dic vt in l. impr

Nota q̄ delegatus sui de de sta. ho.
legati sententia potest reuocare et cor
rigere contrario imperio ff. qui. et quan
do app. non licet l. quantum

Nota q̄ litigium factum coram iudice
inēpētenti nūq̄ prode erranti ad perpe

8
tuanda iura sua ff. de app. re. l. ei cui⁹ an.
Nota q^d illud quod non potest nouari
appellacōne interposita non nouatur eti
am si non interponitur dum sit infra tem
pora appellādi ff. ml no. pē. ap. l. i. in glo
Nota testamentum in modo probandi
causam impediēte ne operetur non suf
ficit michi pbare q^d fuerit guerra ap^t
quam non potui venire bononie sed nez
celle est q^d probem q^d recessi de domo et
veni ad locum ubi erat impedimentum
ff. de reu. l. qui conuictus Bar. in l.
ij. si quis cau.

Duodecimus liber ff. noui

Nota q^d in tribus ante sentenciā peā
non est in obligatorio ff. verbo. sig. l. si
qua pena et non est alibi

Nota q^d in appellatione ponitur commu
niter omnes fructus pertinentis ad usu
fruct⁹ ff. de verbo. sig. l. qui fundum

Nota Fortuitos casus nullum conciliuz
hominum prouidere potest ff. de admi.
reci. l. i. §. si eo autez tempore quod nota

Nota q^d veniens ad alleganduz causas
absentie non satisfat ff. de regu. iur. l. ij.

§. in dono et non ē alibi ymo est C. de p
cu. in l. exigēdū in glo. mag̃ ubi re pbat̃
Nota q̃ liberatio etiam in vltima volū
tate facta debitori que fit causa donatio
nis si excedat quingētos aureos egz in
sinuatione ff. de re. iu. l. si quis obligati
onem in glo. singulari scdm Dy. et Bar.
Nota q̃ licet pater pro vno filio in vi
ta faciat expensas in doctoratu suo non
tamen post mortez alter frater recte pe
tet in communibus expensis ipse satiffa
ciat ff. de mune. et ho. l. in. §. si. cum glo.
sua et in glo. que dicit de fratre ducente
uxorem vide ibidem Dy. et Bar.
Nota q̃ quando Iudex ex iudicando sen
sus aliquod cōmodum pecuniarū non
potest agnoscere vtruz sit Iudex nec ne
ff. de mu. l. de iure in glo. singulari secun
dum Bar. in l. ex quacumqz causa si q̃s
in ius vo. non serit Et sic limitat. l. si q̃s
ex aliena ff. de Judi. Bar.
Nota singularem glo. ex qua sumitur
pulcherrima doctrina vtrū statuta poss
sint reuōri ff. de cita. ab or. fa. l. q̃ semel
Nota q̃ in originali iuramento semper
intelligitur clausula si fuerit iustum sez

1
eius in speciali ex causa tamen iusta q
non seruat licet sit peiurus et piurio no
habet ff. de regu. iu. l. no videt §. qui ius
fu glo. valde solemnis ibi quia tibi no
in l. fi. ff. qui satis da. co. Bal.

Nota q ferens sententiam que esset ir
rita non dicitur partem grauare si pro
cessus esset nullus Et sic non facit lites
ff. de va. et exor. cog. l. si Iudex glo. sin
gularis quod no pro iudicantibus facit
l. i. §. i. ff. q quisqz iuris

Incipiunt glo. libri institutionum

Nota q sententia lata super libello in
epto est nulla ipso iure et ex ea non ori
tur actio in factum vel officium Iudic
is iusti de obli. in princi. in glo. que in
cipit illud que non est alibi Bal.

Nota q interest mea pluribus actioni
bus ad idem non teneri etiam si nulla a
lia veratur utilitas insti. de ac. §. itaqz
v. plane odio furium in verbo odio furium

Nota q duplex est natura Naturas et
naturata insti. de verbo. obli. §. conditio
nes in glo. que non est alibi Natura na

turans est ipse deus Naturata non est
aliu d q ipse cursus nature in qua omnia
preterita pſentia et futura creata sunt
Nota q ex iuramento in litem nulla ori
tur actio sed si non seruetur iuramentuz
iudi. officium succedit insti de ac. §. pre
terea in glo. que non est alibi

Nota q re legata pure que erat testas
toris si agit legatarius personali non de
bet concludi in libello ad dandum sed ad
possessionem tradendum simpliciter vt
in si. dele. §. sed nostra et est singularis
alia est similis C. de do. que sub l. i.

Nota q in inquisitione non est seruāda
solempnitas iuris que in accusatione re
quiritur insti. de pu. iudi. in pñ. glo. que
non est alibi secundum Butri. de h iaco
but. insti. de obli in prim.

Nota q ex contumacia filij delinquētis
possit fieri missio in bonis profectiū pe
culi sicut in eis possit fieri executio lata
sentencia vt l. iiii. §. Idem scribit. ff. de
pecu. glo. iij. §. si. insti. de noxa Et vide
de eadem que non possit fieri

Nota q actiones que dantur heredi in
si litis contestatio facta dant ex sola p

paratiōe insti. de perpe. et tempo. ac. §.
penales in glo. facit quod nota. in l. om
nes ff. de ac. et obli.

Nota q̄ substituēs non facit suuz volū
tariū insti. de vulga. sub. in glo. vulgari

Nota q̄ bāniti nostri tēporis eq̄perantē
deportatis quādo ciuitatē et bona amit
tunt vbi autē ciuitatē tantū tunc relega
tis insti. q̄. mo. ius pa. po. sol. §. relegati

Nota q̄ electō realis actiōis ad lega
tum consequendum facit videri persona
li repudiatū insti. de le. §. nostra in glo.
singulari Bal.

Nota bene q̄ scolaris in medio anni re
cedens non potest alium loco sui substi
tuere ymo tenetur pensionem totius an
ni soluere licet dimittat socios insti. de
lega. §. si. glo. valde singularis Bal.

Nota q̄ quedam est possessio plena et
quedam seimplena et quedā vacua ⁊ sic
est triplex insti. de vsu. §. q̄ autē in glo.
vide ibi quia non habes similem An.

Incipiunt singulares glose
librorum autenticorum

Nota q̄ licet cōtra p̄sumptiōez iuris et

De iure nō admittat̃ probatio in cōtrari
um p̃ testes tamē admittat̃ per cōfessiōz
aduersarij vt in auct. de eq. do. §. aliud
Nota q̃ vbi dubitat̃ glo. singularis
de quantitate fructuū perceptorū ex fū
do stat̃ iuramento possessoris in auct. de
nup. §. qui vō lucrū in glo. mag̃ in ver
bo iurādo que nō est alibi secūdu Bar.
Nota q̃ licet ad instanciā coll. iij.
partis testis semel examiat̃ non possit
amplius peti etiā ad declaratiōz sui dic
ti Tamen Iudex ex officio pōt eum iuri
dice examiare q̃a secūdu interrogatoria
exaiatus sec⁹ si in iudicis culpa in auct.
de testi. §. qd̃ vero viij. coll. in glo. et nō
est alibi hec posuit Bar. in l. si quis ara
gentarius in §. si. ff. de eden.
Nota q̃ omnis vox iudicis ad causaz fa
ciens est interlocutoria vt in auct. de li
tigiosis §. ad excludendas colla. viij. in
glo. et non est alibi talis modus loquen
di Ange. Immo est glo. in l. cum cleris
cis C. de epi. et cle.
Nota q̃ q̃s nullā pōt sibi imponē collec
tam vt in auct. q̃ mo. na. effi. sui. §. si vō
coll. vi. nec ciuil' in glo. si nullū sedm an

Nota qd preceptum qd facit Iudex pa-
ti est seruandū in locutoria vt in auct.
do here. et fal. §. ne autez coll. i. in glo.
Nota qd licz filia ad successionem patris
cum masculo admittatur tamen facere
partem de morte patris ad eam non ex-
spectat quia non pōt venari famā in ti.
feu. de pa. iura. fir. c. hoc autē in glo. an.
Nota qd licz lex noua velit dispositionē
suam etiam ad preterita extendit tamen
non fiet extensio ad decisa per sentenciā
vel appellationem suspēsa in auct. vt de
ap. cog. §. i. coll. viii

Nota qd secundū statutum limitatur ad
precedens posito etiam si millesies ha-
beat clausulam adiunctam §. non obstā
te aliq lege vl' statuto in auct. de succe.
que ab in. in prim. in glo. singulari Bar.
Nota quicquid operatur contestacō fa-
ciendo procuratorē litis dominiuz q̃tū ad
illa que respiciunt ipsum procuratorem
eadem operat in Iudice quo ad ea que
respiciunt ipsum Iudicem vt in auct.
de exhib. re. §. si vero coll. v. vbi datur p̃
dicta regula al. l. ediles §. idem sciendū
ff. de edi. edic.

Nota q̄ ciuitates possunt prescribere iure
re litigandi meri et mixti impern̄ sicut re
galia in auct. de defen. ciuita coll. iij. in
glo. singulari in fine magne glo. Bal.
Nota glosam valde notabilem que dat
doctrinam vtru testamentu in quo ema
cipatus est p̄terit⁹ interim sit nullu vel
aliqud in auct. de here. et fal. §. exhere.
Nota q̄ negans se possi dato coll. i.
dere perdit possessione in auct. de trien.
et se. coll. v. §. fi. glo. que sit melior in to
to corpore iuris Et in illo passu ff. de re.
Nō q̄ renūciacō penes ac ven. l. fi.
ta vlt̄ facta iudici p̄de absētib⁹ in auct.
vt ma. et auie coll. viij. glo. nō. valde
Nota q̄ cause diuitum et pauperū etiā
magne debēt fūmarie expediri in auct.
de man. prim. iij. coll. glo. notanda
Nota q̄ tabellio de iure infamis potest
conficere instrumenta vt teneat inter ig
norantes euz infamem in cor. de tabelli.
§. penl. coll. v. Bal. in glo. i. de summa
tri. et fi. ca.
Nota glo. valde nota. q̄ monachi extra
claustrales ⁊ qui habent beneficia extra
claustrum vel prioratus de quib⁹ viuūt.

non debent esse vōcibus vel actibus clau-
strorum in auct. de alie. emphi. §. i. coll.
ix. Ja. an. in c. fi. de re. do.

Nota glo. singularem q̄ testamentum
imperfectum filij testantis inter parētes
non valet in auct. de testa. impfec. super
rubrica coll. viij. glo. singularis p̄ qua
vide tex. in l. ei. §. fideicommissi

Nota q̄ statutum de dote lucranda nō
habet locum in feudo. de iure de re. alie.
cau. fac. §. si. tex. valde notabilis

Nota q̄ non valet pactum creditorū vt
debitū non possit p̄bari nisi p̄ instru^m vt
in auct. vt sine p̄hi. ma. coll. vi. in glo.
magna singulari et non est alibi an Eo-
dem modo nec valet statutū vt p̄ mmo.
in c. cum io. tabellio extra de fi. instru. qd̄
nō colu. de acquilia

Nota glosam magistralē pluribus que-
stionibus dum dicit fideiussorem de Ju-
dicio sisti debere possidere immobilia in
auct. de exhibi. re. §. sanctum⁹ coll. vi. secū-
dum Guil. Bar. et Bal.

Nota quomodo quis dicatur inimic⁹ ca-
pitalis in auct. de testi. §. si vero coll.
vii in glo. Judicij et glo. magistralis in
principio et tene menti

Nota q̄ notarij qui incipit in causa scribere debet continue scribere et non alius in auct. de here. et fal. §. si veō absūt coll. i. in glo. que non est alibi quod est verum nisi prius esset remotus vel impeditus a secundo l. i. ff. de offi. p̄conu.

Nota q̄ Iudex fiducia dās et legatario non tenetur illam seruare sibi ut in auct. de man. prim. §. neq; autem homicida coll. iij. quod nota perpetuo

Nota q̄ sacerdos pōt conficere instrumentū matrimonij in auct. q̄. mo. n. a. effi. legi. §. si quam coll. vi. vbi tex. singularis qd̄ tene menti quia non est alibi

Nota q̄ existens sub iuramento fidelitatis sub iurisdictione alicuius non potest prorogare iurisdictionem in alium Iudicem dominiū vel populū illo invito in feudum de prohi. feu. alie. per. fre. in §. preterea glo. valde nō. Bal. et in l. decernimus C. de sacro. sanc. ec.

Nota q̄ per. auct. bona dampnatorum sunt correcti iura dicencia que bona eorum que conscia criminis se occidunt publicantur licet non sint dampnati sed pro dampnatis habentur C. de iu. fi. l. fi. li.

p. in glo. De hoc dubitauerunt pe. et Cy.
in l. ij. C. qui testa. facere pos. et de hac
glo. non habuerunt recordari

Nota q. valet statutum q. pater tene-
atur soluere condemnationem ex delicto
filij C. de decret. decu. l. iij. li. x. et non

Nota q. solutio triennalis est alibi
annorum proximorum presumē facit in p-
teritum pro toto tēpore solutū C. de a-
poch. pu. l. quicūq. li. x. tex. singla. Bar.

Nota q. iudici castrorum vel villarum
qui deputantur pro ciuitate ad exactio-
nem collectarum si negligunt quia tem-
pus possunt capi personaliter et solutus
possunt postea repetere C. de exac. tri-
bu. l. missi. li. x.

Nota q. per vicinos probat de hijs que
committunt in vicinia C. quando fiscus vl'
priua. l. ij. in glo. et non est alibi An.

Nota q. fauore fisci ecclesie et minoruz
propter instrumenta de nouo reperta re-
tractatur sententia quasi non videantur
legitime defensi que retractō potest pe-
ti vsq. ad triennium C. de sententia ad-
uersus fis. la. l. fi. li. x.

Nota q. illud quod dicitur pater et fis

lius eandem personam representant in-
telligitur de filio in potestate C. qui eta-
se. excu. l. ij. li. x.

Nota qd ubiqz in contractu fit metio
pen et dubitatur qlis contractus sit intel-
ligitur esse contractus actiois C. de pui.
cur. l. ij. li. x. quod nota perpetuo

Nota qd ubi res venditur p subastatio-
nem non requiritur emptor vel venditor si
ultra dimidia iusti pen fuerit deceptus
C. de predns cura li. x. l. i. sedm an. in l.
i. C. de prescrip. xxx. vel xl. anno

Nota qd per statutum in fauorem alicui-
us deductum prodest etiam ignorantia
Pro h^o c. statutum de pben. li. vi. io. an.
in c. ij. ex. de costi. C. de decurio l. i. li. xij.

Nota qd in hys que sunt posita vel asser-
ta in Iudicio puta in libello couencionali
vel litigioso vel positionibus non habet
locum penitentia C. de coi. agro. desez. l.
iura. singulari. li. xi. Bal.

Nota glo. valde notabilem dans doctri-
nam et theoricam notabilem vtrum qd
l. precedens disponit possit tolli per ac-
tum vel non C. de decret. decurio l. ij. li.
xi. Bar. in l. omnes populi

Nota an due apoche de soluto prefus
mantur esse eadem de eadem quantitas
te an vero de duabz C. de stu. l. ne tamē
li. xi. in glo. singulari Bal.

Nota q̄ perduto instrumento vel ab in
icio nullo potest peti vt reficiatur C. de
discu. cui. l. ne casu li. x. in glo. singulari
Bar. ff. de admi. tu. l. ciro g̃phis in auct.
de here. et fal. §. i. coll. i.

Nota q̄ iuris ignorantia non dicitur iu
sta excusat tamen a dolo C. de plagia in
glo. plagi criminis Bal.

Nota q̄ tantū operat̄ pactū quātū lex
C. de decret. decu. l. i. li. x. Bar. ymo for
tius operatur pactum q̄ l. videtur glo.
notabil' in l. qui a patre C. de resti. mili.

Nota valde notabilē tex. de agri. et cen.
l. litibus Ex qua sumitur practica pro
bandi domium q̄a ad vnū fructuū pcep
tionem quis p̄sumit̄ domīn⁹ et possessor

Finunt leges et glose singulares
ac speciales domini Bātoli Baldi
Angeli Anthoni de butrio Anz
geli de aretio ac Saliceti

Incipiunt Tex. et glo. singulares
domini guilhelmi de ludo legum
excellentissimi

Ex est cum glo. q. impubēs ne
q. senes non debent questionari
pro aliquo facto ff. ad cilley.
l. i. §. impuberes et l. si quis in graui §.
ignoscitur e. ti.

Glo. est q. si mulier vendat rem suā vel
Juri ppothece renunciēt metu vel reue
rentia viri sui q. talis renūciatio vel ven
ditio potest reuocari Et idem si clericus
renunciēt prebēde reuerentia prelati vlt
metu Nam potest reuocari talis renūci
atio ff. quarū re. ac non datur l. i. §. que
honerande super verbo metu

Lex est q. si testamētum patris est rup
tum vel annullatum ex aliquo ex agna
tione postumi vel al's et filius erat exhe
redatus ex testamento illo filius exhe
redatus admittitur ad hereditatē et sic
ingratitude non repellit quem a successi
one ab intestato ff. de dolo. l. qd me ex
cep. l. liberis licet glo. videatur contras
ria in auct. de non alie. §. cū vite col. i.
Condempnatus per officium Judicis nō

efficitur infamis C. de mo. multa l. i. C.
de susp. tu. l. fi.

Lex est q̄ Judex occupans alienam iurisdictionem est puniendus capitaliter
C. de cho. az. li. xij.

Glo. est q̄ si debes michi centum et petam l. in libello scienter et post recipiam quinquaginta in quibus fuisti condemnatus q̄ videor alios quinquaginta remisisse mlti. de ac. §. si minus

Glo. est q̄ fideiussor non potest conveniri nisi in loco sui domicilij tantuz ff. rem pupil. sal. fo. l. fi. super verbo constituunt

Glo. est q̄ ubi q̄s est puit^r p̄ officium Judicis q̄ postea potest accusari iure actionis C. de testi. l. nullum glo. fi. Et ibi q̄ clericus compellitur ferre testimonium coram Iudice seculari

Glo. est q̄ condemnato ad ultimum supplicium non est deneganda confessio
C. de epi. au. l. archigero te extra de pe. et remi. c. i. in cle.

Glo. est q̄ in legato alimētoruz non veniunt libri vt ff. de alimen. le. l. legatuz
Lex est q̄ sententia arbitrarij vel cōpromissum debet demandari executioni per

iudicem ordinariuz C. de iude. l. iudei C.
de ar. l. procul

Lex est q̄ ita per conuentionem factā
coraz arbitris fit interrupcō temporis si
cut coram Iudice ordinario C. de arbi.
l. cum ante citra fi.

Nota q̄ arbiter potest salarium reci-
pere a ptibus C. de pua. agen. in re. l. i.

Glo. est q̄ si creditor remisit aliquid de-
bitori suo non videtur sibi remisisse nisi
id de quo agebatur exp̄sse inter eos C.

de trasac. l. si deserta C. ad velley. l. iube?

Lex est q̄ priuilegium personale tran-
sit ad heredem C. ad velley. l. heredis

Lex est q̄ si sint duo homines habentes
vnā domum vel aliam rem in comunē
et vnus illorum sit requisitus per alium
socium vt reparent rem illam comunē
et requisit⁹ tardat maliciose reficere q̄
si alius rem edificet habebit totam rem
in solidum iure domini C. de ediffi. pri-
ua. l. si vt apomis melius ff. pro so. l. si
uarn §. n. et dic vt ibi

Lex est q̄ si sit statutū in ciuitate q̄ nō
extrahatur bladum vel aliquid aliud de
loco q̄ si casu fortuito de aliqua alia ci

uitate vel castro veniant homines defe-
rentes bladuz vel aliam rem contra sta-
tutum q̄ non obstantē statuto possunt
licet al̄s non possent nisi essent transeun-
tes C. de edi. p̄n. l. si quis post hāc legē
Glo. est q̄ si ciuitas vel villa deberet cē-
tum alicui pro quibus centum vniuersi-
tas collectisatur q̄ non possunt mutare
domicilium quando soluant partem suā
ff. de mune. l. incolae

Lex est q̄ si in carceratus frangeret car-
cerē et nescitur pro quo delicto postea
inuento eo debet puniri ea pena qua pu-
niretur si delictum commisisset ff. de cu-
sto. reo l. in eos

Glo. est q̄ si impetrem rescriptum a p̄n-
cipe vt possim conuenire debitorem me-
um coram aliquo iudice delegato et po-
stea fecerim ipsum citari coram illo de-
legato et ipse satis det de iudicio listi.
postea non potest venire contra rescrip-
tum nec obicē ff. quan. appellādū sit l. si.

Lex est q̄ Iudex qui non permittit ap-
pellare victum et vltra hoc facit execu-
tionem incidit in l. iulii. de vi. pu. ff. ad l.
Iulii. de vi. pu. l. Julia

Glo. est q̄ si occupaueri rem michi obz
ligataz q̄ amitto ius obligacōis et pos
sum michi ius ppothece in alia re ff. ad
l. iul. de vi. pu. l. iulia. penl. q̄uis tex. in
contrarium ff. q̄ me. cau. l. extat

Glo. est q̄ si pater atrociter vulneretur
per filium q̄ propter hoc pater cōpel
litur emancipare filium ff. de iure. iu. l. si
pretor edixit §. sed si quis super verbo si
atrox Et dic vt ibi circa glo.

Glo. est q̄ si pater litiget contra aliquē
et postea moriatur q̄ heres vel filio te
nentur illam litem suscipere in tali pūe
to in quo predecessor reliquit ff. de iure
iuran. l. sed si vnus §. filius in glo. emā
cipatus ff. de ac. et obli. l. sciendum

Lex est cum glo. q̄ si dico alicui iniuri
as veras q̄ non teneor ff. de iniu. l. eū q̄
Tex. est q̄ vnus testis facit fidez et pre
sumptiōem et statatur dicto vnus testis
ff. de do. prele. l. theopōpus in glo. in fi.

Glo. est q̄ si tutō finita tutela potest ex
igere liberationem a pupillo et quitanz
ciam cū iuramēto valz talis q̄tancia a pu
pillo tutōi facta dū nō intēuerit fraus
ff. de cōtra. ta. in l. q̄ ergo §. cōtrarium

Glo. est q̄ propter egretudinez non re-
tardatur executio seu solutio secus in li-
tis contestatione vel sententia ferenda
quia datur dilatio propter egretudinez
ff. de here. insti. l. si quis instituatur §.
si. in glo. egretudinem ff. de Judici l. si
pretor §. si.

Leges sunt q̄ si sunt socij in aliqua re
et mouetur eis controuersia et vnus dux-
erit litem et obtinuerit q̄ non poterit p-
tem petere expensarum a socio suo ff. fa-
miliz. l. ex parte

Lex est contra glo. ff. de regu. iu. l. pu-
pillum vbi dicit q̄ proximus est puber-
tati qui habet x. annos cum dimidio Lex
est in contrarium ff. de execu. tu. l. non tu-
um qui proximus est pubertati xiiij. an-
num minus medium pro qua est extra
de spon. impu. c. continebatur

Lex est q̄ si princeps delegauit quan-
dam causam specialiter ad cognoscendū
senascallo vel iudici ordinario q̄ ob istā
delegationem non recipit salariū a pati-
bus q̄uis alius fuisset delegatus et re-
ciperet salariū ff. de off. rec. prouin.
l. qui ordinariū dum tamen non exeat

provincia ratione istius delegationis ut ibi
Lex est quod si aliquis insidiatus fuerit ali
cui et in testamento remiserit sibi quod michi
lominus debet puniri ff. ad cillep. l. dyuus
Leges sunt quod seruientes sine inlinatione
seu mandato Iudicis aliquem citare non
debet sed si hoc fecerit debet puniri et
officiu debet amittere in auct. de questo.
§. si vero aliquis coll. vi. C. de epi. et cle.
l. memorati

Lex est quod matri non creditur si dicat fi
lium spurium in testamento nec propter
hoc poterit ipsum exheredare licet faci
at aliquam presumptionem contra eum
ff. de pba. l. si. ff. de fal. l. qui falsus §. i.
Lex est in ratione quod tabellio qui creatus
est per illum qui vniuersalem iurisdic
tionem et potestatem non limitatam habet
potest ubique conficere instrumentum ff. de
excu. tu. l. non solum §. qui testamento ff.
ad l. rodi. de iac. l. de precatio

Lex allegatur quod si rex committit alicui a
liquam rem seu causam quod ille cui comit
titur habeat seruare consuetudinem pa
trie in qua habet commissionem quod
est notabile in auct. de iudi. §. illo cui

1
studiendo coll. vi.

Lex est qd si est facta vulgāis expressa
filio dato qd filius superuiuat pater m̄
chilominus durat secus in pupillari ff.
de fideico l. coactis l. ancillam C. de pe.
Glo. est qd actor omnia proposita in lis
bello habebit probare ff. de execu. tu. l.
qui ex testamento

Glo. est qd clericus non possit coram iu
dice seculari conueniri in auct. vt omēs
iudi. obe. coll. v. super verbo subiacent
ff. de noxa. l. fi. tex. est de iu. fi. in l. fi. dem
q3 in fi in auct. habita C. ne fili9 p pa.
Glo. est qd si tutor pupillā copulanda
in matrimonium aliquem acciperet qd
non tenetur pupillo restituē ff. de neg.
g. l. qui siue vsuras circa fi.

Glo. est qd presumptio tollit presump
tionem de in inte. re. l. Dyuis super ver
bo extimatur de ritu. nup. l. non solum
circa principium

Glo. est qd quis compellitur esse aduo
catus reipub. sine salario C. de proxi. sa
cro. scri. l. n. li. xij.

Glo. est qd debitō fiscalis pōt cedere bo
nis et carcerem euitare mlti. pro so. §.

fi. licet glo. est ei cōtraria C. de exac. tri
bu. l. nemo li. r.

Glo. est q rex potest indicere collectas
suis subditis pro filia maritāda et filio
milite faciendo C. de sacrosanc. ec. l. pla
cet super verbo exōrdinariam

Glo. est q si clericus sit captus in curia
seculari et ibi fuerūt aliqua acta facta
contra eum si postea fuerit requisitus p
Iudicem suum q acta facta in curia se
culari rata maneant et tunc fidem facis
unt corā Iudice ecclesiastico C. de epi.
et cle. auct. clericus sup verbo posita per
episcopum Pro q est tex. de testa. l. si
glo. q dicit in calibus ff. allit illa regula
qui prior est tēpore potior est iure qā in
ser calibus in auct. de exac. tribu. c. pñ.

Glo. est q ille qui admittit ad allegādy
causas al. sentie non tenet cauere in soli
dum ff. de regu. iur. l. nemo aliene rei

Glo. est q illa que acqrit meretrici po
test recipē fiscus C. de legibus l. non duz
bium super vbo ex eo ff. de iur. fi. l. lucius

Lex est q magna verecūdia est baroni
quādo amittit vexillum suū et arma in
guerra Et per hunc tex. dicit q nō debz

habere aliud vexillum nisi per arma recuperet ff. de rap. l. ij. ff. de re. mili. l. iij.
Leges sunt q̄ ordinarius potest recusari impetrando rescriptū a p̄ncipe ne conueniatur sub illo Iudice C. de offi. procon. et le. l. officium in fi.
Leges sunt q̄ Iudex ecclesiasticus potest inuocare brachium seculare C. de conuulsa. in l. i. li. xij. in auct. de mo. §. Lex est q̄ si rescriptum ab aliquo impetretur et fit contra Ius cōmune non valet nec Iudex ad quem dirigitur debet obedire quūq; secunda iussio fiat sibi per principem C. si cōtra ius vel utili. l. fi. in auct. de nan. p̄n. iij. coll. §. cōpetens ut omēs obe. iu. prou. §. et vtro iubem⁹ C. de paga. l. sic et l. scripta C. de sacro. sanc. ec. l. Iubemus in fi.
Lex allegatur q̄ si laicus facit iniuriā clerico q̄ Iudex secularis non ecclesiasticus cognoscat de ill' iniurijs C. de offi. prefec. preto. l. ordinario
Lex est q̄ si conueniam aliquem coram aliquo Iudice et agam contra eundē in alio iudicio q̄ ego amitto causam C. de asser. tollen. l. i. in fi. C. de iurisdi. omni

Judi. l. in criminali

Glo. sunt que non sunt vere q̄ iuramē
tum calumpnie excusat quē ab expensis
soluendis insti. de pe. te. liti. §. i. in auct.
de iudi. §. apparet coll. vi. Casus est in
contrariū in auct. de trien. et se. in. coll.
§. studentium v̄ si eum

Glo. est q̄ officium cōmissorum seu exe
cutorum testamentorū transeunt ad he
redem ff. de tu. l. tutela

Glo. est q̄ gener non potest vocare so
rum in iudicio sine vema ff. de Inius
w. l. generaliter ar. ff. so. ma. l. quia pa
rentis quia instrumenta debent concor
dari cum prothocollo alias presumitur
suspectum instrumentū nisi concor. cum
prothocollo C. de fi. instru. l. contracto
in auct. de tabelli. §. fi.

Glo. est q̄ debita cōputantur inter im
mobilia quando pro re immobili deben
tur debita Quando ex re mobili compu
tantur debita inter mobilia in auct. de
nota. alie. §. i. coll. ij. super verbo quan
do cumq; commune randa

Glo. est quando citat̄ aliquis ad domuz
et ibi nullus inuenitur q̄ transcriptum

seu citatio debet in valuis seu porta do-
mus poni vel legi ante domum ff. de dāp.
infec. l. iij. §. toties super verbo libello
Glo. est qd si princeps mandauit alicui
qd puniret aliquem capitaliter qd intel-
ligitur amissione ciuitatis vel deportati-
onis tantum C. ne iu. priua. man. l. i. que-
res vendi non po. l. fi. C. de epi. et cle. l.
si quis non dicam rapere
Glo. est qd subiecti debent iurare domi-
no qd parebunt et obedient ipsi ff. de re.
priua. l. non videtur. §. qui iussu
Glo. est qd iuramentum potest remitti p
partem ff. de ferijs l. i. sup verbo valebit
Glo. est qd mulier non prefertur credi-
toribus nec habet priuilegium. l. assi-
duis C. qui po. in pig. habe. in dote con-
fessata per maritum sed in dote vendi-
ta bene C. qui possunt re. in domo con-
ducta inuito domino l. dominus qui a-
lio conducit pro alio et pro eodem pre-
cio li. xi. C. loca l. nec et glo. loquendum
Lex est qd stilus curie est seruandus C.
de vete. iu. enu. l. i. §. nullum v. sed si que-
legis C. de fideius. l. fi. §. de appellatione
l. Impator. §. i.

Glo. est q̄ propter agnationē postumū
non rumpitur testamentum matris siue
patris sic C. de inoffi. te. l. in. in prima
glo. insti. de exhere. libe. §. mater

Glo. sunt que intelligunt q̄ filio prete-
rito est testamētū nullum ipso iure ve-
rum est si filius vult et petit declarari a
liis si filius non vult dicere nullum vas-
leret ff. de in iusto. rup. testa. l. filio pre-
terito dele. p̄stan. l. hīs qui C. de inoffi.
testa. l. sanctimus

Glo. est q̄ quando vir expulit vxorē de
domo et postea si vult eam recuperare
oportet q̄ maritus iuret q̄ eā non pecu-
ciet C. de hīs qui ad ec. confu. l. in. §. si
ne super verbo interueniente

Glo. est q̄ quando filius aut filia prete-
ritur a matre q̄ necesse est q̄ causa pre-
teritionis exprimatur al̄s non valet ip-
so iure C. de inoffi. testa. l. filium et in
auct. vt cum de ap. cog. coll. viij.

Glo. est q̄ tacita pupillaris non exclus-
dit matrem vt l. lucius ff. de vulga. ta-
men si substitutus velit probare q̄ tes-
tator voluit matrem excludere ex tacita
pupillari q̄ admittitur ad probationes

tantum q̄ si probauerit q̄ mater exclu-
detur C. de impu. et alijs sub. l. precibus
C. de testa. mili. l. in testamento

Glo. est q̄ pater adoptiuus non teneē
alimentare filium adoptiuum insti. de
here. que ab intel. §. ad imponendum li-
cet placentinus ibi contrarium dixerit

Glo. est q̄ sicut subiectus debet iurare
fidelitatem domino ita et e contra domi-
nus subiecto ff. de aqua quotti. esti. l. i.

§. permittitur super verbo impetrabilis
in feu. de probi. feu. alie. per Fredericum
c. Imperialē §. si. super verbo sacramta

Glo. est q̄ sentēcia lata contra reum pri-
cipalem non debet fieri executio contra
fideiussorem C. vbi de cri. agi. oppo. l. si.

Lex est q̄ si testator in suo testamento
faciat aliquem heredem et habeat ux-
orem pregnantem et dicat in testamento
q̄ si aliqua michi nata sit filia vlt' filius
cui relinquo x. Post nate sunt due vel fi-
lii duo q̄ quilibet habebit x. ff. de le. i. l.
qui filius §. i.

Tex. est cum glo. q̄ quando pater male
et per fraudem administrat bona filij et
decipit q̄ filius potest facere ei interdicti

administraconem et ab eo bona filij auf
ferri ff. de le. i. l. cum filio

Glo. est qd si testator dicat in primo te
stamento qd vult testamētum valere ita
qd non possit reuocari per aliquod aliud
testamentum et iurauerit qd etiā potest
penitere et aliud facere et valebit vlti
mum non obstante iuramento in feu. de
pa. te §. Item sacra. Nam iuramentum
contra bonos mores pstitum non obli
gat ex de fo. cōpe. c. si diligenti C. de lez
gibus l. non dubium

Glo. est qd fructus rei legate pure tenē
tur tradi morte testatoris legatario ff.
de le. ii. l. alinus. q̄uis glo. videatur con
traria in l. luci⁹ locusta super verbo p⁹
Et est tex. qd ymo a tpe lit cōtestate ve
niant ff. de le. i. l. q̄litum §. si. et dic vt ibi
Leges sūt qd legato tēperatōio vident
legate merces ibidem existentes et actō
te ff. de auro et ar. le. l. pediculus §. laz
beo ff. de fundo instruc. l. quesitū §. Itē
pomponius licet contra videatur et ma
le ff. de pig. l. cum taberna

Glo. est qd si ex processu nullo feratur
sentencia etiam sentēcie late pōt opponi

exceptio annullati processus ff. ad mace
do. l. cum si vero

Glo. sunt q. sicut actor habet petere cō
dempnari reum sibi ita reus habet ex
ceptionem suam se peti absolui ff. de ex
cep. l. i. de fideius. l. fideiussōes §. i. in glo.
deprecabuntur Et est textus. C. de lon
gi. temp. prescrip. l. emptor et talem ex
ceptionem debet opponere qua probata
sequatur solutio ff. de flu. l. i. §. ab eo. la
beo Et sicut actō debet talem actionem
proponere qua probata sequatur con
dempnatio ff. de eden. l. i.

Leges sunt ubi actiones sunt annales
ad agendum perpetuantur ad excipien
dum vt ff. de hys que vi. me. ve cau. fi.
l. pupillus §. si. super verbo exceptio
Lex est q. si ciuitas villa vel vniuersitas
cōmiserit aliquod crimen pena pecunia
ria non corporali sunt plectendi illi de
vniuersitate vel villa C. de decurio. l.
quicumq.

Lex est q. si filia nubat indigno contra
voluntatem patris potest exheredari vt
in l. non tantum §. emancipati ff. de con
tra. tabu.

Glo. est q̄ si ego debeam tibi decem et
tu debeas alteri .x. vel plus et ego solue
rim creditori tuo .x. sine iussu tuo que de
beo sum liberatus ab obligacōne tua ff.
de cōpen. l. sed cum militi ff. de solu. l. cū
Lex est q̄ si aliqui petunt bis iussu
debitum et obtinent q̄ tenentur ff. man.
l. fideiussor §. omnibus Et que remedia
dantur illi qui soluit debitum et postea
creditor iterum petit et reus fuit con
dempnatus quia non potuit probare so
lutionem factam ibi nō in glo.

Lex allegatur q̄ frangens saluagadiā
punitur crimine lese maiestatis ff. ad le.
iuli. maies. l. i. ibi in prim. cum dicit vel
aduersus securitatem

Glo. est q̄ si testibus cōtra me produc
tis obiciam et dicaz ipsos fore infames
q̄ non teneor eis actione iniuriarum C.
de postu. l. quisquis super verbo utilita
tis pro quo ff. de iniu. l. si quis de liberta
te C. loca l. nullum

Glo. est q̄ si rex. vel comes concedat a
licui baroni et suis heredibus aliqd̄ secu
dum q̄ videtur intellexisse de filiis et nō
alijs heredibus ff. ad tre. l. ex facto §. si.

Glo. est qd si ego comisi adulterium cum
uxore alicuius et postea ille me institu
it heredem qd ego repellor ab heredita
te tanq̃ indignus et fisco applicabitur
C. de hñs qui vt indig. l. si seniore

Glo. est qd si aliquis sit condemnatus
ad soluendum creditori suo et creditor
petit fieri executionem et debitor oppoñit
qd non debet fieri ex eo qd ipse vult accu
sare testes et Iusticiam seu sententiam
ex quibus fuit cōdemnatus de falso et
accusationem falsi instituere et creditor
dicit postq̃ ipse fuit cōdemnatus qd ip
se soluat et alter dicit qd non quisqz falsi
accusatio sit finita Certe prima executio
ad debitum preterea si vult creditor ac
cusare poterit C. de fal. l. ij.

Glo. est qd licet in criminali non possit
interuenire procurator si tamen interue
niat valet quod actum est nec aduersa
rius dicere potest Iudicium nullum Ex
eo qd procurator interuenit quia excep
tio repulsiōis procuratoris est dilato
ria et ante litem contest. debuit opponi
Ista glo. est C. de adult. l. q̃ uis

Glo. est qd si tutor in principio cause fu

it in lite que mouebatur contra pupil-
lum et postea cōtumar fūit in causa ita
q̄ sentenciā feratur contra pupilum q̄
talis sentenciā non valet Item si a prin-
cipio cause non fuerit tutor verūamen
postea fūit presens in sentenciā valz se-
tenciā C. si aduersus rem iudi. l. in rem et
l. cum minores

Glo. est q̄ si aliquis fuerit condempna-
tus de aliquo crimine ex quo bona debēt
confiscari et habeat in pluribus locis bo-
na q̄ illa bona dumtaxat debent confis-
cari loci in quo delictum cōmisiit et non
alia bona C. de penis l. sanctimus super
verbo teneant licet doc. contrariantur
Lex est q̄ heres qui accusat mortem de-
functi testatoris non tenetur se subscri-
bere pena talionis C. de calūp. l. ij.

Glo. est q̄ si negauerim creditori debi-
tum debere et postea sim conuictus non
possem opponere compensationem secus
si per confessionem propriam mei debi-
toris sim conuictus quod est valde no-
tandum ff. de regu. iur. l. nemo ex hīs ff.
de cōpen. l. si super verbo conuictus

8
Glo. est q̄ licet filius. non possit esse in
Iudicio sine patris auctoritate illud ve-
rum est si velit agere iure actionis sed si
velit implorare Iudicis officium potest
sine patris consensu C. q̄ admitti ad bo-
po. pos. l. i. ar. de pre. impe. offe. l. v. m. u. e. s.
al' diuersis

Allegatur lex q̄ quando delinquens est
in ecclesia vel in aliqua domo alicuius po-
tentis q̄ seruientes publici non debent
intrare ecclesiam seu domum potentis s̄
extra stare debent C. de deser. l. i. §. si ve-
ro li. rñ.

Glo. est q̄ si tutor non faciens inuen-
tarium efficitur infamis non tamen effi-
citur si ipse sit de parentela vel affini-
tate pupilli C. ar. tu. l. si. in glo. fi.

Glo. est q̄ sicut testator potest remit-
tere confectionem inuentarii tutori testa-
mentario ita et legitimo et datiuo C. de
admi. tu. l. tutores

Tex. est q̄ quando rex vel comes habet
guerrā cum aliquo inimico suo q̄ non de-
bent baroēs vel scutiferi suis expēb̄ ap-
is seruire regi vel comiti Sed ipse rex v̄

comes debet eis facere expen. in auct.
de man. prim. §. sed neqz milites Intelli
go superius principis vel comitis cuius
facultates suppetant nam debent primo
sua expendere et postea subditis recipe
re vt nota C. de cpi. au. l. biennij

Glo. est qz licet in ordine iudiciario re
quiratur libellus in l. plata C. de sentē.
et interlo. omi. iudi. tamen si tacite fuit
obmissus quia non fuit petitus tenet p
cessus in auct. de trien. et se. §. illud in
glo. super verbo legalem iusticiam. in
coll. in fi. totius glo.

Tex. est qz psonal et ppotheca possunt
simul in eodem libello intemptari cōtra
debitorem principalem in auct. de fide
ius. §. h. neqz coll. i.

Tex. est qz nobilis tenet ad munera for
dida in ciuitatibus et locis quibus ha
bitat in auct. de defen. ciui. §. si quis ve
ro coll. in.

Glo. est qz mulier potest vouere casti
tatem et intrare monasterium etiam in
uito viro si nō sit carnalis copla Si aut
fuerit carnalis copula non potest vn⁹ in
uito altero a matrimonio segregari in

1
auct. de monach. §. si aut vxor coll. i.
et de nup. n. coll. §. n. extra de cōuersa. cō
iuga. c. verum §. publice

Glo. est q miles vel nobilis non tenet
bellare cum rustico quod est verū quā
rusticus diffidat nobili Si autem no
bilis rusticum tunc fit in feu. de cle. vīo.
pa. c. si miles rusticū cōcor. ex de cle. pug.
in bello

Textus est q vasallus non tenetur do
mino seruire si dominus sit excomunica
tus vel banntus in feu. hic sumit l. §. i.
ex de excep. c. excepcom et c. pro li. vi.

Glo. est q in diuisione facta inter here
dem hereditatis post efficiat non soluē
do q creditores possunt agere contra a
lios soluendo existentes C. de conue. l. i.
q uis legatari non possunt ff. de le. n. l.
legatis peti C. de liber. lega. l. nō ideo
nimis quod est nō dignum

Glo. est q filia obmissa relicto filio et
marito q dos debet reddi patri isti et fi
lie mōtue posito q filius sit supites C.
solu. ma. l. dos a patre C. de colla. l. illā
in glo. super verbo patruus

Glo. est q si pater dotauit semel filiam

et filia amittit dote q̄ pater cōpellit eā
dotare iterato C. de rei. vx. ac. l. autem.

Lex est q̄ latroni publico non est dan-
dus aduocatus C. de defen. ciui. l. omēs.

Lex est q̄ si dos sit in bonis mobilibus
constituta post annum debz reddi Si au-
tem in bonis immobilibus statim. vt C.
de rei vx. ac. l. unica.

Tex. est q̄ si aliquis te instituerit here-
dem et alium substituerit et tu mortuo
sis et habeas filios q̄ filij tui debent ha-
bere hereditatem non substitutus posi-
to q̄ testator alium substituerit C. de
insti. et sub. l. generaliter §. cum autem
Tex. est q̄ si aliquis instituerit aliquem
filium fa. et substituerit sibi alium q̄ mo-
tuo filio pater venit anteq̄ substitutus
vt ff. ad tre. l. recusat §. ticius

Glo. est q̄ dominiuz transfertur sine pos-
sessione C. de distrac. pig. l. qui predium.

Glo. est q̄ si aliquis sit citatus tempore
feriarum messium vel vindemiaruz q̄ nō
tenetur venire allegare priuilegia sua
in Iudicio q̄ citari non poteāt glo. que
hoc nō ff. de Fe. l. i. super verbo monēti

Glo. est q̄ quādo sunt plures domini in

eodem feudo qui in accusatione requiruntur consensus omnium offensorum ff. qui et a qui. l. si quis §. quotiens

Glo. est qd libellus potest concludere contra illum qui convenitur in qtu facere potest in solidum si in condemnatione veniat que facere poterit ff. de re Judi l. cum ex causa

Glo. est qd mulier presumitur scire quod maritus scit ff. qd vi. aut clam l. aut qd al §. sed et servus

Glo. est qd cappellanus siue rector ecclesie non compellitur suscipere primiciam

Glo. est qd tutor dativus cum inquisitione datus a maiori Iudice non tenetur satis dare secus si a minori Iudice sit datus in auct. vt hii qui obli. probi. res minorum coll. vi. §. si. super verbo curatores
Tex. est qd tutor habet facere inventarium coram Iudice si sit consuetudo al non vt in auct. vt sine phi. matri. debi. §. si. coll. vii

Glo. est qd usurarius manifestus non est tradendus in loco sacro nec sepeliendus C. de sepul. vio. in auct. Item qui domum moribundum

Glo. est q̄ mater tutrix filiorū suorum
idem tenetur rationē reddere de admini-
stratione ff. de tu. et cu. da. ab hīs l. hī
qui C. de bo. q. li. l. fi. §. hec procul Se-
cus in patre qui non tenetur reddere ra-
tionem vt in dicto §. pcul. et e. ti. l. cum
oportet §. non autem Et si mater transi-
erit ad secunda vota sine redditione ad-
ministrationis maritus tenetur in solis-
dum C. qui cau. pig. ta. cōtra. l. si mater
Glo. est q̄ si alicui sit relictus usufruc-
tus omnium bonorum et alij proprietatis
q̄ usufructuarius non tenetur soluere le-
gata ff. de usufruct. le. l. fi.

Lex est cum glo. q̄ vbi heres non fuit
voluntatem defuncti testatoris q̄ est in
famis infamia facti C. de religios. l. mi-
litis C. de necess. hui. here. mlti. l. fi. §.
illos in glo.

Tex. est cum glo. q̄ si mulier nubat in-
fra tempus luctus presumitur q̄ occi-
derit maritum primum in auct. de nup.
§. patre et si quidem coll. ij.

Glo. est que dicit q̄ si aliquis baro vel
miles vel dominus fuerit receptus a quo-
dam mutuo viginti et promiserit dare

subbitum suum in fideiussore et iste sub
ditus vadat ad creditore protestando si
ego fideiubeo pro ipso qd ego non satis
faciam vobis qd iste talis non tenetur si
postea fideiubet ff. de procu. l. lucius Et
est casus in corpore auct. vt non fiant
pig. cc. prim. coll. v. al. vi. pro quo facit
quintum membrum glo. statim ymo des
bet stare x. diebus penes paleam ff. de
vbo. obli. l. stipulacões nedum §. int. tā
Glo. est qd ienascallus non potest conce
dere priuato vt edificet in loco publico
vel flumine quia ad principem pertinet
ff. qd vi. aut clam. l. prohibere §. plane
Glo. est qd si pater dedit potestatem fi
lio et auctoritatem standi in iudicio qd
propter hoc pater non obligatur in ex
pens. factis in iudicio ff. quod iussu l. i.
§. si ratum

Glo. est qd heres domi feudalis pōt pe
tere sacramentum fidelitatis a feudatario
posito qd pstitit ei pdecessori ff. quē
admodū vfruct. amit. l. omēs §. si

Lex est qd illud qd non potest prescribi
non pōt cōcedi ff. de aq. plu. ar. l. i. §. si

Glo. est qd si debitor fiscalis fraudat fis

scum inferendum q̄ tenetur fisco in du-
plum ff. de pu. rec. l. multi

Glo. est q̄ ille cui est concessa actio per
excomunicatū possit agere contra debitore
excomunicati licet excomunicatus nō possit C. de
iur. do. l. cum quidam in glo. procellum

Glo. est q̄ inimicus fratris mei non re-
pellitur a tutela mea nec eius aduersari-
us Sic credo in teste q̄ inimicus fratris
mei non repellitur a testimonio Secus
de inimico patris vel matris vel aliorū
ascendentiū et descēdentiū quia tales re-
pelluntur ff. de suspic. tu. l. iij. §. si tuto
Lex est q̄ si substituat alicui q̄ si decel-
serit sine liberis et habuit vnū liberū q̄
euanesceat substitutio ff. de condi. et de l.
pater seruam §. i. Et nota ff. ad tre. l. i.
ex facto §. si quis rogatus ff. de verbo.
sig. l. non videtur sine liberis

Glo. est q̄ pater non potest ratificare p-
cessum factum per filium post sentētiā
nec post litē contestatā ymo est necesse q̄
ab initio dederit auctoritatem standi in
iudicio ff. de acqui. here. l. si quis michi
§. iustum C. de bo. qz libe. l. si. §. i.

Lex est q̄ magis punit delictū factum

eum gladio q̄ cum lapide ff. de re. mi.
l. omnes §. si quis

Leges sunt q̄ quando alimēta prestan-
tur officio iudicis tunc statim prestātur
et non tenentur cauē in casu in quo appa-
ruit ipsū non habē ius Secus autē quā-
do petunt iure actiōis ff. si cui plus q̄
per l. fal. in l. i. in pñ. C. de ordi. cog. l. si.

Glo. est q̄ mulier occidēdo partum quē
habet in ventre vel quilibet alius oc-
cidendo eundem post xl. dies a conceptio-
ne cōputandos tenetur de homicidio et
tāq̄ homicida est puniendus vel puniē-
da ff. de va. et ex. cognitio l. duo

Lex est cum glo. q̄ donatio facta filio
spurio per patrem naturalem suum va-
let et tenz ff. de fideico. liber l. lucius que
in frau. credi. l. omnes §. lucius licet con-
trarium videatur ff. man. l. lucius

Glo. est q̄ ex ymaginatione picturarū
factarum per mulierem nascuntur pueri
contra naturam et secundum ymagina-
tionem vxoris ff. de verbo. sig. l. queres
aliquis ff. de statu. ho. l. non liberi

Glo. est q̄ in remissione debiti ultra q̄n-
gentos aureos requiritur insinuatio tr.

de regu. iur. l. si quis obligationem

Glo. est q. mulier gaudet de morte mariti ff. de codi. et de l. pat. sumaz §. soer⁹

Glo. est q. legata facta in primo testamento per secundum reuocantur posito q. in secundo non facit mentionem de p^o ff. si cui plus q. per l. fal. l. nisi dolo §. legatario

Glo. est q. si aliquis debitor intret monasterium et omnia bona transtulerit in ecclesiam q. ecclesia tenetur creditoribus soluere ff. de pecu. le. l. peculium §.

h. domi⁹ C. de sacrosac. ec. auct. ingressi

Lex est cum glo. q. quando legat rectori alicuius ecclesie q. ecclesie videtur legatum precium si non expressit legator proprium nomen cappellam ff. de ann. lega. l. annua §. ticia

Glo. est q. si aliquis notarius scripsit voluntatem testatoris et non legerit coram testibus q. illud non valet iure testamenti nec iure codicillorum ff. de annu. le. l. si

Glo. est q. meretrix de commissi §. i. non est infamis nisi sit in adulterio deprehensa sed homo potest esse adulter posito q. non deprehendatur C. si quis a pa. fuerit ma. l. patronus

ff. de ritu nup. l. palam §. in adulterio
Lex est q̄ frater promittendo dotem so-
rori videtur promisisse de bonis sororis
ff. de colla. do. l. i. §. filiam Secus in pa-
tre C. de do. promissa. l. si. et l. si pater do
Lex est q̄ mater succedet pro filia
vit filio spurio sicut et econtra ff. unde
legitimi l. si spurij C. ad offici. l. si qua
Lex est q̄ pater substituere potest filio
exheredato pupillari vt in bonis filij ff.
de vul. substi. l. i. §. i. C. de lega. l. cu qdā
Glo. est q̄ pater non potest directe sub-
stituere filio in legitima sed per fideicom-
missum C. de inoffi. testa. l. exulus
Lex est q̄ aliquis non pōt aliquē insti-
tuere in testamto suo ppter suū viciū po-
test tamen eū substituere pupillariē velu-
ti cappellanus vel aliquis pater naturalis
non pōt substituere filiū spurium potest tamē
substituto substituere et ipse spurius capi-
hereditatez vigore substitutionis ff. de
vulga. sub. l. his qui ex bonis
Lex est q̄ si fili⁹ duxerit uxore sine vo-
luntate patris et talem q̄ poti⁹ dedec⁹
toti generi paterno q̄ honor q̄ pater
potest eum exheredare ff. de bo. po. cōtra.

ta. l. non tantum §. si emancipatus
Lex est q̄ si aliquis sub spe numerande
pecunie alicui se obligauerit et non fue
rit eidem numerata pecunia si ego soluā
possum postea repetere et habere excep
tionem non nu. pec. ff. solu. matre l. ma
ritus C. de non nu. pec. l. cum fidem
Lex est q̄ quando partes habent iustā
causam litigādi q̄ neutra pars debet in
expensis condemnari ff. de le. ij. l. que
solidum §. erat et est glo. C. de iureiurā.
l. pen. §. si autem

Expliciunt glo. et leges specia'es
collecte per dominuz guilhelmum
de ludo legum doctorem

Tractatus de testibus et de eorum
reprobationibus domini Bartoli

Incipit tractatus per quem obuiat
sceleratis dictis testium malorum et vo-
cibus eorum et quocumq3 modo et in q-
buscuq3 casibus testes reproben-
tur Et hoc
Primo reprobantur testes si sint infame-
s ff. de testi. l. iij. et l. iulia. et extra de
verbo. sig. e. forus

Testes enim ex pluribus causis infama-
tur infamia iuris vel facti ff. ex qui. cau.
infa. ir. l. ij. §. si. et l. q. aut §. atleta et C.
e. l. ea. q. in sti. de pe. te. liti. §. ex qbusda
Secundo reprobantur si sunt serui C. de tes-
ti. l. seruus et l. testes quia scdm timore
dominoru supprimunt veritate extra de ver-
bo. sig. e. forus l. qm liberi C. de testi.

Sed nunquid monachus vel canonicus
Archipresbiter Abbas Rector in eccle-
sia regulari cum sint serui dei et moaste-
rii. quia nil proprii habere possunt et re-
nunciauerunt proprie voluntati et quia
sunt mortui mundo possunt compelli ad te-
stimonium et ad testificandum pro so-
cietatibus suis Et cetera sic vt az. xvi. q. i. moachi

et in auct. de sanc. epis. §. quoniam
Sed nūquid fratres minores vel predi-
catores cōpelluntur testificari et dicere
veritatem de licencia custodis vel prior-
is sui Et certe sic quia cōpellunt ipsi q̄
sunt religiosiores eis. tamē non sacramē-
to sed scripturis non tactis C. de epi. et
cle. auct. sed Iudex Et q̄a hī sunt te-
stes omni excepcōe maiores non est ve-
rissimile q̄ dicerēt male nec supprimerēt
veritatem precibz vel amore cum sint p̄-
cipui filij dei qui est vēritas et vita ar. ff.
de offi. prebendis l. unica in fi. Nam similiter
sepe solet filius esse patri. q̄a Arbore de
dulci dulcia poma cadunt Et illud ver-
bum cristi si veritatē dico cur non credi-
tis michi Et aliud Juravit dominus et
non pemitebit euz extra de iureiur. c. et si
cristus Nam si p̄ veritate detegēda illi
religiosi spernerent iurare iam essent tā
q̄ heretici respuendi. quia quidam he-
retici non iurant Et hoc est quod legit̄
contra eos xxij. q. i. clericum
Serui enim in defectu probacōis admit-
tuntur cum tormentis liij. q. iij. c. in cri-
miali Et si nō admitterent istī religiosi

et non compellerentur ad perhibendum
testimonium veritati iam facultas pro
bationis angustaretur quod esse non de
bet l. quomā in fi. C. de here. et mathe.
Tercio mulieres a testimonio reproban
tur quia femine non admittuntur in cri
minali vt xxxij. q. i. c. mulierē Et est ra
tio quia varia et mobilis semper femina
ex de vbo. sig. c. forus Vnde vñsus femi
na fallere falsaq; dicere quādo carebit
In ciuilibus femina admittitur xv. q. iij.
et ff. de testi. l. ex eo In criminalibus ve
ro admittuntur mulieres ad testimoni
um perhibendum cum ciuilitur agitur de
crimine et contra clēicos extra de testi.
c. quomā In testamētis et vltimis vo
luntatibus non admittuntur C. de testa.
l. hac. consultissima in prim. ff. de testa.
l. qui testamento §. mulier

Quarto reprobanē testes minores xiiij.
annis in ciuilibus in criminalibus mino
res xx. an. ff. de testa. l. inimici et l. in te
stimonium Inpuberes vero de eo qđ vi
derunt in pupillari etate puberes facti
possunt testificari Idē in suo libero facto
ff. de vbo. sig. l. notionez §. instrumentorū

Quinto reprobantur et repelluntur a te
stimonijs furiosi et mente capti. sicut ab
officio iudicandi in. q. vii. si ita

Sexto reprobantur pauperes quia non
tanta fides adhiberi debet. quia timetur
ne pecunia corrupti testificentur. quia
facilius corrumpuntur pauperes quam diui-
tes l. testium ff. de testi. Admittuntur
interdum pauperes non tam ex faculta-
tibus quam ex fide testis ydoneis estimatur
insti. de suspec. tu. §. si. Sed quicquid di-

catur non tanta fides adhibetur. sed pre-
cipue inspicendum est cuius apposti sunt
testes ff. de trasac. l. cum hñ §. in psona
Septimo reprobantur a testimonio in-
fideles. excommunicati ut in c. decernimus
de fen. exco. li. vi. non possunt facere testa-
mentum nec esse tabelliones si sunt pub-
lice excommunicati ut ibi notat io. an.

Ac heretici contra fideles. aut romane
ecclesie et comunione non participant
Nam excommunicatio est separatio a
comunione omnium fidelium xi. q. iii. c.
evidenter vero tenor sentencie preceptum
vel arbitrium siue laudum nunc instrumentum
factum non possunt esse in iudicio licet se

7
defendere possunt et causas appellacionis
exercere extra de excep. c. cum inter de he
reticis ad abolenda non libertate impe
trare possunt nec pro alio procurare extra
de sen. p. tuas de pba. c. i. Nec mirum si non
possunt esse testes in supradictis vii. calibus
qui hijs verbis comprehenduntur
Condictio. sexus. etas. discretio. fama
Et fortuna. fides in testibus ista requiruntur
Item repelluntur domestici et familiares
illius pro quo testificantur l. ii. C. de testi. ut
sunt liberti et mercenarii qui stant ad
cunctas vices cum domino Et filii dicun
tur domestici de quibus legitur de pems. l.
respiciendi §. furta domestica ff. ad filley.
l. sunt ff. de re iudi. l. qui vno testiculo de
questi. l. predi. ff. de edificio edicto l. edi
lis §. familie ff. de relig. l. familiarē Et
uxor dicitur domestica viro quia uxor est so
cia diuine et humane domus et sunt duo
in carne vna C. de cri. expi. here. l. aduer
sus Licet quidam dicant quod possint con
tra virum testificari et pro eo quod non pla
cet quia nec possunt testificari pro nec con
tra me ar. C. de testi. l. penses et l. suos
Sed quid in vasallo dico idem quia dominus

potest sibi imperare Et nuncius cui po-
test imperari ratione patrie potestatis
vel dominice. vel obediencie. vel iuris co-
munis non est pdoneus pro illo cui sub
est ff. de testi. l. pdoneus et ibi est glo.
Facit l. seruos C. e. sed hoc potest specis-
ficari in ti. de testi. in prim. v. sed nuquid
vasallus Sed isti domestici ferunt tes-
timonium in defectum probacionis C.
de testi. l. vltima ex de elec. c. cum dilec-
tus et in l. consensu ff. de regu. iur.

Item repelluntur qui non cum sacra-
mento preuio prestituto deposuerunt dicta sua
C. de testi. l. iurishurandi Nisi sacramentum
fuerit remissum testibus a ptibus qd fi-
eri potest C. de pactis l. si quis in con-
scribendo ff. de feriis l. i. et ibi notatur
Sed sacramentum calumpnie remitti no-
potest per partes nec tenet processus si
remittebatur vt dicta l. Jurishurandi dicit
expresse testes debere pmo iurare. et ho-
die forte cum sacramento nedum sine sac-
ramento Sed contrariuz quida putant et
ita in aliquibus ptibus de consuetudine
obseruatur Sed non est exemplum le-
gibus iudicandum Iudices enim omnes

1
veritatem et legum et iusticie sequi ve-
stigia debent C. de fen. et interlo. o. in l.
nemo. Contrariū est notatū de testi. c.
tuis sed illud c. loquitur in monachis co-
uersis. Sed quidam intelligunt ipsum lar-
ge prout ipsa litera sonat. sed litera oc-
cidit spiritus autem viuificat Sed an
in criminalibus possit sacramentū remit-
ti testibus vel in causis matrimonialibus
vel in alia causa ardua non credimus quia
ubi maius periculum ibi cautius est agē-
dum ff. de ad. car. l. i.

Item repelluntur testes in causa propria
Et dicitur causa propria quia dampnū
et emolumentum spectat ad me ff. quan-
do appellandum sit l. i. §. in causa propria
In causa ecclesie. Vniuersitatis et corpo-
ris pro se canonici et subiecti ferunt te-
stimonium pro eis quia non est causa p-
pria priorū Nam quod vniuersitati
debetur singulis non debet ff. q. cuiusq;
vniuersi. l. sicut §. illa ff. de in ius vo. l. §.
et si hac lege §. q. mām mittit ex de testi.
Emptor non testificatur p. c. in super
emptore v. contra Nisi remissus sit onus
euietōis Nec debitor p. creditore in ca-
pignoris quia in causa propria eorum ff.

2

de appel. l. ab executōe §. alio ff. quando
appellandum sit l. i. §. sed si alius
fideiussor testificatur pro deditōe quia
non est apprie causa sua q̄a habet actiōez
mandati contra debitore ex de fide c. ult.
ff. man. l. fideiussō cōtra ff. dele. i. l. si cui
§. si testa. vbi dicitur q̄ interest eius nō
soluere siue debitor sit soluēdo siue non
soluendo Sed debitor non testificat̄ pro
fideiussore. tutor et curator. negotiorum
gestor. procurator. Iconomus non testifi-
cantur pro dominis eorū secundū vnā
expolitiōē quā fecimus ff. de testi. l. mā-
datis Ergo nec Iudices nec arbitri in
causis quas receperūt de tēminādas. nec
aduocati in causis in quibus aduocarūt
Quidam dicunt contra et intelligūt no-
men executōis ff. de testi. auda carē. nec
distinguiamus an duret officium personarū
istarum et dum durat officium eorū
testes esse non possunt ne aniose te-
stificare videantur post finitum officium
Possunt testificari nedum vtrūq; festi-
nat neutrum bene peragūt C. de assesso.
l. nemo Et ne eorum turbent̄ officia ideo
officia sunt distincta C. de testi. l. consul-
ta diualia §. hac promulgatione

Item reprobantur testes si sint singula
res Nam ad vocem vnius testis non p
nunciatur. etiam si claro honore preful
geat C. de testi. l. iurandum Nisi sit
modica q̃titas vel res. vt nō. C. de re.
cre. l. in bone fidei et l. admonēdū ff. e. li
cet fallat in casibus ciuilibus et canoni
cis quia statur ad vocem vnius

Item reprobantur testes in causa con
muni quia non possunt testificari confor
tes et socii in parte sociorum quia testi
ficarentur in causa p̃a quod prohibitū
est vt dixi et ar. mlt. de ritu. nup. §. illud

Item reprobantur testes si sunt socii et
participes criminis C. de testi. l. quomā
liberi et ex de testi. c. veniens

Item reprobantur testes si sunt obscuri
et ignoti vt in auct. de testi. §. sanctim⁹
possunt tamē cum tormētis admitti Sed
an Iudex possit cōpellere testes. q̃a dic
tum suum obscuruz denūciat siue decla
rent. certe sic. ante publicationez et post
ex de testi. cogē. c. preterea et xxx. q. vi.
et de parentela ff. de questiombus l. re
peti quod enim obscurum est dictum p
non dicto habetur ff. de prescrip. l. ii.

Item si necessariae interrogacōes sunt ob

misſe iterum interrogatur teſtis ex de te
ſti. c. per tuas

Item ſi teſtes conſuſe deponunt iterum
interrogantur poſt de poſitionem ante a
perturam et poſt ex de teſti. cum clamor
Sed nūquid teſtis ſponte reuerſus velit
mutare dictum ſuum in totum vel in pā
tem ſi cum aliqua partium non fuit locu
tus et de hoc queret Iudex ab eo et vl
timo dicto ſtabit ff. de here. inſti. l. ſc̄p
Item reprobat̄ur teſtes ſi tum i. R̄.
cauſam dicti ſui non reddant quia tunc
eorum atteſtatio dicitur nuda C. de te
ſti. l. ſolam et C. de edicto dui adri. tol
Item Nuda ratio non facit len. l. ſi.
quem debitorem ff. de dona. l. nuda Et
hoc eſt verum ſi de dicta cauſa fuerit in
terrogatus al' non tenet̄ reddere cauſaz
dicti ſui quia dictis non debet eſſe verbo
ſus C. de p̄ci. impe. offeren. l. instrumen
torum Sed an Iudex tenetur p̄ti ad int̄
eſſe ſi non queſiuit Quidam dicunt q̄ ſic
C. de teſti. l. ſed quando C. de offi. pre
fec. pretoris l. ſi quis iudices Nos ta
men q̄ ſi Iudex ppter occupationē et im
peditionem ſubditoꝝ non potuit teſtes
ſeriatim examinare non tenet̄ al' tenetur

quia cum omni diligētia examinare debuit
C. de testi. l. testes et C. de testi. l. malicia
Item reprobantur testes si sunt inimici
illi contra quem pducuntur si dicantur te
stes odiosi alii criminosi cum lis sit cri
minalis inter eos et hoc probauerit nō
audietur anteq̃ de crimine iudicet Si ve
ro ex lite pecuniaria recipere et tpe dis
putatiōis huiusmōi q̃stionis nūc talibz
nāq; testibus multum adhibetur fides
vt in auct. signata C. de testi. l. quoniam
liberi et ex de testi. c. ultimo

Item reprobantur testes si falsas attesta
tiones conferant vnus p altero. q̃a falsa
est mutatio veritatis C. de testa. l. nulli
in fi. vbi dicit q̃ru3 voces flitate nō carē
te prospexerit mlti. de fide instru. in pñ.
Item reprobantur testes si carēt veritate
quare non min⁹ falsitatē committūt qui
veritatem occultant q̃ qui falsitatē ex
primunt. peccant enim mortaliter Reli
giosi vlt quicūq; alij si testes vocati tacu
erint vlt celauerit veritatē Et maxie pec
cant q̃ p̃textu vel metu alterig veritatē
occultāt irā dei prouocāt sup se qui ma
gis hominem timēt q̃ deum Vnde Au
gustinus Quisquis cuius potestatis pe

tuntur vel alterius veritate occultat ira
dei prouocat q magis timz hoiez q deū
Item reprobantur testes si datione pe
cuniaria iracundie vel promissionis aliz
qui corrupti verum vel falsum dicerent
C. de testi. l. si quis testium in fi.

Item reprobatu si ambiciori rei et pr
imiōa non protulerunt testimonium ff.
de testi. l. circa §. fi.

Item reprobant testes si vnū et eundez
sermonem pmeditatū inter se dixerūt ff.
de testi. l. testu Et ideo male faciūt ta
belliones qui non scribunt seriatim totū
dictuz testis sed dicūt talis dixit idē qd
talis Et deterius faciūt quādo ita dicūt
testis dicit ita et ita esse put in qstis cō
tinetur alias in intētiōe quia Iudex ha
bet cōsideare vocē testis. s. monē. cōstāci
am. trepidacōz ff. de qstioibz l. de miore
Itē si habz etatē vt de se loq̃tur §. n
vt ex de con. di. in c. priuilegium Et ideo
caute subiungit lex dirigendo sermonem
ad suam operā vel mīsterium tu. magis
scire que fides sit de testibus adhibenz
da l. in. §. tu magis

Item reprobantur si vnus de vna re alē
de alia re qā singulares sunt in singulis

dictis suis ut ex de elec. c. dilectis et l.
bone de pba. c. licet causaz et nō glo. in
l. ita C. qui ad bo. pos. pos. ad finem glo
larum quod tamen plenius examinatur
per paulum de leazaris in questione que
incipit Questio talis etc.

Item reprobantur ratione personarū ut si
vnus dicit de vna psona et ali⁹ de alia ex
de pur. ca. c. tria C. de pba. l. ad pbacōz

Item reprobantur ratioe male cōputacōis
graduū parētele xxxv. q. vi. c. de pntela

Item reprobantur ratione loci ut si vn⁹
dicit rem esse actam siue contractum ce
lebratum siue malificūz perpetratum in
vno loco alter in alio ut exemplo damie
lis quādo interrogauit accusātes fusan
nam vbi eam inuenerant et vnus dixit
sub pomo et alter dixit sub cironē De lo
co testis dicere debet C. de aqua cothi.

Item reprobantur rati et sti. l. obtinā
one temporis ut si vnus testis de vno tē
pore dicit et alē de alio de hoc die ut nō.
in l. ob carmen §. fi. ff. de testi.

Sed an de tempore interrogandus sit te
stis dicit dominus. Azo q non nisi sit su
spectus sed tunc debet studere ut tes
tem in tempore capiat querendo

de omnibus circumstantiis secundum lec-
turam que legitur ff. ad l. lilep. l. prius sic
enim dicit qd ab eo sagitatu fuit sed alia
dicit qd mandate Sed nos semper credi-
mus qd de tēpore sit querendū Et si dix-
erit bene quidē Si nō dixēit aut antiquū
est negotiū tūc non est qrendū quia om-
nium habere memoriam et in nullo pec-
care rē. Et non oīs per omia sed certi p-
certa rē. C. de ve. iu. enu. l. i. §. i. Sed no-
uum et recēs negociū tunc viciat testis-
monium eius si de tēpore interrogatus nō
dixit mī esq talis hō q nomē suū et fami-
lie sue ignorat et tūc esset crassa et supi-
na ignorātia C. de here. insti. l. vlt. Vnde
de vñs Res psona locus gñus iure sūt
consona tēpus Omēs hoc dicūt verū in
facto irreiterabili vt est homicidiū vñs
us eiusdez homis In facto vero reitera-
bili vt est adulteriū dicūt diuersitatē loci
et tēporis non nocē Nā si testes in hñs
variant vt probēt illud adulteriū circa
qd producunt sed hoc reprobāt danielis
exemplū talis enī diuersitas tēporis quo
tempore non nocet si vn⁹ dicat de die do-
minico et aliq de hora ipsius diei qā qd
dictum est secundo continetur sub pmo

dicto sicut habetur de tribus vnus dicit
de xx. alter dicit de x. alter de v omēs cō
cordauerunt de v ff. de arbi. l. diem pfer
re §. si plures quia qđ pluies est vtriqz
tanti est ff. de in lit. iu l. confurti Sed ex
eo qđ vnus dicat delictū esse factū in do
mo alius in camera idē erit Idem in fac
to durabili non necet diuersitas testium
Et si vnus dicat se vidisse episcopū cele
brasse in hora terciē alius in hora sexte
missa enim tantū durare solet Et si age
tur de portatiōe habitus per aliquē idēz
vt varietas testiū non noceat nec viciet
eorum testimoniū nisi agerēt de certo tē
pore quia tunc de ipso deberēt deponē a
lias viciaret ff. e. l. ob carnē §. si. Sed qđ
si interrogatur de decimis et vnus dicat
decimā esse solutā interrogat⁹ qđ solue
rit et vnus dixerit fabā alter cercera nū
quid probatur decimam esse solutaz So
lutio non quia in omnibus discordant
De diuersitate autem testium plene no
tatur in. q. in. c. Item in criminali Sed
si dicis si testes quos ego produco di
uersa et varia deponunt erunt singuli in
testimonijs suis ex de elec. c. bone c. dis
lectus et in generali et de proba. c. licz

causam Si vero sibi ipsi contradicunt ut
in decre. licet et C. de fur. l. i. §. ceterum Si
quidem de me testes dicunt pro meo ad
uersario Iudex considerabit animam et con
ditionem eorum vel illorum qui dicunt pro
me et illorum qui dicunt pro aduersario
meo qui dicunt verisimilia et negotio
altiora et si omnia paria inuenerint quod
difficile est. tunc interpretentur hos testes
ex suo officio si potest extrahi de testi. c.
cum tui filii Si vero non potest interpreta
ri absoluat reum ex de pba. c. ex literis
et de fide in l. tru. c. inter dilectos vel iudi
cabit pro uno magis fauorabili ut in dicto
c. ex literis ff. de re iu. l. interpretantes Un
de usus ferret testimonium liberti coniugi
umque Si sunt equales si producantur utrumque
Item reprobantur testes voluntate illi
us contra quem producantur coram arbitrio
Cum ipse dixerit cum iteque deponant coram
Iudice ordinario C. de testi. l. ultra
Item reprobantur testes tamquam falsarii
puniantur quia falsa dixerunt dicendo
unum et pro alio negauerunt vel parti
bus reuelauerunt dicta sua ff. de testi. l. quod
falsa vel varia et C. de testi. l. nullum
Item reprobantur testes si recipiantur

iteratim super eisdem capitulis qđ fieri
non potest super nouo potest ff. de testi.
l. pducí. ex de testi. c. veniens

Item reprobantur si sunt cōuicti aliud
falsuz testimoniū in alia causa dixisse et
deposuisse psumitur qđ adhuc falsa depo
nant quia qui semel malus semper pre
sumitur malus ff. de accu. l. si cui §. idēz
Item reprobantur qui contra te testi
ficati sunt nunc pro te et si vis produce
re qđ non potest quia subordinati presu
muntur secunduz vnā expositionē quā
fecimus in dicta l. produci

Item reprobant si testificati sūt ante la
bentem dilationē et post primā secundā
et terciā dilationem Et post qđ termi
nus ad probandum est elapsus nisi do
cueris te fuisse impeditū qđ nūq̃ testes
producere potueras et cōcluseas in cau
sa et testiuꝝ productioni renūciatū fuit
ff. de testi. l. ult. et C. de iudic. auct. ibi
signata super l. iubemus et l. iudicis

Item reprobant si parte non citata con
tra quā pducūt Itē si publicent et ape
riantur pte adūsa nō citata ad hec de te
sti. l. si qñdo Et in auct. ibi si quis in aliq̃
Item reprobant si secrete et priuatim nō

Deponunt Iudicis secretario intimando
C. de testi. l. nullam Fallit ut quidā di
cere volunt ut quando testes recipiunt
ad eternam rei memoriā quia tunc pub
lice testificari possunt partibus ut ex de
testi. c. significavit notare solēt doctores
iuris canonici et tancredus in sua glo.
que incipit quem que sit differētia in sū
ma ut lite non contest.

Item reprobantur si a Iudice non reci
piuntur vel ab altero suo mandato Cū
ipse impeditus receptioni interesse non
possit ut nō. copiose C. de epi. et ele. auct.
sed Iudex ex de offi. dele. c. super q̄stionū
Item reprobantur si recipiunt lite non
contest. auct. de testi. §. penult. ex ut lit
non contest. per totum Nisi in incidētibus
et emergentibus causis ut quādo contin
git Iudicem facere quēstionē Et cum
testes ad perpetuā rei memoriā pub
licantur in famoso titulo que omnia per
glo. et tex. plene explicāt et clari⁹ C. de
iudic. properandū C. quō et quādo Iu
dex auct. ad q̄ semel Et nō. de hac mate
ria in l. p̄sentī C. de hīs qui ad ec. cōfu.
Item reprobant quādo non sunt rogati
ut in testamento et in cōfectiōe crediti

C. de testi. auct. ibi assignata et in diuor-
cio ff. de diuorcijs l. nullum

Item reprobantur in omnibus casibus in quibus
oportet probari per scripturam non per testes

Item reprobantur testes si producuntur
super illis articulis quibus probatis non re-
leuant producentes C. de proba. l. a platis

Item reprobantur si super alijs capitulis de-
ponant de quibus non est actum ff. de peti-

here. l. si quis libertatem ff. de iureiur. l. si
duo §. idem iulianus quia de qua re cognouit

Judex. de ea pronuciare debet ff. de iudi-
cijs l. de qua re et l. solemus et l. non potest et

l. ut fundus Sed an testis debet interro-
gari de suis facinoribus scilicet si furtum

aut rapinam commiserit vel si sunt excon-
municati vel de alijs causis quorum testi-

monia reprobantur Dixerunt quidam quod non
quia non sunt ad hoc producti Nam super

alijs non debet testificari ut dictum est su-
pra Et alij distinguunt inter testes ma-

liciosos et male fame infamia facti no-
tatos ut interrogentur Alij non Nos

credimus fore interrogandos quia iudi-
cem oportet cuncta rimari xxx. q. i. Judi-

cem C. de iudicijs l. iudices et in auct.
ibi assignata

Interrogandi sunt testes de omnibus cir-
cumstantiis an sint amici et de alijs xxx.
q. ii. ex de testi. c. cum causam

Item reprobantur si dicta eorū non sūt
redacta in publica monumenta vt ex de
testi. c. licet C. de fi. instru. l. iudices et
auct. ibi assignata

Item reprobantur quidā voluntarij vt
muti non cōpellantur si sint senes et va-
litudinarij milites et qui causa reipub-
lice absunt et quibus venire non licet
ff. de testi. l. muti Et senes intelligunt
qui cōpleuerunt lxx. annos inualitudina-
rijs et infirmis mittitur sacramentū ad
domum sicut al' fit in iureiuran. necessa-
rio ff. de iureiuran. l. ad personas

Item reprobātur psonete nisi vtraqz p-
te consenciēte possūt tamē admitti si vo-
lunt vt in auct. de testi. §. psoneta Pro-
soneta dicitur qui intest in omnibus lau-
dandis et tāqz mediator interuenit vt p-
tes ad concordiaz reducat ff. de proso-
ne. l. ii. et l. ult.

Item reprobantē testes ratione vincti
sanguinis et pntele Vnde liberi et pa-
rentes vsqz in infinitū testimoniū non fe-
runt inuicē nec aduersus C. de testi. l. pa-

rentes Fallit in filio fa. milite ff. de tes
sta. l. qui testamento §. per contrarium
Per confessionem vero maternā dixim⁹
recipiendam Cum queritur de etate fili
orum non ut testis s; ut responsionē eius
melius intelliget facti veritatez Et ita
intelligimus ff. de proba. l. etia; matris
Cum igitur impedimento ratione con
sanguinitatis ut ex de testi. c. quoties et
de sententia et re iudi. c. tenor
Si querať an matrimoniu sit cōtractū vť
non tūc admittunt cum distinetōe decre
taliz ex de testi. c. sup eo In criminali
vero nō cogit frāť cōtra frēm l. parētes
Itēz non cogit gener cōtra socrū contra
generum sed eorū volūate recipiunt vť
illi annis numerātur in l. iulia Et est ra
tio quia pro illis cōpelli non possunt qā
testis iurat veritatez pro vtracq; pte sed
si diceret p eo ergo et cōtra eum si au
tem vltro testificabor p eis et cōtra eos
ut in auct. de here. et fal. §. si vō absūt
Item reprobantur si non dicant se vidis
se interfuisse et sub p̄sentia ipsarū actū
fuisse id qđ dicunt C. de testi. l. testium
Nam testes debēt iurare dicē veritatez
quā nouerint Potuit enī testis interfuisse

et non vidisse Et ideo debet interrogari
vtrum viderit et actus sit talis qui req̃-
rat visum vt nō Jo. an. in c. p̃sentium de
testi. li. vi. et spe. in ti. de testi. §. iam cuꝫ
interrogatoꝝ v. fiunt

Nota in teste deponēte de arte vlt̃ peicia
sufficit si deponat de credulitate l. i. §. i.
ff. de ver. in spi.

Idem si testes deponāt super hīs que p
veram scientiam probari non possunt vt
adulteriū vt in c. ex literis ex de p̃sump.

Idem in filiatiōe l. filium ff. qui sunt sui
vel alie. iu. Et vide Bar. in l. i. §. idem na
uis ff. de aqua plu. arcen.

Item in calibus tamē valet testimoniū
de auditu a credulitate vt in auct. de a
qua plu. ar. et facti operis memoria ff.
de probatio. l. pe. nota in l. penl. §. idem
animus ff. de aqua plu. ar.

Forma iuramenti est q̃ testes iurēt dī-
cere veritatem de quo scient vel credēt.

Finit tractatus domi Bartoli de
testibus et eoruz reprobacōibus

